

Jaarstukken 2014

Gemeente Alblasterdam

Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders
d.d. 20 april 2015

NB: CONTROLEVERKLARING ACCOUNTANT MOET NOG WORDEN AFGEGEVEN

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Jaarverslag	11
Programmaverantwoording	12
Samenlevingsagenda 'Samen Doen' – doelstellingen 2014	14
1. Programma Dienstverlening en Bestuur	21
2. Programma Samenleving	29
3. Programma Ruimte	43
4. Overzicht algemene dekkingsmiddelen	55
Paragrafen	57
1. Paragraaf lokale heffingen	57
2. Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	61
3. Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen	64
4. Paragraaf financiering	66
5. Paragraaf bedrijfsvoering	70
6. Paragraaf verbonden partijen	75
7. Paragraaf grondbeleid	80
Jaarrekening	89
Balans per 31 december 2014	90
Programmarekening 2014	92
Toelichtingen	93
1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	93
2. Toelichting op de balans per 31 december 2014	97
3. Toelichting op de programmarekening 2014 (inclusief analyse rechtmatigheid)	109
Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (Sisa)	113
Overige gegevens	116
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	117

Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2014 van de gemeente Alblasserdam. 2014 was een bijzonder jaar. Tot de verkiezingen lag de nadruk op de realisatie van het collegeprogramma 2010-2014 'Alblasserdam, sterk door verbinding'. Na de verkiezingen is het nieuwe college gestart met de uitvoering van de Samenlevingsagenda 'Samen Doen'.

Collegeprogramma 2010-2014 'Alblasserdam, sterk door verbinding'

In februari 2014 is de evaluatie van het collegeprogramma 2010-2014 aan de gemeenteraad aangeboden. De algemene conclusie uit de evaluatie van het collegeprogramma luidt dat de vooraf gestelde doelstellingen zijn bereikt in de collegeperiode 2010-2014. 90% van de destijds gemaakte prestatieafspraken zijn gerealiseerd: hiervan is de uitvoering afgerond of reeds volgens planning gestart. Voor 8% van de prestatieafspraken geldt dat de uitvoering wel in de collegeperiode 2010-2014 is gestart, maar dat afronding later dan voorgenomen plaatsvindt. Voor 2% van de prestatieafspraken geldt dat ze niet zijn gerealiseerd. Het college heeft in die gevallen een voorstel voor een gewijzigde koers aan de gemeenteraad voorgelegd. Grotendeels ging het hierbij om woningbouwplannen die door de economische situatie op de markt niet haalbaar bleken. De factoren voor de successen die op inhoudelijke dossiers zijn bereikt in het collegeprogramma zijn terug te voeren in de bestuursstijl van het college, de focus op de uitvoering van het collegeprogramma, de ontwikkeling van de ambtelijke organisatie en de maatschappelijke ontwikkelingen.

In de begroting 2014 zijn geen voorstellen opgenomen voor nieuw beleid. In de programmaverantwoording wordt verantwoording afgelegd over de in totaal 44 prestatieafspraken het werkprogramma 2014. Bij elke prestatieafpraak is een toelichting gegeven over de voortgang en daarbij is de status vermeld op basis van de volgende categorisering:

1	Gerealiseerd	17 = 39%
2	Gestart, loopt volgens planning	16 = 36%
3	Gestart, loopt niet volgens planning, afronding later dan verwacht	10 = 23%
4	Niet gerealiseerd / Geen prioriteit aan gegeven	1 = 2%

75% van de prestatieafspraken uit het werkprogramma 2014 is gerealiseerd of is gestart en loopt volgens planning. Voor 23% van de prestatieafspraken geldt dat de uitvoering is gestart, maar dat afronding later dan voorgenomen zal plaatsvinden. 2% van de prestatieafspraken is niet gerealiseerd.

Samenlevingsagenda 'Samen doen'

Het college heeft ervoor gekozen om de agenda van de gemeente Alblasserdam de komende periode samen met inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers in te vullen en om samen doelstellingen te verkennen en resoluties te formuleren. Het programma van het college is een integraal onderdeel van de Samenlevingsagenda van Alblasserdam. De gemeente als lokale overheid levert een bijdrage aan die Samenlevingsagenda. Ook inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers leveren een bijdrage.

Op basis van boeiende gesprekken met onze partners is de eerste proeve van de Samenlevingsagenda opgesteld, die tijdens de algemene beschouwingen op 8 en 9 juli 2014 door de raad is behandeld. De Samenlevingsagenda heeft een uitnodigend, open en dynamisch karakter. In de begroting 2015 heeft nog een verdieping plaatsgevonden. De gewenste maatschappelijke effecten zijn concreet en meetbaar uitgewerkt. De begroting 2015 is in november 2014 in de gemeenteraad behandeld. In samenspraak met inwoners, maatschappelijke partners, ondernemers en de raad zal het college tijdens de collegeperiode continu de Samenlevingsagenda actualiseren en verdiepen.

Op grond van de verslaggevingsregels volgt de programmaverantwoording de indeling van de begroting 2014. De Samenlevingsagenda was nog geen onderdeel van de begroting 2014. Het college is vanaf juli 2014 gestart met uitvoering van de Samenlevingsagenda. In de programmaverantwoording wordt verantwoording afgelegd over de voortgang van deze uitvoering. De nieuwe opzet van de Samenlevingsagenda, met onderscheid tussen de bijdrage van de gemeente en de bijdrage van de partners, vraagt ook om een nieuwe vorm van verantwoording afleggen. In deze programmaverantwoording heeft het college de verantwoording opgesteld.

Vanaf de jaarrekening 2015 zullen wij ook de partners betrekken bij de verantwoording.

Vorbereiding nieuwe taken zorg, jeugd en werk

De voorbereiding van de nieuwe taken zorg, jeugd en werk heeft het gehele jaar 2014 in beslag genomen. In het najaar van 2014 zijn verschillende besluiten genomen zodat de nieuwe taken per 1 januari 2015 uitgevoerd konden worden. Wij hebben volop gecommuniceerd naar inwoners over de veranderingen. In aanloop naar de wijzigingen per 1 januari 2015 hebben wij informatieve pagina's gepubliceerd in de Klaroen onder de noemer "Zorg dichtbij en voor elkaar". Er werd voorlichting gegeven, algemene informatie over de voortgang van de decentralisaties, praktische informatie en ook al goede voorbeelden. Een aantal onderdelen, zoals het Jeugdteam, is in 2014 al opgestart.

Nieuwe zwembad en overdacht beheer aan Beheer Stichting Sport Alblasserdam (BSSA)

Op zaterdag 11 oktober 2014 is het nieuwe zwembad aan de Sportlaan bij Sportcentrum Blokweer officieel geopend door olympisch kampioen Pieter van den Hoogenband. Het zwembad is gebouwd op basis van het 2521-concept. Alblasserdam is de eerste gemeente in Nederland waar dit type zwembad is gebouwd. In dit project heeft de gemeente nauw samengewerkt met zwem- en poloclub Wiekslag, de Alblasserdamse reddingsbrigade en Sportcentrum Blokweer. Het nieuwe zwembad wordt geëxploiteerd door Beheersstichting Sport Alblasserdam (BSSA). In 2014 is in overleg met BSSA gewerkt aan de overdracht van de exploitatie.

Grondexploitaties en projecten

In 2014 zijn een tweetal grondexploitaties afgerond en afgesloten: Brede School Mesdaglaan en Noord en Landzicht. Het project Hof en Singel is de 2^e fase in exploitatie genomen. Op macro niveau laat de woningmarkt in 2014 tekenen van herstel zien. Het aantal verkochte woningen nam ten opzichte van 2013 toe en ook de verkoopprijs van bestaande woningen steeg ten opzichte van vorig jaar met 2,2%. Het beeld van de herstellende woningmarkt zien wij ook terug in de projecten in Alblasserdam. Met name de verkopen in de projecten Noord en Landzicht en Hof en Singel bevestigen dit beeld. De gemeente is intensief in overleg met de ontwikkelaars om optimaal in te spelen op de vraag in de gewijzigde woningmarkt.

In 2014 is voor een groot aantal projecten de voorbereiding afgerond en is gestart met de uitvoering. Dit betreft: Dijklint, Haven- en Dijkwoningen Alblasserwerf (uitvoering in 2015), Wilgenplein, Vinkenwaard Noord, Van Eesterensingel, Plantage, renovatie begraafplaats (uitvoering start in 2015), plaatsen ondergrondse containers.

Vorbereiding en verdieping op projecten uit de Samenlevingsagenda 'Samen doen'

Een belangrijk onderdeel van de Samenlevingsagenda is de centrumontwikkeling. Het centrum van Alblasserdam is binnen tien jaar dé ontmoetingsplek van het dorp. Het is een uitnodigende, vriendelijk ogende plek waar functies logisch met elkaar verbonden zijn en bij elkaar komen en waar inwoners, ondernemers en bezoekers elkaar kunnen ontmoeten. In 2014 is in nauw overleg met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners gestart met de voorbereiding en verdieping op projecten zoals Lammetjeswiel, Scheldeplein, Raadhuis- en plein en het terrein Bochanen.

Samenwerking in de regio

Alblasserdam heeft een duidelijke keuze gemaakt over de deelname in de samenwerking tussen de zes Drechtsteden gemeenten. Alblasserdam neemt zelfbewust en zelfstandig deel aan de samenwerking vanuit het oogpunt voor de best mogelijk georganiseerde dienstverlening, kwaliteit en prijs voor onze inwoners en bedrijven op lokale schaal. De regionale samenwerking is ondersteunend aan de lokale visie en doelen van de gemeente waarbij de bestuurlijke zelfstandigheid voorop staat.

In 2014 is het regionaal Meerjarenprogramma Drechtsteden vastgesteld. Het programma zet in op een krachtige regio waarin een sterke economie als motor en vliegwiel wordt gezien voor de regionale fysieke en sociale opgaven. De economische kracht die wordt nagestreefd is naar Alblasserdamse mening de basis voor een sterke, aantrekkelijke en sociaal krachtige regio. Tevens is er een duidelijke samenhang met of aansluiting op de regionale opgaven vanuit de Alblasserdamse Samenlevingsagenda.

Organisatieontwikkeling

In 2014 speelde verschillende organisatieontwikkelingen:

- Per 1 januari 2014 zijn de medewerkers van het zwembad overgegaan naar de nieuw gevormde Beheerstichting Sport Alblasserdam

- Per 1 mei 2014 zijn de medewerkers van Projectmanagement overgegaan naar een regionaal projectmanagementbureau met de gemeente Dordrecht als hostende partij
- Per 1 oktober 2014 is de afdeling Buitenruimte gereorganiseerd naar Buitenruimte 'nieuwe stijl'. Dat wil zeggen: vermindering van beleidscapaciteit, nieuwe constructie met Drechtwerk en specialistisch werk regionaal organiseren.

Eind 2014 is het voorgenomen besluit genomen voor deelname aan een Drechtstedelijk Klantcontact Centrum.

Financiële positie per 31 december 2014

De financiële positie van een gemeente is niet alleen uit de balans af te lezen. Om een goed beeld van de financiële positie van een gemeente te krijgen zijn meerdere kengetallen relevant. In de verschillende paragrafen is nadere informatie opgenomen over onder meer het risicoprofiel, het weerstandsvermogen, de schuldpositie, het beheer van kapitaalgoederen en het grondbeleid. Op grond van deze informatie kan een totaal beeld van de financiële positie van een gemeente worden gevormd.

Een aantal belangrijke kengetallen voor de financiële positie van de gemeente Alblasserdam is als volgt samen te vatten naar de situatie per 31 december 2014:

Indicator	Gunstig	Neutraal	Ongunstig
Structureel sluitende begroting			
Weerstandsvermogen			
Schuldpositie			

De verschillende indicatoren worden hierna kort toegelicht. In de paragrafen wordt uitgebreider ingegaan op de aspecten van de financiële positie, zoals weerstandsvermogen, schuldpositie en grondbeleid.

Structureel sluitende begroting

De begroting 2015-2018 is door de raad vastgesteld in november 2014. De begroting 2015 en het meerjarenperspectief 2016-2018 is structureel sluitend.

Bedragen x € 1.000	2015	2016	2017	2018
Geraamd resultaat	4	0	0	0
Geraamd "structureel" resultaat	4	323	157	41

De jaarrekening 2014 sluit met een positief gerealiseerd resultaat van € 328.000 ten opzichte van een geraamd resultaat van € 69.000 positief. Op hoofdlijnen is het verschil tussen begroting en realisatie als volgt te verklaren:

Programma: omschrijving afwijking	Bedrag afwijking	V = voordeel / N = Nadeel
Dienstverlening en bestuur:		
• Reorganisatie buitenruimte	-/- € 608.000	N
• Voorziening wethouders	€ 101.000	V
• College B&W	€ 88.000	V
• Voordeel GRD en VRZHZ	€ 80.000	V
• Overige afwijkingen	€ 257.000	V
Samenleving:		
• WMO huishoudelijke hulp (2 ^e Burap en jaarrekening SDD)	€ 309.000	V
• Budget transitie (reserveringen in 1 ^e en 2 ^e burap 2014)	€ 137.000	V
• Overige afwijkingen	€ 50.000	V
Ruimte:		
• Diverse afwijkingen	€ 98.000	N

Programma: omschrijving afwijking	Bedrag afwijking	V = voordeel / N = Nadeel
Algemene dekkingsmiddelen:		
• Algemene uitkering	€ 451.000	V
• Saldo kostenplaatsen (tegenovergestelde voordelen op andere programma's in regel overige afwijkingen)	-/- € 453.000	N
• Overige afwijkingen	-/- € 55.000	N
Totaal	€ 259.000	V

Voor een nadere toelichting op de afwijkingen verwijzen wij naar de analyses in de programmaverantwoording.

In de toelichting op de programmarekening in de jaarrekening is een overzicht van incidentele baten en lasten opgenomen. Het totaal van de incidentele baten en lasten, inclusief incidentele mutaties in de reserves, bedraagt € 610.000 nadelig. Het "structureel" gerealiseerd resultaat 2014 bedraagt € 938.000 positief.

Gerealiseerd resultaat 2014:	€	328.000	voordelig
Waarvan incidenteel	€	610.000	nadelig
"Structureel" gerealiseerd resultaat 2014:	€	938.000	voordelig

Doorkijk naar 2015

De jaarrekening 2014 sluit met een 'structureel' gerealiseerd resultaat van € 938.000 voordelig ten opzichte van een structureel geraamd resultaat van € 367.000 voordelig volgens de primaire begroting. Dit betekent dat de werkelijke baten en lasten op activiteiten inzake structureel bestaand beleid voordelig afwijken ten opzichte van de begrote baten en lasten op deze activiteiten. Het saldo bestaat op hoofdlijnen uit de volgende posten:

- Structureel geraamd resultaat volgens primaire begroting 2014 € 367.000 V
- Verschillen tussen realisatie en begroting
  - Algemene uitkering gemeentefonds € 451.000 V
  - WMO huishoudelijke hulp (2e Burap en jaarrekening SDD) € 309.000 V
- Overige afwijkingen € 189.000 N

Totaal	€ 938.000 V

Het structureel geraamd resultaat 2014 was eenmalig fors hoger dan de volgende jaren uit het meerjarenperspectief 2015-2017 volgens de primaire begroting 2014 (2015: € 22.000 nadelig, 2016: € 113.000 voordelig en 2017 € 110.000 voordelig). In de primaire begroting 2015 is het meerjarig beeld van het geraamd structureel resultaat al bijgesteld. Dit heeft dus geen doorwerking naar 2015 en volgende jaren.

De werkelijke algemene uitkering gemeentefonds is in 2014 hoger dan geraamd. Ook in de jaren 2010 tot en met 2013 was de werkelijke algemene uitkering gemeentefonds hoger dan geraamd. De afwijking in 2014 is consistent met de afwijkingen in 2010 tot en met 2013. In de primaire begroting 2015 is op grond van de analyse van de afwijkingen in de jaren 2010 t/m 2013 al rekening gehouden met deze voordelige afwijking. De doorwerking van deze afwijking in 2014 in volgende jaren is al verwerkt in de primaire begroting 2015.

Het beschikbare budget (de integratieuitkering WMO) voor de bestaande taken is in 2015 € 511.000 lager dan in 2014. In de begroting 2015 zijn de budgetten en kosten van de decentralisaties budgetneutraal verwerkt (budget van het rijk is kaderstellend). Op grond van de primaire begroting 2015 van de Sociale Dienst Drechtsteden zijn de lasten voor de WMO huishoudelijke hulp en enkele overige budgetten van de SDD in 2015 € 323.000 lager geraamd dan in 2014. In de begroting 2015 is nog een taakstelling besparing WMO huishoudelijke hulp bestaande taken opgenomen van € 188.000. Uit 1e Burap 2015 van de GRD zal blijken in hoeverre het voordeel op de WMO huishoudelijke hulp in 2014 ook doorwerkt in een verlaging van de geraamde kosten in 2015.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de gemeente is het vermogen om niet structurele financiële tegenvallers op te vangen waardoor de taken kunnen worden voortgezet. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en het gekwantificeerde risicoprofiel en is uit te drukken in een weerstandsratio (= beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door het gekwantificeerd risicoprofiel).

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de weerstandsratio van de gemeente Alblasserdam weergegeven:

	Jaarstukken 2014	Begroting 2014
Weerstandscapaciteit:		
- algemeen	3.748.000	3.509.800
- grondexploitaties	<u>1.412.000</u>	<u>2.085.700</u>
Totaal	5.160.000	5.595.500
Risicoprofiel:		
- algemeen	2.512.100	1.922.800
- grondexploitaties	<u>492.000</u>	<u>1.035.200</u>
Totaal	3.004.100	2.958.000
Ratio weerstandsvermogen:		
- algemeen	1,5	1,8
- grondexploitaties	<u>2,9</u>	<u>2,0</u>
Totaal	1,7	1,9

Het weerstandsvermogen is ruim voldoende om de gekwantificeerde risico's op te kunnen vangen.

Schuldpositie

De investeringscapaciteit van een gemeente hangt in belangrijke mate samen met de ruimte die een gemeente heeft om nieuwe schulden aan te kunnen gaan. Deze ruimte wordt vooral bepaald door de inkomsten. Zijn er voldoende inkomsten om de hogere rentelasten van schulden op te vangen? Het bedrag van de schulden op de balans zegt niet alles. Het gaat om verhoudingsgetallen, zogenaamde kengetallen. Goede indicatoren voor het beoordelen van de hoogte van de gemeentelijke schuld zijn:

- De debt ratio;
- De netto schuld als aandeel van de inkomsten (netto schuldquote).

De debt-ratio wordt berekend door de som van de langlopende schulden, de kortlopende schulden en overlopende passiva op de rechterzijde van de balans te delen door het balanstotaal en dit verhoudingsgetal uit te drukken in procenten. De debt ratio is toegenomen van 69% per 31 december 2013 naar 73% per 31 december 2014. Een debt ratio van 80% geeft aan dat een gemeente zijn bezit met zeer veel schulden heeft belast. De netto schuld quote (netto schuld gedeeld door totaal inkomsten voor bestemming) is toegenomen van 73% per 31 december 2013 naar 94% per 31 december 2014. De netto schuld is in 2014 toegenomen met € 8,1 miljoen, onder meer door de financiering van de bouw van het nieuwe zwembad en de Beukelmanschool. De netto schuldquote is in beide jaren ruim lager dan de kritische norm van 130% (stoplicht op rood) en lager dan 100% (stoplicht op oranje), waarbij voorzichtigheid is geboden. Het stoplicht staat voor de gemeente Alblasserdam op "groen".

Leeswijzer

In het jaarverslag treft u de programmaverantwoording en de verplichte paragrafen. In de programmaverantwoording zijn de verantwoording van de programma's (Dienstverlening en bestuur, Samenleving en Ruimte) en een Overzicht algemene dekkingsmiddelen opgenomen. In de jaarrekening zijn de balans, de programmarekening, toelichtingen en de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (Sisa) opgenomen.

Jaarverslag

Programmaverantwoording

Algemene programmegegevens

Programma	Algemene doelstelling	Thema	Product
Dienstverlening en bestuur	Het programma Dienstverlening en Bestuur gaat over de verbetering van dienstverlening van de gemeente Alblasserdam aan burgers, bedrijven en maatschappelijke partners. Daarnaast wil dit programma bijdragen aan de verhoging van de integrale veiligheid en de invulling van de wettelijke taken op het gebied van brandweer, rampenbestrijding en bestuurlijke handhaving. Tenslotte gaat dit programma over het bestuur, zowel lokaal als regionaal.	Bestuur	Raad en raadsondersteuning College en bestuurlijke ondersteuning Verkiezingen
		Dienstverlening	Burgerzaken Begraven en lijkbezorging
		Veiligheid	Brandweer Rampenbestrijding en –plan Integrale Veiligheid
Samenleving	In een tijd van economische crisis, zullen er minder voorzieningen vanuit overheidsgeld kunnen worden gefinancierd. De maatschappij in het algemeen en maatschappelijke organisaties in het bijzonder zullen hierin mogelijk een mitigerende rol in kunnen spelen. Bij de inzet van overheids gelden zal het college zich in ieder geval laten leiden door het in stand houden van de sociale infrastructuur. Binnen het collegeprogramma is Meedoen benoemd tot hoofddossier. Hierbij zal de aandacht in het bijzonder uitgaan naar: - het bevorderen van verbondenheid van sociaal zwakkeren aan de arbeidsmarkt; - meer Alblasserdammers die (volwaardig) meedoen in de samenleving; - bestrijden van eenzaamheid; - verbetering van met name de sportaccommodaties voor sociale voorzieningen; - toename van participatie op de terreinen sport, cultuur en recreatie; - het versterken van de lokale economie.	Kennis en economie	Weekmarkt Economie Openbaar onderwijs Onderwijs algemeen
		Maatschappij en zorg	Maatschappelijke ondersteuning Jeugd Vreemdelingen Accommodaties Gezondheid
		Vrije tijd	Kunst en cultuur Sport Sportcomplexen en gymnastieklokalen Recreatie en toerisme
		Werk en inkomen	Uitkeringen SDD Sociale werkvoorziening
Ruimte	Het programma Ruimte omvat de thema's ruimtelijke inrichting, ruimtelijk beheer, milieu en mobiliteit.	Milieu	Milieu
		Ruimtelijk beheer	Wegen, straten en pleinen Openbare verlichting Straatmeubilair Verkeer Openbaar vervoer Vastgoed Waterkering en afwatering Openbaar groen Reiniging Riolering
		Ruimtelijke inrichting	Ruimtelijke en stedelijke ontwikkeling Volkshuisvesting Bouw- en sloopvergunningen Woonwagenzaken Grondexploitatie
Algemene dekkingsmiddelen	In dit programma is het overzicht van algemene dekkingsmiddelen opgenomen.	Algemene dekking en onvoorzien	Beleggingen Uitkering gemeentefonds Nieuw beleid en onvoorzien Belastingen Saldi van kostenplaatsen

Portefeuilleverdeling

Portefeuillehouders	Dienstverlening en bestuur	Samenleving	Ruimte	Algemene dekkingsmiddelen
Burgemeester J. Heijkoop	Openbare orde en veiligheid (inclusief brandweezorg en rampenbestrijding); Bestuursstijl, communicatie, representatie; Evenementen			
Wethouder A. Kraijo	Publiekszaken / dienstverlening	Onderwijs, sport, recreatie en toerisme	Ruimtelijke ordening, volkshuisvesting, bereikbaarheid en verkeer; Integrale centrumontwikkeling; Duurzaamheid en milieu; Projecten: Haven Zuid, Dok 11, Mercon Kloos, Molen Souburgh	
Wethouder A.D. Zandvliet		Welzijn, zorg en ouderen: Wmo (Decentralisatie Wmo/AWBZ); Jeugd en Decentralisatie Jeugdzorg; Cultuur(historie)	Project woonwagens	
Wethouder P.J. Verheij	Regionale samenwerking	Economie en werk (Decentralisatie Participatiewet)	Buitenruimte; Projecten: Hof en Singel, Waterhoven, Noord en Landzigt, Alblasterwerf, Lint Vinkenvolder, Fietspad Dijklint	Financiën, P&O en overige middelenfuncties.

De bestuurlijke inbedding in wettelijke kaders, verordeningen, (flankerende) beleidsnota's en plannen is per programma opgenomen in de begroting 2014 en het door de raad vastgestelde normenkader 2014.

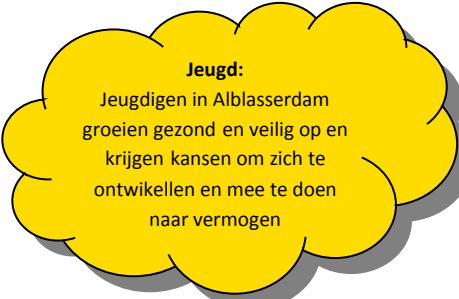
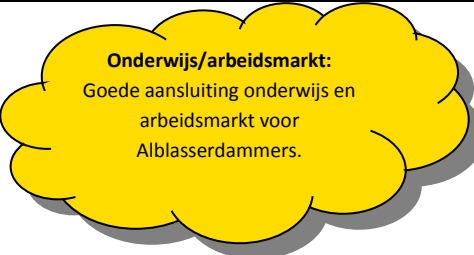
Samenlevingsagenda 'Samen Doen' – doelstellingen 2014

De Samenlevingsagenda is een dynamisch document en vraagt gedurende de gehele collegeperiode op verschillende onderwerpen verdere uitwerking. In de begroting 2015 zijn de kernthema's uit de Samenlevingsagenda uitgewerkt in 14 gewenste maatschappelijke effecten, die de gemeente samen met maatschappelijke partners nastreeft. De 14 kernthema's zijn: Maatschappelijke ondersteuning (WMO/AWBZ), Jeugd, Participatiewet, Onderwijs/arbeidsmarkt, Ondernemersklimaat, Toerisme, (Binnen)sport, Centrumontwikkeling, Duurzaamheid, Luchtkwaliteit, Leefomgeving, Bestuur / communicatie, Dienstverlening en Woonlasten.

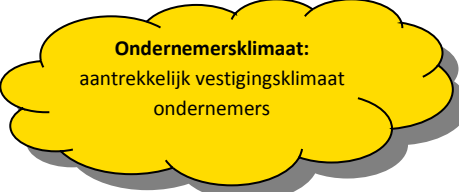
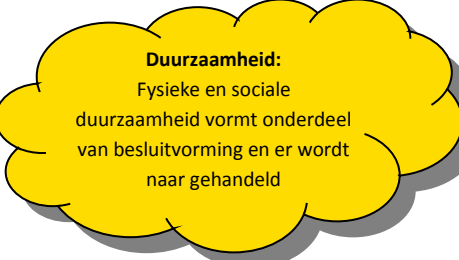
De 14 kernthema's zijn in de begroting 2015 verdeeld over de nieuwe programmaïndeling die vanaf de begroting 2015 wordt gehanteerd. Deze indeling wijkt af van de programmaïndeling in de begroting 2014. De doelstellingen voor 2014 uit de Samenlevingsagenda zijn dan ook niet per programma gepresenteerd, maar in onderstaande tabel afzonderlijk weergegeven per kernthema.

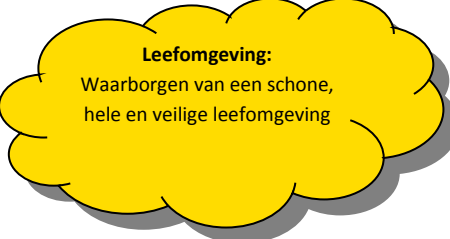
Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen 2014	Bijdrage gemeente	Bijdrage partner(s)
Maatschappelijke ondersteuning: Inwoners participeren naar vermogen, zijn zelfredzaam en leveren een actieve bijdrage aan de samenleving	Decentralisatie AWBZ/Wmo – Voor de inwoners van Alblasserdam is er een 'zachte' landing voor wat betreft de veranderingen in de zorg. (Dorien Zandvliet)	De voorbereiding van de transitie van taken uit de AWBZ naar de Wmo heeft het gehele jaar 2014 in beslag genomen. Dit komt onder meer doordat het landelijke besluitvormingstraject rondom de nieuwe wet pas 8 juli jl. was afgerond. In het najaar van 2014 zijn nog verschillende besluiten genomen zodat de nieuwe taken per 1 januari 2015 uitgevoerd konden worden. Het merendeel van deze besluiten betrof taken waarover regionale afspraken zijn gemaakt. Het Wmo uitvoeringsprogramma is een belangrijke houvast voor de 'zachte' landing van de veranderingen in de zorg in Alblasserdam. Hierin is uitgewerkt hoe we in Alblasserdam de zorg en ondersteuning willen vormgeven en wat daarin de komende jaren belangrijke thema's zijn. In 2014 hebben we volop gecommuniceerd naar inwoners over de veranderingen in de zorg. In aanloop naar de wijzigingen per 1 januari 2015 hebben we informatieve pagina's gepubliceerd in de Klaroen onder de noemer Zorg dichtbij en voor elkaar. Er werd voorlichting gegeven, algemene informatie over de voortgang van de decentralisaties, praktische informatie en ook al goede voorbeelden.	Op 2 december 2013 is er een grote regionale bijeenkomst geweest voor partners, inwoners en gemeenten om samen vorm en inhoud te geven aan het Wmo beleidsplan van de regio Drechtsteden. De SDD is hierbij onze partner. De Wmo adviesraad heeft op alle momenten in het proces van Wmo beleidsplan tot Wmo uitvoeringsprogramma meegedacht en het college geadviseerd op de besluiten die zij hebben genomen op dit thema. Bij het opstellen van het Wmo uitvoeringsprogramma zijn zij niet alleen aan de achterkant, maar ook aan de voorkant betrokken om mee te denken. Dit is ook voor de toekomst een wenselijke werkwijze, waarbij de WMO-adviesraad zich nog meer dan voorheen wil richten op het ophalen van signalen uit de samenleving en op de landing van de decentralisaties in de samenleving. Alle partners (zorgaanbieders, SWA, inwoners etc.) zijn intensief betrokken bij het opstellen van het Wmo uitvoeringsprogramma, o.a. door middel van een BIO op 6 november 2014.
	Integrale loketten – Informatie zo	We hebben als gemeente een Wmo-loket in het	In het kader van de uitbreiding van DOK11 zijn we aan het

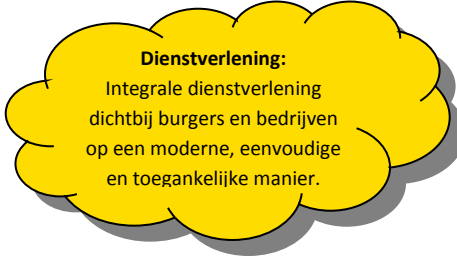
Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen 2014	Bijdrage gemeente	Bijdrage partner(s)
	dicht mogelijk bij de burger brengen, zowel telefonisch, digitaal als fysiek. (Dorien Zandvliet)	gemeentehuis. Dit is een belangrijk inlooppunt voor inwoners met vragen over ondersteuning en zorg, dat ook telefonisch goed bereikbaar is. Daarnaast hebben we, zoals hierboven toegelicht, in 2014 uitgebreid gecommuniceerd via de website en nieuwspagina's in de krant.	nadenken hoe we partners in zorg en welzijn (fysiek) dicht bij elkaar kunnen brengen in één locatie, zodat er voor de burger één duidelijk inlooplek ontstaat (de Dorpswinkel), waar ze met al hun vragen terecht kunnen en verder worden geholpen. Partners denken op andere locaties (SWA, MFC, Alblashof) ook na over het verbeteren van de bereikbaarheid voor burgers.
	Participatie en netwerken - Eigen kracht en de lokale infrastructuur (algemene voorzieningen) versterken zodat een beroep op (duurdere) maatwerkvoorzieningen Wmo voorkomen wordt. (Dorien Zandvliet)	In de Visie op netwerken en participatie hebben we vastgelegd dat we willen dat inwoners samen verantwoordelijkheid nemen voor hun leefomgeving en elkaar, en dat professionele inzet ondersteunend is daaraan. In het Wmo uitvoeringsprogramma hebben we in 2014 op interactieve wijze uitgewerkt hoe we de eigen kracht en lokale infrastructuur willen versterken in de komende jaren, zodat een beroep op (duurdere) maatwerkvoorzieningen kunnen voorkomen. In de uitvoering van het plan zien we een grote rol voor de partners in het dorp zoals SWA, Rivas, Waardeburgh, SMILE en Woonkracht 10.	Stichting Welzijn Alblasserdam en de gemeente hebben een overeenkomst gesloten waarin zij afspreken meer aandacht te geven aan de bevordering van netwerken en participatie. Door een stevigere samenwerking van partners in een dorpswinkel (mogelijk Dok11) versterken we gezamenlijk de algemene voorzieningen in het dorp en het netwerk van betrokken partners. De partners in het dorp hebben meegedacht en een bijdrage geleverd aan het opstellen en het uitvoeren van het Wmo uitvoeringsprogramma.
Participatiewet: Afstand tot de arbeidsmarkt verkleinen voor mensen met een beperking en ouderen.	Arbeidsmarkt – Het bevorderen van het beroep op bestaande regeling door mensen aan de onderkant van de samenleving. (Peter Verheij)	Op 2 december 2014 heeft de Drechtraad een besluit genomen over de wijze waarop de Participatiewet in de Drechtsteden zal worden ingevoerd. Essentie van dit besluit is dat de zorg voor mensen met een verdien capaciteit van < 50% Wet minimum loon bij de gemeenten komt te liggen. Een bijdrage vanuit het Participatiebudget voor de begeleiding op de inzet van deze groep is beschikbaar.	In Alblasserdam wordt de coördinatie op de inzet van deze groep belegd bij het gemeentelijk leerwerkbedrijf Smile. De inzet is er op gericht om de geregistreerde groep inactieven (circa 250 personen) grotendeels in te zetten op participatieplekken. Participatieplekken ontstaan daar waar de samenleving ondersteuning vraagt en de overheid die niet (meer) kan leveren.

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen 2014	Bijdrage gemeente	Bijdrage partner(s)
Jeugd: Jeugdigen in Alblasserdam groeien gezond en veilig op en krijgen kansen om zich te ontwikkelen en mee te doen naar vermogen	Decentralisatie jeugd – Alle scholen in Alblasserdam kennen een zorgteam dat binnen de school verantwoordelijk is voor het signaleren en aanpakken van problemen. (Dorien Zandvliet)	De zorgteams zijn sinds vijf jaar actief, dus ook in 2014. In 2014 zijn we gestart met het verdere verbinden tussen de zorgteams en het jeugdteam.	In samenwerking met onderwijs, het Samenwerkingsverband en Rivas een sluitend geheel van zorg in en om de school gerealiseerd.
	Jong en oud – Verkenning naar op jongeren gerichte voorzieningen: bezoeken van uitgaansgelegenheden buiten Alblasserdam en ondersteuning van initiatieven voor de jeugd. (Dorien Zandvliet)	Ook in 2014 zijn diverse initiatieven door Jeugdpunt ondersteund. Ten denken aan: het organiseren van een vrije inloop op woensdag en vrijdag, deelname aan NL Doet, het ambulante jeugdwerk in buurten en straten en het geven van voorlichting aan groep 8 m.b.t. drugs- en drankgebruik.	Jeugdpunt is aangehaakt op een aantal initiatieven zoals het creëren van mogelijke ontmoetingsplekken voor jeugd (JOP's) en Lammetjeswiel. Dit als een onderdeel van de totale aanpak jeugdoverlast. Hierbij zijn de bewoners, de politie, de jeugd en de gemeenteraad ook betrokken. De BOB bus gerealiseerd door een particulier initiatief.
	Educatie - Basisschoolleerlingen hebben tijdens hun schoolloopbaan op verschillende manieren kennis gemaakt met cultuureducatie/cultuurhistorie (muziek/dans/beeldend), binnen en buiten schooltijd.	Samenwerken met lokale culturele organisaties en kunstenaars. Uitvoering acties cultuurnota: 1. Faciliteren en stimuleren van ontmoeting door middel van het opstarten van een cultureel platform 2. Borgen lokaal aanbod buitenschoolse Cultuureducatie 3. Beeldenroute en plaatsen extra beeld (2 tijdelijke beelden) 4. Uitbreiding van de regionale Programmering: Bach festival	Er is contact met onderwijs, Historische Vereniging, de bibliotheek en kunstenaars. Er is een cultureel netwerk opgericht waarbij wensen van de diverse lokale partners, inclusief kunstenaars, bij elkaar komen en zoveel mogelijk wordt aangesloten bij culturele evenementen lokaal en regionaal.
Onderwijs/arbeidsmarkt: Goede aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt voor Alblasserdammers.	Onderwijs & arbeidsmarkt – Er zijn voldoende (leer)werk- en stageplaatsen voor Alblasserdamse scholieren en werknemers, vooral in de maritieme techniek. Ook: afstemming van vraag en aanbod. (Peter Verheij/Arjan Kraijon)	Vanwege de hoge eisen die gesteld worden aan een goede baan in de techniek, betekent dit dat schoolkeuze tijdig gemaakt moet worden en dat scholing aan moet gaan sluiten bij de behoefte vanuit het bedrijfsleven. In 2014 heeft daarom de onderwijstechniekroute plaatsgevonden, waarbij 400 leerlingen hebben kunnen kennismaken met deze sector. Tevens is in 2014 een onderwijsmarkt georganiseerd bij technische bedrijven.	Samenwerking in de Drechtsteden vindt plaats vanuit het programma Arbeidsmarkt dat een regionaal karakter heeft. De lokale initiatieven sluiten dan ook naadloos aan bij de hoofddoelstellingen van het programma AMB. Het onderwijs doet hierin actief mee door bedrijfsbezoeken, techniek route en bezoeken aan de duurzaamheidsfabriek.

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen 2014	Bijdrage gemeente	Bijdrage partner(s)
Toerisme: Haven Zuid als centraal knooppunt en toegangspoort naar Kinderdijk, Biesbosch en Dordrecht met oog voor Alblasserdamse maat en karakter. Verbeteren lokale recreatieve functie	Recreatie, toerisme en vrije tijd – Visievorming op Haven Zuid als toegangspoort in de regio en verbinding met het centrum van Alblasserdam. (Arjan Kraijo)	De deelname aan de coalitie Waterdriehoek is gestart in de zomer 2014. Start proces rondom Entreezone Kinderdijk januari 2015.	SWEK en Molenwaard trekken gezamenlijk met ons op om het proces rondom de herinrichting van Kinderdijk vorm te geven en uit te werken.
Binnensport: Alblasserdammers hebben een gezonde en actieve levensstijl. Sport is stimulans voor sociale cohesie, gezondheid, opgroeien en vrijwilligersinzet.	Sport – kinderen zwemveilig maken; het bieden van schoolzwemmen in groep 4 en het geven van voorlichting en stimuleren van instroom naar particuliere zwemlessen. (Arjan Kraijo)	De gemeente heeft het schoolzwemmen seizoen 2013/2014 geëvalueerd. Door deze evaluatie bewaakt de gemeente de kwaliteit. Deze evaluatie wordt na het seizoen 2014/2015 herhaald.	De BSSA voert het schoolzwemmen nieuwe stijl uit. Uit de evaluatie 2013/2014 kwam naar voren dat vooral de voorlichting naar de scholen/ouders nog onderbelicht is. In 2014/2015 zal het accent ook liggen op deze voorlichting en de doorstroming naar de zwemverenigingen.
	Sport – combinatiefunctionarissen inzetten ter bevordering van een gezonde leefstijl bij basisschoolleerlingen en (sport)verenigingen faciliteren in ondersteuning kader. Goede samenwerking scholen en (sport)verenigingen. (Arjan Kraijo)	De gemeente zet combinatiefunctionarissen in voor sport /cultuur en kinderopvang. Zij maken verbindingen met scholen, instellingen en verenigingen. Dit om gedragsverandering te bevorderen ten gunste van een gezonde leefstijl. De programmering is ook na schooltijd met name via pleinsport en kaboutersport. Voor ouderen is er een fietsclub opgezet die nu bijna zelfstandig draait	Diverse partners participeren in dit project zoals scholen, verenigingen, bibliotheek en Stichting Welzijn Alblasserdam. Sportbelangen Alblasserdam is een overkoepelende gesprekspartner en ondersteunt dit project. Voorzetting van het project tot en met 2018 is afhankelijk van de cofinanciering van de partners.
	Sport – Realisatie van de sporthal CKC Kinderdijk en KDO Alblasserdam. (Arjan Kraijo)	De gemeente is hierbij faciliterend via een projectleider en door middel van subsidie en inkoop gymnastiekuren voor de Kinderdijkse scholen.	De partners CKC Kinderdijk en KDO hebben voor het realiseren van een nieuwe sporthal de stichting Molenzicht opgericht. De partners hebben de leiding in het realiseren van het project.
	Sport – Overdracht van Sportcentrum Blokweer en gymnastieklokaal aan de BSSA. (Arjan Kraijo)	De overdracht van het beheer en de exploitatie van sportcentrum Blokweer en het gymnastieklokaal is per 1 oktober 2014 volledig gerealiseerd.	Met BSSA is een subsidierelatie aangegaan, inclusief een huurovereenkomst.

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen 2014	Bijdrage gemeente	Bijdrage partner(s)
	Sport – Eventueel invoeren van marktconforme huren (subsidiebeleid) in relatie tot maatschappelijke inzet van verenigingen. (Arjan Kraijo)	Uitgangspunt is integrale kostprijs met daaraan gekoppeld een subsidiesystematiek.	Samen met SBA wordt in 2015 invulling gegeven aan het tarieven- en subsidiebeleid. Hiervoor is inmiddels een werkgroep bijeen geweest.
Ondernemersklimaat: aantrekkelijk vestigingsklimaat ondernemers	Faciliteren ondernemerschap – Opstellen van een strategische agenda met het lokale bedrijfsleven. (Peter Verheij)	Met ondernemers is gesproken over een strategische agenda. Ondernemers vinden een bijdrage van de gemeente belangrijk op de volgende onderwerpen: • Aandacht voor de positie van lokale ondernemers bij inkoop • Een gezamenlijke lobby vanuit Drechtsteden tegen file op de A15. • De veiligheid op de lokale industrieterreinen is een bron van zorg. De OKA verwacht van de gemeente verwacht een actieve opstelling en inbreng (bijvoorbeeld cameratoezicht). • Vanuit de gemeente bestuurlijk en ambtelijk blijven investeren in het behoud van de goede contacten tussen de lokale overheid en het lokale bedrijfsleven. Door regelmatig deel te nemen aan bijeenkomsten en de Gebruikersraad.	De Ondernemers Kring Alblasserdam (OKA) heeft input geleverd in de gesprekken over de strategische agenda.
Duurzaamheid: Fysieke en sociale duurzaamheid vormt onderdeel van besluitvorming en er wordt naar gehandeld	Water – Voorkomen van wateroverlast, verbeteren van de afvoercapaciteit en de kwaliteit van het oppervlaktewater. (Peter Verheij) Water – Schone en aantrekkelijke watergangen en het verhogen van belevings- en ecologische waarde van het oppervlaktewater en oevers. (Peter Verheij)	Er is inmiddels 1/3 (1 hectare) extra waterberging in de Vinkerpolder aangelegd op basis van de eerder afgesloten overeenkomst tussen het Waterschap, Rijkswaterstaat en de gemeente. Het voorkomen van blauwalg heeft ook in 2015 de aandacht met het voortzetten van het experiment met de pomp in het Lammetjeswiel.	Het Waterschap voert in 2015 een herijking uit van de vereiste extra waterberging. Er is regulier overleg met het Waterschap over het verbeteren van afvoercapaciteit en de kwaliteit van het oppervlakte die het Waterschap wordt uitgevoerd. Gedurende het zwemseizoen monitort het Waterschap iedere twee weken de waterkwaliteit van het Lammetjeswiel.

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen 2014	Bijdrage gemeente	Bijdrage partner(s)
Leefomgeving: Waarborgen van een schone, hele en veilige leefomgeving	Jeugd – Verblijven in de buitenruimte en terugdringen van de ervaren overlast van jeugd. (Dorien Zandvliet/Jan Heijkoop)	De gemeente heeft vooralsnog de JOP's niet geplaatst. Omwonenden zijn hiervan op de hoogte. Zij zijn uitgenodigd om deel te nemen aan bezoeken/schouw van de locaties, zodat gezamenlijk kan worden gezocht naar een passende aanpak van overlast door jeugd.	Samen met omwonenden (bewonerscommissie), wijkagenten, jeugdwerk en, waar betrokken Woonkracht10 en projectleiders van naastliggende projecten zoals Lammetjeswiel, zijn de drie locaties geschouwd. Hierbij zijn afspraken gemaakt voor een vervolg, o.m. voor het samenstellen van een werkgroep of is zoekwerk nodig.
	Inrichting van de buitenruimte – Waarborgen van schone, hele en veilige leefomgeving op een voldoende functioneel kwaliteitsniveau. (Peter Verheij)	Op basis van de uitkomsten van het technische rapport kan door de gemeente worden bijgestuurd op onderhoud van de Buitenruimte.	Samen met een technisch adviseur wordt een beeldkwaliteitsmeting uitgevoerd in 2015. Hiervan wordt rapport opgemaakt.
	Inrichting van de buitenruimte – Sober en doelmatig omgaan met investeringen. Beheer en onderhoud met behoud van kwaliteit. (Peter Verheij)	De gemeente streeft naar vervanging aan het einde van de levensduur. De bewonersgroep wordt betrokken bij toekomstige werkzaamheden (verzakking) in de wijk. In 2014 is voor een groot aantal projecten de voorbereiding afgerond en/of is gestart met de uitvoering. Dit betreft: Dijklint, Wilgenplein, Van Eesterensingel, Kastanjelaan	Samen met een bewonersgroep in de wijk Blokweer-Noord is eind 2014 een ronde gemaakt. Op verzoek van bewoners zijn diverse aanpassingen en klein onderhoud uitgevoerd.
	Inrichting van de buitenruimte – De buitenruimte is zoveel mogelijk goed bereikbaar en toegankelijk voor iedereen. (Peter Verheij)	De gemeente voert de wettelijke eisen uit voor toegankelijkheid van de buitenruimte van iedereen. In de voorbereiding en opdrachtverstrekking van werken is overleg met partners als vast onderdeel van het werkproces opgenomen.	Samen met partners wordt bij geplande werkzaamheden (bv. Wilgenplein) gekeken en gewerkt aan goede toegankelijkheid.
	Project Alblasserwerf – Binnen het project realiseren van de dijk- en havenwoningen en technisch afronden van de openbare ruimte, inclusief het laatste stukje fietspad Dijklint. (Peter Verheij)	Het plan van Alblasserwerf CV voor de realisatie van 40 woningen op de percelen ter hoogte van de Cortgene en Haven wordt uitgevoerd. Om eventuele bestaande en toekomstige bezwaren van de bewoners tegen het plan te signaleren en weg te nemen zijn partijen met elkaar in overleg getreden. De afspraken zijn vastgelegd in een overeenkomst tussen de direct omwonenden, projectontwikkelaar en de gemeente.	Er zijn diverse bewonersbijeenkomsten geweest, georganiseerd door de projectontwikkelaar en/of de bewonersvertegenwoordiging. De gemeente heeft hieraan een bijdrage geleverd.

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen 2014	Bijdrage gemeente	Bijdrage partner(s)
Dienstverlening: Integrale dienstverlening dichtbij burgers en bedrijven op een moderne, eenvoudige en toegankelijke manier.	Dienstverlening – Integrale dienstverlening dichtbij burgers en bedrijven op een eenvoudige en toegankelijke manier. (Arjan Kraijo)	De gemeente Alblaserdam participeert in de uitvoering van de opgestelde businesscase voor de inrichting van een Drechtstedelijk Klantcontact Centrum.	Het DKCC wordt gerealiseerd met vier gemeenten: Dordrecht, Sliedrecht, Hendrik-Ido-Ambacht en Alblaserdam. Dordrecht is hierbij de hostende organisatie. De DKCC-organisatie gaat van start per 1 januari 2016.

1. Programma Dienstverlening en Bestuur

Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij daarvoor gedaan?

Thema Bestuur

Naar een nieuw college in bestuursperiode 2014-2018

2014 was het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen. In maart 2014 ontving de vorige gemeenteraad diverse evaluaties van de bestuursperiode 2010-2014. Hierin waren opgenomen:

- evaluatie van het collegeprogramma 2010-2014;
- evaluatie van de nieuwe bestuursstijl;
- evaluatie van de organisatieontwikkeling;
- evaluatie van de sturing op verbonden partijen.

In de vier rapportages zijn analyses gemaakt van de behaalde resultaten en zijn aanbevelingen gedaan voor de nieuwe bestuursperiode. Juist het terugblikken en hierop aansluitend vooruitblikken via het borgen van de resultaten is zeer waardevol gebleken.

Samenlevingsagenda 'Samen Doen'

In juli 2014 kon aan de gemeenteraad de Samenlevingsagenda 'Samen Doen' worden aangeboden. De komende vier jaar worden benut om samen met de samenleving het Alblasserdamse karakter te versterken. De bijbehorende agenda is daarom opgesteld in nauwe samenwerking tussen het college en inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers. De agenda is opgebouwd via vijf programma's: Samenleven in Alblasserdam, Actief in Alblasserdam, (Be)leef in Alblasserdam, Besturen in Alblasserdam en Solide financieel beleid. Het uitgangspunt bij iedere vraag is om te kiezen voor een oplossing die past bij de schaal en het karakter van Alblasserdam.

In de Samenlevingsagenda die aan de gemeenteraad is gepresenteerd ligt de nadruk op de jaren 2014/2015 en 2016. Elders in deze jaarrekening leest u ook de verantwoording over dossiers en projecten uit 2014 uit de Samenlevingsagenda. In de begroting 2015 die in november van 2014 door de gemeenteraad is vastgesteld is de financiële vertaling van de Samenlevingsagenda opgenomen.

Halverwege de bestuursperiode worden de behaalde resultaten tegen het licht gehouden en aangevuld voor de jaren 2017 en 2018. De meting van de omschreven doelstellingen en maatschappelijke resultaten vindt plaats via indicatoren die horen bij de 14 benoemde kernthema's.

Ontwikkelprogramma Drechtsteden

Eén van de onderdelen van de regionale samenwerking in de Drechtsteden is ambtelijke samenwerking op allerlei niveaus en manieren. In de afgelopen twee jaar is met het Ontwikkelprogramma Drechtsteden gewerkt aan het bijeen brengen van ambtelijke capaciteit onder meer via de inhoudelijke Netwerk MT's Fysiek, Sociaal, Economie en sinds december 2014 ook Middelen. Hier worden projecten uitgevoerd in opdracht van het Drechtstedenbestuur en/of de Drechttraad en worden ambtelijke adviezen bijeen gebracht ten behoeve van de gelijknamige bestuurlijke portefeuillehoudersoverleggen. Via het Ontwikkelprogramma is gestart met uniformering van processen en systemen in de zes gemeenten en de GR Drechtsteden. Tevens heeft uniformering plaatsgevonden van rechtspositionele en personele regelingen. Ook het voorstel voor samenwerking in een regionaal Klant Contact Centrum (DKCC) maakt onderdeel uit van het Ontwikkelprogramma.

Regionaal Meerjaren Programma Drechtsteden (rMJP)

Het regionaal Meerjarenprogramma Drechtsteden zet in op een krachtige regio waarin een sterke economie als motor en vliegwiel wordt gezien voor de regionale fysieke en sociale opgaven. Hiermee wordt doorgepakt op de weg die de Drechttraad en het Drechtstedenbestuur in de vorige periode hebben ingezet. De economische kracht die wordt nagestreefd is naar Alblasserdamse mening de basis voor een sterke, aantrekkelijke en sociaal krachtige regio. Tevens is er een duidelijke samenhang met of aansluiting op de regionale opgaven vanuit de Alblasserdamse Samenlevingsagenda. Alblasserdam ondersteunt de ambities zoals beschreven in het regionaal Meerjarenprogramma met het oog op een sterke regio waar we lokaal ook de vruchten van plukken zonder dubbele inzet te plegen. De gefaseerde investering die het regionale programma vraagt, kan een forse impuls geven aan de regio.

De samenwerking in de regio

Zoals in de Samenlevingsagenda “Samen Doen” d.d. juli 2014 is beschreven, heeft Alblasserdam reeds een duidelijke keuze gemaakt over deelname in de samenwerking tussen de zes Drechtstedengemeenten. Alblasserdam neemt zelfbewust en zelfstandig deel aan de samenwerking vanuit het oogpunt voor de best mogelijk georganiseerde dienstverlening, kwaliteit en prijs voor onze inwoners en bedrijven op lokale schaal. De regionale samenwerking is ondersteunend aan de lokale visie en doelen van de gemeente waarbij de bestuurlijke zelfstandigheid voorop staat.

Eind 2014 heeft de gemeente Hardinxveld-Giessendam het verzoek ingediend bij het Drechtstedenbestuur om een onderzoek uit te mogen voeren naar mogelijke aansluiting bij de Drechtsteden. Dit verzoek is aan de colleges en gemeenteraden van de zes Drechtstedengemeenten voorgelegd. Het onderzoek wordt in 2015 uitgevoerd.

Naast de samenwerking in de Drechtsteden wordt actief samengewerkt met andere partijen en strategische partners in Alblasserdam en daarbuiten, zoals de gemeente Molenwaard. Op 11 maart 2014 hebben de colleges van Alblasserdam en Molenwaard in een gezamenlijke bijeenkomst de Samenwerkingsagenda ‘Schakel in de Alblasserwaard’ vastgesteld. Voor verschillende domeinen, zoals verkeer en vervoer, molengebied Kinderdijk, vrijetijdseconomie en Souburgh, is een aantal concrete projecten benoemd die momenteel gezamenlijk worden uitgevoerd of die tot gezamenlijke uitvoering moeten worden gebracht.

Communicatie & bestuursstijl

‘Samen doen’ is het credo van de Samenlevingsagenda 2014 – 2018 en vormt ook het uitgangspunt voor de communicatie van de gemeente Alblasserdam in het algemeen en bestuurscommunicatie in het bijzonder. De ambities van het bestuur en de organisatie op het gebied van participatie en co-creatie zijn hoog. Om die te kunnen waarmaken, is de inzet van de hele organisatie nodig, ook op het gebied van communicatie. Het college heeft op 15 december 2014 een “visie op communicatie” en een organisatieontwikkelagenda 2015/2016 als leidraad voor de verdere uitvoering vastgesteld. De gemeenteraad is hierover geïnformeerd.

Door de gemeente Alblasserdam wordt expliciet aandacht besteed aan participatie en communicatie. Bij de uitvoering van alle beleidsprogramma’s speelt communicatie een belangrijke rol. Communicatie draagt bij aan:

- het vergroten van de tevredenheid van inwoners en creëren van draagvlak en inzet bij (gedeeltelijk) participatieve processen;
- het versterken van mogelijkheden van burgerparticipatie en dialoog;
- sterkere inzet op actief burgerschap en medeverantwoordelijkheid;

Daarnaast is communicatie een van de middelen om collegedoelen te bereiken. Actieve bestuurscommunicatie ondersteunt het college bij:

- uitdragen van beleid, creëren van draagvlak en winnen van vertrouwen;
- onder de aandacht brengen van activiteiten en resultaten college en realiseren juiste beeldvorming;
- samenhang brengen in de collegeactiviteiten en – resultaten en zorgen voor een duidelijke en herkenbare rol/positie van het college;
- naar binnen brengen van signalen/ideeën vanuit de samenleving.

Portefeuille- houder/ (Hoofd)dossier	Prestatieafspraken	Gereed	Komt voor uit: 1. Collegeprogramma 2. Nieuw beleid 3. Innovatie 4. Besparing 5. Going concern	Voortgang 2014 1. Gerealiseerd 2. Gestart, loopt volgens planning 3. Gestart, loopt niet volgens planning, afronding later dan verwacht 4. Niet gerealiseerd / Geen prioriteit aan gegeven	
Thema Bestuur					
P.J. Verheij <i>Solide financiële basis</i>	1. Afspraken maken met en actieve sturing op gemeenschappelijke regelingen; 2. Op interactieve wijze blijven werken aan de hand van scenario's en een ontwikkelingsrichting aan de bezuinigingstaakstelling; 3. Hanteren van spelregels uit het coalitieakkoord voor een solide financiële toekomst; 4. Monitoring wel of niet nakomen prestatieafspraken. Rapportage resultaten via reguliere P&C cyclus. 5. Uitvoeren van de innovatievoorstellen en eerdere bezuinigingsopdrachten.	Doorlopend proces	1	De evaluatie van het collegeprogramma is de monitor van deze doelstellingen. Deze is uitgevoerd in het eerste kwartaal van 2014 een aangeboden aan de gemeenteraad. In het collegeprogramma 2014 – 2018 zijn door de coalitie uitgangspunten vastgesteld die bijdragen aan een solide financieel beleid voor de gemeente Alblasserdam. De uitvoeringsagenda waarin de innovatievoorstellen waren opgenomen, evenals eerdere bezuinigingsopdrachten, is uitgevoerd.	1
J. Heijkoop <i>Nieuwe bestuursstijl</i>	Toepassen visie bestuursstijl zoals beschreven in notitie nieuwe bestuursstijl (2011) en evaluatie aan het eind van de collegeperiode. In 2013/2014 gaat het om de hoofddossiers duurzaamheid, pilot Kinderdijk, organisatieontwikkeling en structuurvisie.	Doorlopend	1	De bestuursstijl van het college in de periode 2010 – 2014 is geëvalueerd en heeft bouwstenen geleverd voor de bestuursperiode 2014 – 2018.	1
College	Opstellen nieuw collegeprogramma	Medio 2014	1	In juni 2014 is, op basis van het coalitieakkoord, de Samenlevingsagenda 'Samen doen' opgesteld die begin juli 204 aan de gemeenteraad is aangeboden.	1
P.J. Verheij <i>Organisatie ontwikkeling</i>	Evalueren van de organisatieontwikkeling "Samen Verder met Passie en Lef".	2014	3	In het eerste kwartaal van 2014 is de organisatieontwikkeling geëvalueerd en aangeboden aan de gemeenteraad. In 2014 is een organisatieontwikkelagenda 2015 en 2016 opgesteld op basis van de uitgangspunten in de Samenlevingsagenda 'Samen doen'.	1

Portefeuille- houder/ (Hoofd)dossier	Prestatieafpraak	Gereed	Komt voor uit: 1. Collegeprogramma 2. Nieuw beleid 3. Innovatie 4. Besparing 5. Going concern	Voortgang 2014 1. Gerealiseerd 2. Gestart, loopt volgens planning 3. Gestart, loopt niet volgens planning, afronding later dan verwacht 4. Niet gerealiseerd / Geen prioriteit aan gegeven	
Thema Dienstverlening					
A. Kraijo <i>Dienstverlening</i>	In juni 2012 heeft het college het 'Realisatieplan Dienstverlening gemeente Alblasserdam' vastgesteld. Het Realisatieplan is een dynamisch plan en bedoeld om richting te geven aan de ambities op het gebied van verbeteren van onze dienstverlening, in de context van de regionale samenwerking in de Drechtsteden.	2013 t/m 2015	1,2,3,4 en 5	De uitvoering van het Realisatieplan Dienstverlening loopt door tot en met 2015. De dienstverlening van de gemeente Alblasserdam gaat uit van integrale dienstverlening dichtbij burgers en bedrijven op een moderne en eenvoudige, toegankelijke manier, onder meer via de nieuw ingerichte website. Het college heeft eind december een voorgenomen besluit genomen over de businesscase regionaal Klant Contactcentrum (DKCC) waarin verdergaande samenwerking op het gebied van dienstverlening met vier gemeenten (Dordrecht, Sliedrecht, Hendrik-Ido-Ambacht en Alblasserdam) wordt voorgesteld. De voorbereiding van de uitvoering is voorzien in 2015, zodat per 1 januari 2016 gestart kan worden.	2
Thema Veiligheid					
J. Heijkoop <i>Integraal veiligheidsbeleid</i>	In 2012 is de kadernota integrale veiligheid herijkt. De komende jaren worden de maatregelen hieruit geïmplementeerd.	2012 t/m 2016	1, 2 en 5	Jaarlijks wordt een uitvoeringsplan veiligheid opgesteld in samenwerking met politie en Openbaar Ministerie. De strategische doelstellingen zijn: terugdringen van feitelijke aantasting van de veiligheid, het verkleinen van veiligheidsrisico's en het verminderen van gevoelens van onveiligheid onder burgers. De in de lokale kadernota beschreven doelstellingen zijn tevens opgenomen in het beleidsplan van de politie van de regio Rotterdam.	2

Wat heeft het gekost?

				1. PRIMAIRE BEGROTING 2014			2. ACTUELE BEGROTING 2014			3. REKENING 2014			4. ACTUELE BEGROTING -/- REKENING 2014			
Programma	Thema	Product	Omschrijving product	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
94-01 - Dienstverlening en Bestuur																
	Bestuur			2.076	-	-2.076	2.188	0	-2.188	2.800	198	-2.602	-612	-198	414	
		94-010	Raad en Raadsondersteuning	365	-	-365	372	-	-372	395	-	-395	-23	-	23	
		94-020	Raadsondersteuning	105	-	-105	105	-	-105	109	-	-109	-4	-	4	
		94-030	College en bestuurlijke ondersteuning	1.547	-	-1.547	1.652	-	-1.652	2.204	198	-2.006	-552	-198	354	
		94-060	Verkiezingen	59	-	-59	59	-	-59	92	-	-92	-33	-	33	
	Dienstverlening			1.441	753	-688	1.438	753	-685	1.385	791	-594	53	-38	-91	
		94-050	Burgerzaken	848	245	-603	849	245	-604	781	322	-459	68	-77	-145	
		94-375	Begraven en lijkbezorging	593	508	-85	589	508	-81	604	469	-135	-15	39	54	
	Veiligheid			1.672	35	-1.637	1.709	35	-1.674	1.540	67	-1.473	169	-32	-201	
			94-080	Brandweer	1.314	-	-1.314	1.271	-	-1.271	1.263	46	-1.217	8	-46	-54
			94-090	Rampenbestrijding en -plan	137	-	-137	137	-	-137	43	-	-43	94	-	-94
			94-100	Integrale veiligheid	221	35	-186	301	35	-266	234	21	-213	67	14	-53
	Saldo van baten en lasten			5.189	788	-4.401	5.335	788	-4.547	5.725	1.056	-4.669	-390	-268	122	
94-01			Mutaties reserves	-	194	194	-	270	270	-	310	310	-	-40	-40	
	Gerealiseerde resultaat			5.189	982	-4.207	5.335	1.058	-4.277	5.725	1.366	-4.359	-390	-308	82	

Product	Grootboek rekening / onderwerp	Afwijking lasten	Toelichting afwijking	Afwijking baten	Toelichting afwijking
94-030 College en bestuurlijke ondersteuning	Collegeprogramma duurzaamheidplan	81.000 N	In 2014 is het duurzaamheids actieplan grotendeels afgerond. De kosten zijn conform het raadsbesluit van 18 december 2012 gedekt uit de reserve duurzaamheid. Zowel de kosten als de onttrekking uit de reserve waren niet in de programmabegroting in 2014 geraamd.	16.000 V	Voor de gemaakte kosten naar het onderzoek van gebruik van restwarmte heeft de Provincie Zuid Holland een subsidie beschikbaar gesteld.
	Organisatieontwikkeling (buitenruimte)	566.000 N	In november 2014 is met twee boventallige medewerkers, conform het vastgestelde reorganisatieplan, overeengekomen dat zij gebruik maken van flexibel keuze pensioen. Voor de overige boventallige medewerkers verwachten wij dat ze binnen twee jaar van werk naar werk begeleid kunnen worden dan wel wordt de pensioengerechtigde leeftijd bereikt. Dit betekent dat de frictiekosten in verband met de boventallige medewerkers zich naar verwachting voordoen in de periode 2014-2016 en niet classifiëren als 'arbeidsgerelateerde kosten van jaarlijks gelijkblijvend volume'. De totale frictie kosten voor de boventallige medewerkers zijn volledig in de jaarrekening 2014 verantwoord. Voor de verwachte uitgaven in 2015-2016 is een voorziening reorganisatie gevormd. Deze kosten zijn voorzien in de begroting 2015 en het meerjarenperspectief 2016-2018.		
	Premie kapitaalverzekering			101.000 V	In 2014 is een (gewezen) wethouder gepensioneerd. Op het moment van pensionering waren de persoonlijke omstandigheden anders dan eerder ingeschat. De werkelijk te betalen backservice was lager dan geraamd. Een bedrag van € 101.000 kan vrij vallen uit de voorziening wethouderpensioenen.
	Bijdrage aan Drechtsteden	34.000 V	De bijdrage in onze begroting na wijziging is gebaseerd op de 1 ^e burap van de GRD. In de 2 ^e burap van de GRD is de bijdrage bijgesteld wat leidt tot een voordeel van € 34.000.		
	College van B&W	37.000 V	Dit is een saldo is van een klein voordeel op het saldo van de werkelijke loonkosten college en inhuurkosten van de interimburgermeester ten opzichte van de begrote loonkosten. Daarnaast zijn er diverse overige kleine voordelen op onder andere representatiekosten.	51.000 V	De voormalig burgermeester is tot de zomer 2014 werkzaam geweest voor de gemeente Hardinxveld-Giessendam. De opbrengsten waren niet geraamd in de begroting. In de begroting is rekening gehouden met de bezoldiging van een fulltime burgemeester voor Alblasserdam. De hogere kosten voor het 1 ^e half jaar worden gecompenseerd met de lagere kosten voor het 2 ^e half jaar 2014, omdat de interim-burgemeester partime is ingezet.

Product	Grootboek rekening / onderwerp	Afwijking lasten	Toelichting afwijking	Afwijking baten	Toelichting afwijking
94-050 Burgerzaken	Dienstverlening	87.000 V	Aan dit product zijn minder uren besteed dan begroot, als gevolg van ziekte en ontslag. De beschikbare formatie is niet meer ingevuld in verband met ontwikkeling DKCC. Dit heeft een nadelig effect op het product saldi kostenplaatsen.		
	Paspoorten en ID's	56.000 N	In 2014 zijn meer paspoorten en identiteitsbewijzen verkocht dan begroot. Dit heeft geleid tot een hogere afdracht van rijksleges.	79.000 V	In 2014 zijn hogere inkomsten gerealiseerd uit verkopen van paspoorten en identiteitsbewijzen.
94-375 Begraven en lijkbezorging	Opbrengsten begrafenissen			39.000 N	In 2014 zijn er minder opbrengsten uit begraafrechten gerealiseerd dan waarmee rekening is gehouden in de begroting. Het saldo op het product begraven en lijkbezorging muteert in de reserve afkoopsommen onderhoud van graven.
94-080 Rampen- bestrijding en -plan	Brandweer			46.000 V	Het voordeel bestaat uit een teruggave van het jaarresultaat van de Veiligheidsregio over 2013 van € 28.000 en een vergoeding voor specialistische taken van € 18.000.
94-090 Rampenbestrijding en – plan	Rampenbestrijding en – plan	94.000 V	Aan dit product zijn minder uren besteed dan begroot. Dit leidt tot overschrijdingen op overige producten in de exploitatie. Afgelopen jaar is het niet nodig geweest om deze uren in te zetten.		
94-100 Integrale veiligheid	Opsporing explosieven 2e WO (bommenregeling)	80.000 V	In 2014 was een budget beschikbaar van €80.000 voor de bommenregeling. Dit bedrag is bestemd voor gelden die mogelijk nog aan het Havenbedrijf Rotterdam (HBR) zullen worden uitgekeerd. HBR heeft in 2013 en 2014 grootschalig onderzoek naar explosieven gepleegd op haar bouwterrein voor de Containerterminal. Via het Bijdragebesluit “kosten opsporing en ruiming conventionele explosieven Tweede Wereldoorlog van uit het Rijk kan via de gemeente een gedeeltelijke vergoeding van de kosten plaatsvinden. In 2014 heeft HBR aanvragen ingediend die niet aan de voorwaarden voldoen. Zij hebben toegezegd deze te gaan aanpassen. De verwerking van de aanvragen loopt echter door in 2015. Tegenover dit voordeel staat een lagere onttrekking uit de reserve.		
Mutaties reserves	Mutaties reserves			65.000 V	In 2014 is het duurzaamheids actieplan grotendeels afgerond. De kosten zijn conform het raadsbesluit van 18 december 2012 gedekt uit de reserve duurzaamheid. Zowel de kosten als de onttrekking uit de reserve waren niet in de programmabegroting in 2014 geraamd.

Product	Grootboek rekening / onderwerp	Afwijking lasten	Toelichting afwijking	Afwijking baten	Toelichting afwijking
	Mutaties reserves			80.000 N	De begrote kosten voor de bommenregeling zijn nog niet gemaakt in 2014. De onttrekking van deze kosten aan de bestemmingsreserve bommenregeling is lager dan begroot.
				55.000 V	Het saldo op het product begraven en lijkbezorging muteert in de reserve afkoopsommen onderhoud van graven. Het gerealiseerde saldo wijkt af, waardoor meer onttrokken is uit de reserve dan begroot.
Overige verschillen		19.000 N	Diverse overige verschillen	14.000 V	Diverse overige verschillen
Totaal		390.000 N		308.000 V	

2. Programma Samenleving

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Thema Werk en Inkomen

In 2014 is de economie licht aangetrokken, maar dit heeft niet geresulteerd in een verbetering van de werkgelegenheid. Door verdergaande automatisering en robotisering worden steeds meer werkzaamheden op een minder klassieke wijze uitgevoerd. Dit zal er toe gaan leiden dat steeds meer mensen hun sociale contacten niet meer via werk zullen hebben en dat de groep mensen zonder werk steeds groter zal worden.

De Participatiewet heeft er voor gezorgd dat we als gemeente een grotere verantwoordelijkheid hebben gekregen op het gebied van Werk en Inkomen, met name voor de inwoners met een verdien capaciteit lager dan 50%.

Gelet op vorenstaande ontwikkeling betekent dit dus dat de lokale inspanning voor de inzet van deze groep steeds verder toe zal nemen. Een verschuiving van betaald naar onbetaald werk is te verwachten en de gemeentelijke rol zal er uit moeten bestaan dit onbetaalde werk in beeld te brengen. Met name het thema maatschappij en zorg leent zich voor een verbinding met dit nieuwe werk.

Het leerwerkbedrijf SMILE benutten we voor de ontwikkeling en inzet van deze groep. In 2014 is het dagelijks beheer van het openbaar groen wederom voor een groot deel uitgevoerd door medewerkers van SMILE onder begeleiding van onze eigen medewerkers. Verder verzorgd SMILE de schoonmaak van een aantal gemeentelijke panden, waaronder het gemeentehuis.

Thema Maatschappij en zorg

Op 1 januari 2015 is de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet in werking getreden. De voorbereidingen voor deze transities hebben in 2014 veel tijd in beslag genomen. In 2014 hebben we ons vooral gericht op het bieden van continuïteit van zorg en ondersteuning voor de inwoners van Alblasserdam per 1 januari 2015. Dit hebben we bereikt door voor jeugd en Wmo een beleidsplan en later in het jaar het Wmo uitvoeringsprogramma vast te stellen. In dit uitvoeringsprogramma Wmo is voor 2015 en 2016 vastgesteld wat we de komende twee jaar gaan doen om de lokale voorzieningen in Alblasserdam te versterken. Eind 2014 is al gestart met het jeugdteam, als voorbereiding op de daadwerkelijke start per 1 januari 2015. Het jeugdteam is geïntegreerd in het al bestaande CJG van Alblasserdam. De specialistische jeugdzorg en de maatwerkvoorzieningen in de Wmo worden georganiseerd door respectievelijk de Serviceorganisatie Jeugd (op Zuid Holland Zuid niveau) en de Sociale Dienst Drechtsteden (op Drechtstedelijk niveau). Dit zorgt er ook voor dat we op bepaalde thema's nauw hebben samengewerkt met de regio en gebruik hebben gemaakt van elkaars kennis en kunde.

Om de gedachte achter de transities in Alblasserdam vorm te geven heeft de pilot Meedoen in Kinderdijk gedraaid, met als doel om de participatie en zelfredzaamheid te versterken. Hierbij waren ongeveer 40 organisaties betrokken die in verschillende experimenten hebben samengewerkt. Aan de hand van deze pilot is de regisseur sociaal gestart om de gedachte achter Meedoen in Kinderdijk in te zetten in heel Alblasserdam waarbij het devies is al werkende weg te blijven vernieuwen en leren.

In 2014 zijn we ook verder gegaan met de doorontwikkeling van DOK11 naar een verlengde eerstelijnsvoorziening. In een werkgroep met betrokken zorg- en welzijnsaanbieders is nagedacht over de samenwerking en de fysieke aanwezigheid van een aantal partijen in de uitbreiding van het gebouw. Het project is in 2014 vertraagd doordat er een discussie was ontstaan bij Woonkracht10, waardoor het de vraag was of de uitbreiding wel door Woonkracht10 gefinancierd kon worden. Eind 2014 is bekend geworden dat het project door kan gaan, mits de bestaande gebruikers niet de ruimte in de nieuwbouw gaan betrekken. In 2015 worden de intentieovereenkomsten getekend met de betrokken partijen en wordt het ruimtelijk traject binnen de gemeente in gang gezet.

In 2015 zijn we de eerste maanden volop aan de slag gegaan met de uitvoering van het Wmo uitvoeringsprogramma en hiermee de versterking van de algemene voorzieningen in het dorp. We denken hiervoor na over het versterken van de eigen kracht van Alblasserdam op een manier waardoor de bewoners zijn voorbereid op ontwikkelingen in de zorg en sociale zekerheid. Daarbij maken we zo veel mogelijk gebruik van het aanwezige talent in de wijk, bestaande netwerken en bestaande voorzieningen. En we leggen nieuwe verbindingen hiertussen. Een voorbeeld van een dergelijke verbinding is het onderzoek dat we uitvoeren om

via het initiatief Helpende Handen studenten met een opleiding in de zorg aan een stageplaats te helpen, waarbij zij inwoners met ondersteuningsvragen helpen. Initiatieven waar we verder aan werken zijn bijvoorbeeld een nieuwe (maatschappelijke) invulling van de Beukelmanschool en Biggelmee. Daarnaast zijn we volop in gesprek met Stichting Welzijn Alblasserdam over de doorontwikkeling van de organisatie en de prestatieafspraken die we met ze maken voor de activiteiten in 2015. Samen met hen denken we na over de werving van vrijwilligers en de ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers, om te zorgen dat zij op de been blijven en duurdere zorg kan worden voorkomen. Samen met Waardenburgh streven we er naar om de Ablashof als ontmoetingsplek in de wijk neer te zetten.

Het jeugdteam is volop aan het opstarten in de eerste maanden en ontwikkelt de nieuwe werkwijze die de veranderingen van ze vragen, maar zijn ondertussen ook hard aan de slag met al 55 gezinnen die hulp en ondersteuning nodig hebben. Ook zijn wij bezig om lokaal de dijk op deltahoogte te krijgen, door bijvoorbeeld verbindingen tussen het jeugdteam, jongerenwerk en de zorgteams op scholen te versterken. Ook maatschappelijke initiatieven, zoals bijvoorbeeld de stichting Jamaarik ondersteunen wij van harte.

Thema Vrije Tijd

Sport

Het beheer, de exploitatie en de marketing van de binnensportaccommodaties zijn met ingang van 2014 overgedragen aan de beheersstichting Sport Alblasserdam. Op 11 oktober 2014 is het nieuwe zwembad bij sportcentrum Blokweer geopend. Het concept '2521 Gewoon Zwemmen' vormt de basis voor het nieuwe beheer. Dit zorgt er voor dat de verenigingen/gebruikers, maar ook de gemeente, betaalbare binnensportaccommodaties in stand kunnen houden.

Thema Kennis en Economie

Passend onderwijs

In het kader van de nieuwe Wet Passend Onderwijs is gestart met het opstellen van een Regionaal Educatieve Agenda (REA) in samenspraak met betrokken partijen. In 2014 zijn de ondersteuningsplannen van de scholen en de beleidsplannen jeugd van de gemeenten aan de orde gekomen.

Economie en bedrijven

In 2014 is voor de verdieping van de Samenlevingsagenda met de Ondernemers Kring Alblasserdam gesproken over een strategische agenda. Zie het hoofdstuk over de Samenlevingsagenda 'Samen doen' – doelstellingen 2014.

Portefeuille-houder/ (Hoofd)dossier	Prestatieafspraken	Gereed	Komt voor uit: 1. Collegeprogramma 2. Nieuw beleid 3. Innovatie 4. Besparing 5. Going concern	Voortgang 2014 1. Gerealiseerd 2. Gestart, loopt volgens planning 3. Gestart, loopt niet volgens planning, afronding later dan verwacht 4. Niet gerealiseerd / Geen prioriteit aan gegeven	
Thema Werk en Inkomen					
P.J. Verheij <i>Businesscase Leerwerkbedrijf MFC</i>	Verdere inzet van het gemeentelijk Leerwerkbedrijf bij de uitvoering van de Participatiewet met name de zorg voor de zgn groep 3, de schoolverlaters VSO en praktijk onderwijs en de Nuggers. Inzet van leerwerkbedrijf bij operationalisering van de drie decentralisaties	4 ^e kwartaal 2014	2, 3 en 4	Gerealiseerd. Centrale registratie van de mogelijke deelnemers is ondergebracht in een deelnemersadministratie, die wordt uitgevoerd door stichting MEE. Zes gemeenten trekken hierin gezamenlijk (meervoudig lokaal) met elkaar op. Collectief is een aanvraag ingediend voor inzet van een ESF subsidie naast de vergoeding vanuit het participatiebudget.	1
P.J. Verheij <i>Businesscase Buitenruimte nieuwe stijl</i>	Inzetten SW'ers voor de uitvoering van werkzaamheden bij de afdeling Buitenruimte (uitwerking en uitvoering businesscase Buitenruimte nieuwe Stijl). Dit zal er uiteindelijk toe gaan leiden dat een groot deel van de SW'ers in 2014 in Alblasserdam ingezet worden.	4 ^e kwartaal 2014	2, 3, en 4	Gerealiseerd. Niet langer worden mensen vanuit de werkbedrijven ingezet, maar op basis van genormaliseerde inhuurtarieven via Drechtwerk Personeel ingehuurd. Samenwerking Smile en Buitenruimte wordt verder ontwikkeld.	1

Portefeuille-houder/ (Hoofd)dossier	Prestatieafspraken	Gereed	Komt voor uit: 1. Collegeprogramma 2. Nieuw beleid 3. Innovatie 4. Besparing 5. Going concern	Voortgang 2014 1. Gerealiseerd 2. Gestart, loopt volgens planning 3. Gestart, loopt niet volgens planning, afronding later dan verwacht 4. Niet gerealiseerd / Geen prioriteit aan gegeven	
P.J. Verheij	Het regionaal arbeidsmarktbeleid is op strategisch niveau vastgesteld door de Drechtraad. De gemeente Dordrecht ontwikkelt dit regionale arbeidsmarktbeleid verder en voert regie bij de uitvoering. Vanuit het PFO sociaal wordt de koers in gezamenlijkheid vastgesteld. Bestuurlijke beïnvloeding vindt via het PFO plaats.	doorlopend proces	5	Eind 2014 zijn de eerste verordeningen in het kader van de uitvoering van de Participatiewet door de Drechtraad vastgesteld. Rapportage over de wijze van uitvoering is in procedure gebracht. Hieruit blijkt dat de rol van de gemeenten zich vooral zal gaan richten om de mensen met een lage verdien capaciteit (vlg. het voorstel < 50% WML). Er is hiermee een grote verantwoordelijkheid voor de gemeenten ontstaan. Omdat de gemeente een groot deel van de bevoegdheden in het kader van de uitvoering van de sociale wetgeving hebben gedelegeerd aan de GRD (lees SDD), is de gemeentelijke rol altijd een afgeleide. Het gemeentelijke beleid aansluitend bij de couleur locale, wordt vastgesteld door de lokale raden. Doordat de lokale uitvoering vooral een meerwaarde kan krijgen door het verbinden van de operationele onderdelen van de decentralisaties wordt gezocht naar een efficiënt model. Zodra de eerste contouren van de nieuwe inrichting van het sociaal domein zichtbaar zijn wordt de raad hierover geïnformeerd.	1
Thema Maatschappij en Zorg					
A.D. Zandvliet	Opstellen uitvoeringsprogramma Wmo beleid 2014 / 2015	Uitv. progr. 2014: 1ste kwartaal Uitv. progr. 2015: 4de kwartaal	5	In verband met de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning die per 1 januari 2015 van kracht gaat, is er gewerkt aan een nieuw Wmo beleidsplan 2015-2018. Gelijktijdig is het Wmo beleid 2012-2014 geëvalueerd. Deze evaluatie vormde input voor het uitvoeringsprogramma Wmo dat in het najaar 2014 is opgesteld na vaststelling van het Wmo beleidsplan 2015-2018.	1

Portefeuille-houder/ (Hoofd)dossier	Prestatieafspraken	Gereed	Komt voor uit: 1. Collegeprogramma 2. Nieuw beleid 3. Innovatie 4. Besparing 5. Going concern	Voortgang 2014 1. Gerealiseerd 2. Gestart, loopt volgens planning 3. Gestart, loopt niet volgens planning, afronding later dan verwacht 4. Niet gerealiseerd / Geen prioriteit aan gegeven	
A.D. Zandvliet	Uitvoeren regionaal programma prenatale zorg	Doorgaand beleid	2	Het programma is per 1 januari 2014 van start gegaan in Zuid-Hollands Zuid. In de planning van Prenatale Voorlichting voor 2014 is een groot aantal voorlichtingen voor zwangeren opgenomen, verspreid over het gehele werkgebied. Het regionale uitvoeringsprogramma 'Prenatale Voorlichting' verzorgt interventies voor zwangeren en hun partners om bij te dragen aan een goed verloop van de zwangerschap en een gezonde start van de baby.	2
A.D. Zandvliet	Inzetten specialistische zorg voor screening, diagnose, begeleiding	2014	2	In het najaar van 2014 is het project Brugcoach van start gegaan. Hierbij wordt gebruik gemaakt van specialistische zorg. In verband met wisseling van het college is het project iets later dan gepland gestart.	3
A.D. Zandvliet	Ontwikkelen zelfhulp app jongeren	2014	2	Dit project is gestopt omdat de eigenaar van de school app die door de meeste scholieren uit Alblasserdam wordt gebruikt niet mee wilde werken voor een gering aantal scholen. Daarnaast is ten opzichte van het moment van de eerste ideeën over dit project de markt van E-Health enorm aangetrokken. Dit maakt dat er voldoende alternatieven voor handen zijn.	4
A.D. Zandvliet	Uitvoeren W8chkamerproject. Toeleiding naar arbeidsmarkt jongeren	2014	2	Project is gestart maar kent nog weinig deelnemers. Wel zijn vrijwel alle vroegtijdig schoolverlaters benaderd. Omdat het hier om een vrijwillig project gaat is er weinig animo in deze moeilijke doelgroep te vinden. Evaluatie van het project heeft geleid tot het verbreden van de doelgroep. Door het leggen van de verbinding tussen het LWB Smile en het W8kamerproject wordt een verbreding van het aanbod (scholing, stage etc) enerzijds en de doelgroep anderzijds bereikt.	3

Portefeuille-houder/ (Hoofd)dossier	Prestatieafspraken	Gereed	Komt voor uit: 1. Collegeprogramma 2. Nieuw beleid 3. Innovatie 4. Besparing 5. Going concern	Voortgang 2014 1. Gerealiseerd 2. Gestart, loopt volgens planning 3. Gestart, loopt niet volgens planning, afronding later dan verwacht 4. Niet gerealiseerd / Geen prioriteit aan gegeven	
A.D. Zandvliet	Vorbereiden transitie en transformatie jeugdzorg	2014	2	De transitie loopt op schema. De verwachting is dat de laatste rafels eind februari 2015 zijn afgerond. De zorgcontinuïteit kan geleverd worden in 2015. De regio Zuid Holland Zuid (Serviceorganisatie Jeugd) koopt de specialistische jeugdzorg in. Het jeugdteam is geïntegreerd in het CJG van Alblasterdam. Met deze doorontwikkeling word een belangrijke onderdeel toegevoegd aan het sociale dorpsnetwerk. De laatste maanden van 2014 zijn gebruikt om met een aantal beoogde jeugdprofessionals en de zittende hulpverleners werkwijzen te ontwikkelen en de teambuilding op te zetten	2
A.D. Zandvliet	Vorbereiden transitie AWBZ /Wmo	Vanaf 1 ^{ste} kwartaal 2014	2	De voorbereiding van de transitie van taken uit de AWBZ naar de Wmo heeft het gehele jaar 2014 in beslag genomen. Dit komt onder meer doordat het landelijke besluitvormingstraject rondom de nieuwe wet pas 8 juli jl. was afgerond. In het najaar van 2014 zijn nog verschillende besluiten genomen zodat de nieuwe taken per 1 januari 2015 uitgevoerd konden worden. Het merendeel van deze besluiten betrof taken waarover regionale afspraken zijn gemaakt. Daarnaast is het Wmo uitvoeringsprogramma voor 2015 en 2016 vastgesteld.	2
A.D. Zandvliet	Vaststellen visie op wijkgericht werken	1 ^{ste} kwartaal 2014	2/3	In maart 2014 is de visie op netwerken en participatie vastgesteld door het college, de visie is samen met de Stichting Welzijn Alblasterdam opgesteld. De visie was oorspronkelijk bedoeld als een visie op "wijkgericht werken". Gedurende het proces bleek dat deze naam de lading niet dekte, ondermeer omdat de wijk niet voor alle vraagstukken het goede schaalniveau is. In de visie staat beschreven op welke wijze gemeente en Stichting Welzijn Alblasterdam invloed hebben op het behoud en versterken van sociale netwerken. De visie wordt momenteel door beide partijen uitgewerkt in concrete werk- en prestatieafspraken.	1

Portefeuille-houder/ (Hoofd)dossier	Prestatieafspraken	Gereed	Komt voor uit: 1. Collegeprogramma 2. Nieuw beleid 3. Innovatie 4. Besparing 5. Going concern	Voortgang 2014 1. Gerealiseerd 2. Gestart, loopt volgens planning 3. Gestart, loopt niet volgens planning, afronding later dan verwacht 4. Niet gerealiseerd / Geen prioriteit aan gegeven	
A.D. Zandvliet	Implementeren nieuwe subsidieverordening	2014	2	De ASV gemeente Alblasserdam 2014 en de bijbehorende Subsidieregelingen zijn vastgesteld door de Raad en B&W en zijn ingegaan op 3 juli 2014. De betreffende stukken zijn gepubliceerd in de Klaroen en op de website. Alle organisaties die subsidie ontvangen, hebben een informerende brief met de nieuwe regelingen en de verschillen t.o.v. de oude ASV gekregen. Nadat de eindverantwoording van de jaarsubsidies volgens de nieuwe ASV heeft plaatsgevonden, wordt bekeken hoe de nieuwe ASV en de bijbehorende Subsidieregelingen functioneren.	1
Thema Vrije Tijd					
A. Kraijo <i>Uitvoeringsprogramma sport</i>	Uitvoering geven aan de activiteiten zoals vastgesteld in het uitvoeringsprogramma sport 2014	Eind 2014	5	De activiteiten in 2014, zoals ontwikkeling leerlijn bewegingsonderwijs, cultuurcoach en bibliotheek-/mediaconsulent, liepen volgens schema. Aan het eind van het jaar is samen met de combinatiefunctionaris bekeken welke activiteiten in 2015 voortgezet worden. De inzet van de combinatiefunctionarissen is duidelijk zichtbaar in de gemeente en kan rekenen op een grote mate van waardering door de partners.	2
A. Kraijo <i>Evalueren visie schoolzwemmen</i>	We gaan de in 2013 vastgestelde visie schoolzwemmen evalueren.	3 ^{de} kwartaal 2014	2	De evaluatie 2013/2014 is, volgens planning, eind september afgerond. In de evaluatie kwam naar voren dat vooral de voorlichting naar de scholen nog onderbelicht is. In 2014/2015 zal het accent ook liggen op de voorlichting en de doorstroming naar particulier initiatief.	1

Portefeuille-houder/ (Hoofd)dossier	Prestatieafspraken	Gereed	Komt voor uit: 1. Collegeprogramma 2. Nieuw beleid 3. Innovatie 4. Besparing 5. Going concern	Voortgang 2014 1. Gerealiseerd 2. Gestart, loopt volgens planning 3. Gestart, loopt niet volgens planning, afronding later dan verwacht 4. Niet gerealiseerd / Geen prioriteit aan gegeven	
A. Kraijo Beheersstichting Sport	Het beheer, de exploitatie en de marketing van de binnensportaccommodaties overdragen aan de beheersstichting Sport Alblasserdam	1 ^{ste} kwartaal 2014	3	Het beheer en de exploitatie van de binnensportaccommodaties stond gepland voor 1 september 2014. Dit is 1 oktober 2014 geworden wegens de complexiteit van het project en de zorgvuldigheid die daarbij betracht diende te worden.	1
A. Kraijo Combinatiefuncties	Wij evalueren de combinatiefuncties in sport en cultuur samen met de scholen.	4 ^{de} kwartaal 2014	5	De evaluatie van de combinatiefunctionarissen is afgerond en in december in de raad vastgesteld. Een onderdeel daarvan was een monitor van het OCD en er is met de scholen gesproken over hun ervaringen met de combinatiefuncties. De uitkomst is in oktober openbaar geworden en het vervolg is dat in 1 ^{ste} kwartaal met de betrokken partners een bijeenkomst wordt gepland om te onderzoeken of voortzetting na september 2015 mogelijk is . De scholen zijn tevreden over de inzet van de combinatiefunctionarissen en in vervolgbijeenkomst voorjaar 2015 zal er worden bekeken in hoeverre de scholen ook gaan cofinancieren.	1

Portefeuille-houder/ (Hoofd)dossier	Prestatieafpraak	Gereed	Komt voor uit: 1. Collegeprogramma 2. Nieuw beleid 3. Innovatie 4. Besparing 5. Going concern	Voortgang 2014 1. Gerealiseerd 2. Gestart, loopt volgens planning 3. Gestart, loopt niet volgens planning, afronding later dan verwacht 4. Niet gerealiseerd / Geen prioriteit aan gegeven	
A.D. Zandvliet Cultuur	Uitvoering geven aan de cultuurnota	doorlopend	5	Lopende projecten vanuit de cultuurnota zijn in 2014 geweest: 1. Het faciliteren en stimuleren van ontmoeting door middel van het opstarten van een cultureel netwerk. Er wordt regelmatig overleg gevoerd met het cultureel netwerk. Het netwerk bestaat uit cultureel partners en de gemeente. 2. Het borgen van lokaal aanbod buitenschoolse cultuureducatie. De pilot cultuureducatie is afgerond. Momenteel wordt een vervolg bepaald in samenwerking met het cultureel netwerk. 3. Ontwikkeling van een beeldenroute en plaatsen van een extra beeld. De beeldenroute is gereed en onthuld. De selectiecommissie heeft een beeld geselecteerd conform de cultuurnota. Deze wordt medio maart 2015 onthuld. De stichting Beeldenpark Drechtoevers heeft een aanvraag gedaan voor het huren van een beeld. Deze wordt ook medio maart 2015 onthuld.	2
A.D. Zandvliet	Een nieuwe verordening op de monumentencommissie opstellen	3 ^{de} kwartaal 2014	2	De nieuwe verordening op de erfgoedcommissie wordt vastgesteld door de gemeenteraad op 24 maart as. Verordening op de Monumentencommissie gaat heten de Verordening op de Erfgoedcommissie.	3
A.D. Zandvliet	Aanvullen van de gemeentelijke monumentenlijst	4 ^{de} kwartaal 2014	5	Betreft een doorlopend proces. In 2014 is het pand Scheepsbouwplein 10 op de gemeentelijke monumentenlijst geplaatst.	2

Portefeuille-houder/ (Hoofd)dossier	Prestatieafspraken	Gereed	Komt voor uit: 1. Collegeprogramma 2. Nieuw beleid 3. Innovatie 4. Besparing 5. Going concern	Voortgang 2014 1. Gerealiseerd 2. Gestart, loopt volgens planning 3. Gestart, loopt niet volgens planning, afronding later dan verwacht 4. Niet gerealiseerd / Geen prioriteit aan gegeven	
A. Kraijo	Vaststellen 2e herziening bestemmingsplan Haven-Zuid	4 ^e kwartaal 2014	1	In mei 2014 is de raad geïnformeerd over het niet verder ingaan van de gemeente op het voorstel van de projectontwikkelaar. De reden hiervan was dat het bod op de benodigde bouwgrond aanzienlijk lager lag dan (de recent) getaxeerde grondwaarde. Daarnaast sloot het voorstel onvoldoende aan op de inhoudelijke bestuurlijke kaders. Voor de zomer in 2014 hebben hernieuwde gesprekken met ontwikkelaar plaatsgevonden. Deze moesten leiden tot planaanpassing dat aansluit bij inhoudelijke en financiële kaders. De Alblasserdamse maat en schaal en aansluiten bij centrum Alblasserdam zijn hierbij belangrijke onderdelen. In december is opnieuw met de projectontwikkelaar gesproken. Deze heeft haar twijfels uitgesproken over de haalbaarheid van het programma en komt voor 1 april 2015 met een voorstel tot fasering van het plan Deelgebied Noord. Tevens heeft de ontwikkelaar van het Bochanenterrein belangstelling getoond voor de ontwikkeling van deelgebied Noord van Haven-Zuid.	3
A. Kraijo	Uitvoeringsprogramma vrijetijdseconomie, gebaseerd op visie vrijetijdseconomie	4 ^e kwartaal 2014	1	In de Samenlevingsagenda 'Samen doen' is gekozen om de visievorming interactief vorm te geven via de projecten Haven Zuid, Waterdriehoek, Lammetjeswiel en Centrumvisie. Eind 2014 is hiermee gestart. Ook wordt gekeken naar de rolneming binnen recreatie, toerisme en vrije tijd in Alblasserdam (doorkijk uitvoering). In het proces dat we nu aan het doorlopen zijn voor de Entreezone Kinderdijk wordt veel uitgezocht over de economische mogelijkheden voor Kinderdijk (molens). Dit heeft ook invloed op de positie van Alblasserdam. Daarna moeten we voor Alblasserdam zelf gaan bepalen wat we met haven zuid gaan doen. Waarschijnlijk heeft dit ook invloed op de uitwerking van de centrumvisie en het lammetjeswiel.	3

Portefeuille-houder/ (Hoofd)dossier	Prestatieafspraken	Gereed	Komt voor uit: 1. Collegeprogramma 2. Nieuw beleid 3. Innovatie 4. Besparing 5. Going concern	Voortgang 2014 1. Gerealiseerd 2. Gestart, loopt volgens planning 3. Gestart, loopt niet volgens planning, afronding later dan verwacht 4. Niet gerealiseerd / Geen prioriteit aan gegeven	
Thema Kennis en Economie					
A. Kraijo <i>Passend onderwijs</i>	Samen met regio ontwikkelen Regionale Educatieve Agenda	2014	2	De ontwikkeling van de REA ligt op koers. Inmiddels zijn het Beleidsplan Jeugdhulp en de ondersteuningsplannen Samenwerkingsverbanden vastgesteld. Ambtelijk wordt nu gewerkt aan een Regionale agenda.	2
A. Kraijo	Overhevelen van het buitenonderhoud van basisscholen naar de schoolbesturen, toepassen van overgangsregeling	4 ^{de} kwartaal 2014	2	In het 4e kwartaal is in het OOGO een beslissing genomen of er schoolbesturen zijn die in aanmerking komen voor een gemeentelijke overgangsregeling. Het betreft het bestuur van 't Nokkenwiel-Boerenpad. In het 2e kwartaal 2015 wordt een beslissing genomen over de hoogte van de door de gemeente te verlenen bijdrage.	2
A. Kraijo <i>Lokaal onderwijsbeleid</i>	In vervolg op de nota Onderwijsbeleid (LEA) uit 2009 zijn in 2013 de onderwerpen <i>doorgaande leerlijn</i> en <i>peuterspeelzaalbeleid</i> verder uitgewerkt. De beleidslijnen die hieruit voortkomen worden in 2014 verder geïmplementeerd, mede afhankelijk van de uitwerking van het regeerakkoord m.b.t. kinderopvang.		1 5	Er is in 2014 gewerkt aan de thema's doorgaande leerlijn peuterspeelzalen en basisonderwijs, Zorg in en om de school. Doorgaande leerlijn: van alle peuters wordt een overdrachtsformulier gemaakt en bij VVE-peuters is er mondelinge toelichting. Er zijn resultaatafspraken gemaakt over de VVE-peuters. Bredeschoolontwikkelingen zijn gerealiseerd via MFC Maasplein en Het Palet, in 2015 wordt de brede school Beukelman opgeleverd. Ook zijn er plannen voor een integraal kindcentrum aan de Parallelweg (Boeg-Loopplank). In 2014 is er geen concreet rijksbeleid kinderopvang geformuleerd, ter uitwerking van het regeerakkoord. Lokaal zijn we verder gegaan met de onderwerpen uit de lokale educatieve agenda en de wettelijke taken rondom voor- en vroegschoolse educatie.	2

Wat heeft het gekost?

				1. PRIMAIRE BEGROTING 2014			2. ACTUELE BEGROTING 2014			3. REKENING 2014			4. ACTUELE BEGROTING -/- REKENING 2014		
Programma	Thema	Product	Omschrijving product	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
94-02 – Samenleving															
	Kennis en Economie			2.331	122	-2.209	2.265	112	-2.153	2.145	105	-2.040	120	7	-113
		94-110	Weekmarkt	54	26	-28	54	26	-28	48	24	-24	6	2	-4
		94-120	Economie	94	-	-94	122	-	-122	127	-	-127	-5	-	5
		94-450	Openbaar onderwijs	5	10	5	5	-	-5	5	-	-5	-	-	-
		94-455	Onderwijs Algemeen	2.182	86	-2.096	2.065	86	-1.979	1.966	81	-1.885	99	5	-94
		94-460	Huisvesting onderwijs	-14	-	14	19	-	-19	-1	-	1	20	-	-20
		94-465	Onderwijsondersteuning	10	-	-10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Maatschappij en Zorg			4.669	44	-4.625	4.955	44	-4.911	4.458	17	-4.441	497	27	-470
		94-390	Maatschappelijke ondersteuning	3.287	-	-3.287	3.250	-	-3.250	2.848	12	-2.836	402	-12	-414
		94-395	Jeugd	1.081	-	-1.081	1.390	-	-1.390	1.410	-5	-1.415	-20	5	25
		94-400	Vreemdelingen	26	-	-26	40	-	-40	31	-	-31	9	-	-9
		94-405	De Alblashof	3	-	-3	3	-	-3	-	-	-	3	-	-3
		94-410	Gezondheid	163	-	-163	163	-	-163	158	-	-158	5	-	-5
		94-445	Accomodaties	109	44	-65	109	44	-65	11	10	-1	98	34	-64
	Vrije Tijd			3.085	833	-2.252	3.296	832	-2.464	3.300	727	-2.573	-4	105	109
		94-420	Kunst en cultuur	747	-	-747	767	-	-767	743	-	-743	24	-	-24
		94-425	Sport	632	4	-628	679	4	-675	750	-	-750	-71	4	75
		94-430	Sportcomplexen en gymnastiekl.	1.553	818	-735	1.650	801	-849	1.623	711	-912	27	90	63
		94-440	Recreatie en toerisme	153	11	-142	200	27	-173	184	16	-168	16	11	-5
	Werk en Inkomen			6.921	5.284	-1.637	7.439	5.752	-1.687	7.358	5.766	-1.592	81	-14	-95
		94-380	Uitkeringen SDD	4.917	3.542	-1.375	5.348	3.965	-1.383	5.252	3.943	-1.309	96	22	-74
		94-385	Sociale werkvoorzieningen.	2.004	1.742	-262	2.091	1.787	-304	2.106	1.823	-283	-15	-36	-21
	Saldo van baten en lasten			17.006	6.283	-10.723	17.955	6.740	-11.215	17.261	6.615	-10.646	694	125	-569
94-02			Mutaties reserves	118	301	183	180	502	322	180	429	249	-	73	73
	Gerealiseerde resultaat			17.124	6.584	-10.540	18.135	7.242	-10.893	17.441	7.044	-10.397	694	198	-496

Product	Grootboek rekening / onderwerp	Afwijking lasten	Toelichting afwijking	Afwijking baten	Toelichting afwijking
94-455 Onderwijs algemeen	Onderwijs algemeen	99.000 V	Er zijn minder uren besteed aan onderhoud van schoolgebouwen dan begroot voor een bedrag van € 72.000. Het onderhoud van de gebouwen is volgens het beheerplan uitgevoerd. Een groot deel van deze afwijking is ontstaan als gevolg van de reorganisatie binnen buitenruimte. Dit heeft een nadelig effect op het product saldi kostenplaatsen. Het resterende saldo van van € 27.000 bestaat uit diverse overige verschillen.		
94-390 Maatschappelijke ondersteuning	Invoeringsbudget transitie AWBZ-begeleiding	137.000 V	In de 1 ^e en 2 ^e burap 2014 zijn voordelen van de SDD op Wmo huishoudelijke hulp en hulpmiddelen beschikbaar gehouden voor de inrichting van de serviceorganisatie en andere transitiekosten voor een totaal bedrag van € 137.000. De werkelijke kosten in 2014 waren lager dan het beschikbaar budget.		
	SDD WMO (huishoudelijke hulp)	154.000 V	De bijdrage in onze begroting na wijziging is gebaseerd op de 1 ^e burap van de GRD. In de 2 ^e burap en de jaarrekening 2014 van de GRD is de bijdrage bijgesteld wat leidt tot een voordeel van € 154.000.		
	SDD WMO vervoer & Drechthopper	104.000 V	De bijdrage in onze begroting na wijziging is gebaseerd op de 1 ^e burap van de GRD. In de 2 ^e burap en de jaarrekening 2014 van de GRD is de bijdrage bijgesteld wat leidt tot een voordeel van € 104.000.		
94-445 Accommodaties	MFC Maasplein	66.000 V	In 2013 is de huur voor MFC Maasplein voor 2014 vooruitbetaald. Deze kosten zijn verantwoord in de jaarrekening 2013, waardoor in 2014 een voordeel ontstaat.		
	Accommodaties	33.000 V	Aan dit product zijn minder uren besteed dan begroot. Dit leidt tot overschrijdingen op overige producten in de exploitatie.		
94-425 Sport	Sport	60.000 N	Aan dit product zijn meer uren besteed dan begroot. Dit leidt tot onderschrijdingen op overige producten in de exploitatie.		
94-430 Sportcomplexen en gymnastieklokalen	Overig sportcomplexen en gymnastieklokalen	60.000 N	Per 1 oktober 2014 is de volledige exploitatie van onze binnensportaccommodaties overgedragen aan de Beheersstichting Sport Alblasserdam (BSSA). In de begroting 2014 is hiermee geen rekening gehouden, omdat de begroting van de BSSA na de 2 ^e burap is vastgesteld. De overschrijding op de lasten van € 60.000 wordt vooral veroorzaakt door de exploitatie van de tijdelijke horeca, de uitvoering van het sociaal plan en extra loonkosten/inhuur derden.	90.000 N	In verband met de overdracht van het beheer en de exploitatie van sportcentrum Blokweer (zwembad en sporthallen) is de bijdrage voor het schoolzwemmen en gymnastiek onderwijs voor het 4 ^e kwartaal 2014 overgedragen aan BSSA. In de begroting 2014 is hiermee geen rekening gehouden, omdat de begroting van de BSSA na de 2 ^e burap is vastgesteld.

Product	Grootboek rekening / onderwerp	Afwijking lasten	Toelichting afwijking	Afwijking baten	Toelichting afwijking
	Sportcomplex Molenzicht Nieuwbouw	87.000 V	Voor de nieuwbouw van het sportcomplex Molenzicht waren kosten in 2014 begroot van € 110.000. De werkelijke kosten in 2014 bedragen € 23.000. Dit voordeel heeft geleid tot een lagere onttrekking uit de innovatiereserve in 2014. Deze kosten zullen in de komende jaren worden uitgegeven.		
94-380 Uitkeringen SDD	SDD Apparaatskosten	76.000 V	De bijdrage in onze begroting is gebaseerd op de 1 ^e burap van de GRD. In de 2 ^e burap en de jaarrekening is de bijdrage bijgesteld wat leidt tot een voordeel van € 76.000.		
	SDD Minimabeleid	25.000 N	De bijdrage in onze begroting is gebaseerd op de 1 ^e burap van de GRD. In de 2 ^e burap en de jaarrekening is de bijdrage bijgesteld wat leidt tot een nadeel van € 25.000.		
	SDD Inkomensondersteuning	40.000 V	De bijdrage in onze begroting is gebaseerd op de 1 ^e burap van de GRD. In de 2 ^e burap en de jaarrekening is de bijdrage bijgesteld wat leidt tot een voordeel van € 40.000.	22.000 N	De begrote inkomsten zijn gebaseerd op de voorlopige beschikkingen voor inkomens-ondersteuning. De bedragen in de definitieve beschikkingen wijken af.
Mutaties reserves	Mutaties reserves			87.000 N	Voor de nieuwbouw van het sportcomplex Molenzicht was is een onttrekking begroot van € 110.000. De werkelijke kosten in 2014 bedragen € 23.000 waardoor minder behoeft te worden onttrokken uit de reserve.
Overige verschillen		43.000 V	Diverse overige verschillen.	1.000 V	Diverse overige verschillen.
Totaal		694.000 V		198.000 N	

3. Programma Ruimte

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Thema Ruimtelijke inrichting

Komst Omgevingswet

Het kabinet maakt werk van de Omgevingswet maar de invoering en implementatie zal niet eerder dan (naar verwachting) in 2018 zijn. De Omgevingswet impliceert door zijn samenstelling en integrale karakter een andere werkwijze van de organisatie. De komende jaren zal, mede in regioverband, gekeken worden naar de implicaties van de wet.

Centrumvisie

In de Structuurvisie Alblasserdam 2040 is vastgesteld dat er gewerkt moet worden aan de aantrekkelijkheid van het centrum. In 2014 zijn de eerste stappen gezet om te komen tot een centrumvisie waarin de samenhang tussen een groot aantal deelprojecten tot uiting komt en waarin gewerkt wordt aan het vergroten van de aantrekkelijkheid van het centrum als geheel. Het Raadhuisplein is aangemerkt als de huiskamer van Alblasserdam. Deze stap heeft geleid tot twee afgeleide deelprojecten: Lammetjeswiel als tuinkamer en het Scheldeplein als tweede huiskamer.

Volkshuisvesting / stedelijke vernieuwing

De crisis heeft gezorgd voor een demping in de woningbouwproductie. Binnen de hele regio zijn projecten tegen het licht gehouden. In Alblasserdam is in de afgelopen tijd vertraging opgetreden bij bijvoorbeeld de Waterhoven. In 2014 heeft dit geleid tot gesprekken om tot een andere programmering te komen en daarmee het project vlot te trekken. Ondanks dit gegeven is er ook vooruitgang geboekt. Zo loopt de uitvoering van Hof en Singel fasegewijs door, is Noord- en Landzicht in de verkoop en volledig productie gegaan en is er eind 2014 duidelijkheid gekomen over de uitvoering van de dijk en havenwoningen op de Alblasserwerf. Voor het plan Parallelweg – Dok 11 zijn grote stappen gemaakt. Het principeverzoek op fase 1 en 2 van de Parallelweg is goedgekeurd en de voorbereidingen voor de omgevingsvergunning zijn gestart. Met betrekking tot DOK11 is in de zomer van 2014 het ruimtebehoefte onderzoek afgerond. Eind 2014 is gestart met het opstellen van een intentieovereenkomst. 2014 is ook het jaar waarin een ontwikkelaar de handschoen heeft opgepakt om tot herontwikkeling van de locatie Kerkstraat-Cornelis Smitstraat te komen. Niet alleen zijn de eerste schetsen gepresenteerd, er is ook een start gemaakt met het opstellen van een intentieovereenkomst.

In 2014 is de bouw van een ISV3 project, de brede school Mesdaglaan, gestart. De subsidie zal in 2015 worden ontvangen.

Bestuurlijk Overleg Woonkracht10

Ook in 2014 is periodiek gesproken met Woonkracht10 over diverse onderwerpen. Nieuw daarin is de rol van Woonkracht10 als maatschappelijk partner in de samenlevingsagenda. De opgestelde samenwerkingsovereenkomst is basis voor het maken van lokale prestatieafspraken.

Thema Ruimtelijk Beheer

Beeldkwaliteit en ZBB

Voor het beheer en onderhoud van de buitenruimte is de vastgestelde ondergrens van beeldkwaliteitsniveau B (CROW) de norm. Uit de uitgevoerde monitoring in 2014 blijkt dat de beeldkwaliteit ten opzichte van voorgaande jaren is afgenomen maar dat deze gemiddeld nog boven de B norm ligt. De afname is het logische gevolg van eerdere besluitvorming om de buitenruimte sober en doelmatig te onderhouden.

In 2014 zijn de budgetten van de Buitenruimte op basis van actuele arealen door middel van Zero Based Budgeting (ZBB) doorgerekend en opnieuw bepaald. Op deze wijze zijn de in voorgaande jaren niet meegenomen areaaluitbreidingen gecorrigeerd. ZBB betekent sober effectief en doelmatig onderhoud op beeldniveau B op basis van landelijke normen (formatie en financiële middelen) waarbij de technische (onder)grenzen niet overschreden mogen worden. De uitkomst van de ZBB vormt niet alleen de basis voor de per 1-10-2014 doorgevoerde reorganisatie van de afdeling Buitenruimte, maar blijft ook het middel om op basis van landelijke normen de benodigde budgetten voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte te begroten. De verkregen gegevens zijn verwerkt in de meerjaren begroting 2015.

Beheersysteem

In 2014 is de voorbereiding getroffen om gezamenlijk een nieuw standaard beheersysteem voor de regio

Drechtsteden aan te schaffen. Het beheersysteem is de basis waarop de openbare ruimte wordt onderhouden. Niet alleen geeft het inzicht in het actuele areaal en de normen, maar helpt het bij een actueel beeld van de kwaliteitstoestand van het areaal. Het huidige systeem wordt niet meer ondersteund door de leverancier en is op vele punten sterk verouderd. Het nieuwe systeem levert tevens een bijdrage op het gebied van regionale aanbestedingen en maar ook andere vormen van samenwerking binnen de regio.

Wijkschouwen

In de wijk Blokweer-Noord is in 2014 diverse malen overleg gevoerd met de buurtgroep over noodzakelijk klein onderhoud en kleine aanpassingen in de wijk. Reden voor deze wijkschouw was het grote aantal klachten over de sterke zetting van de ondergrond in deze wijk. Eind 2014 is in de wijk op diverse plekken achterstallig onderhoud weggewerkt. Vanuit deze bijeenkomsten zijn diverse punten naar voren gekomen, die bij toekomstige werkzaamheden worden meegenomen. Verder zijn meerdere bewonersavonden georganiseerd voor de Plantageweg, Van Eesterensingel, Polderstraat, Vinkenwaard Noord en Zuid, Wilgenplein, Kastanjelaan en ondergrondse containers

Openbaar groen

In 2014 is het dagelijks beheer van het openbaar groen wederom voor een groot deel uitgevoerd door medewerkers van de Sociale Werkvoorziening onder begeleiding van onze eigen medewerkers. De werkzaamheden zijn op basis van de afgesproken beeldkwaliteit uitgevoerd. Tevens is er in 2014 onderzocht welke werkzaamheden niet meer hoeven te worden uitbesteedt, maar door onze eigen dienst en medewerkers van de Sociale Werkvoorziening kunnen worden gedaan. Zo is daar actief gekeken in hoeverre het maaiwerk door eigen dienst kan worden opgepakt, waardoor er meer ruimte ontstaat voor medewerkers van de sociale werkvoorziening. Binnen de regio is het maaibestek in 2014 regionaal aanbesteedt, waarbij een deel door eigen dienst nu wordt opgepakt en lopende er nog meerdere onderhoudsbestekken, zoals open bestrating en asfalt, waaraan Alblasserdam zal deelnemen.

Speelvoorzieningen

In 2014 is de voetbalkooi nabij de kruising Plantage / Van Eesterensingel aangelegd. Dit is de eerste voetbalkooi in Alblasserdam met een geluidsarme constructie. Tevens is de kooi voorzien van kunstgras, waardoor het veld heel het jaar bespeelbaar is.

Ook is de speelplaats in de Van Lennepstraat gerenoveerd. Het ontwerp is in overleg met de bewoners tot stand gekomen. De speelplaats is voorzien van nieuwe speeltoestellen en veiligheidsondergronden en de groenvoorziening is opgeknapt. In 2014 is met de gemeenten Dordrecht, Papendrecht, Zwijndrecht een aanbesteding georganiseerd voor het aanleg en onderhoud van kunstgras voor speelplaatsen.

Wegen, straten en pleinen

In 2014 is het project verbetering verkeersmaatregelen op het gehele dijklint (Oost- en West Kinderdijk) uitgevoerd. Als onderdeel van de werkzaamheden is op deze hoofdroute de gehele rijbaan voorzien van een nieuwe asfaltdeklaag en belijning en zijn er op diverse locaties passende verkeersmaatregelen getroffen.

Na voorbereiding en aanbesteding zijn in 2014 de volgende werken in uitvoering gestart :

- Vinkenwaard noord, bedrijventerrein, herriolering en revitalisering. Dit omvangrijke project kan uitgevoerd worden dankzij een subsidie (co-financiering) van de Provincie Zuid- Holland. Afronding begin 2015.
- Wilgenplein, herinrichting en vernieuwen bestrating. Afronding mei 2015
- Van Eesterensingel Oost /Plantage. Rioolvervanging, herinrichting en gedeeltelijk nieuwe aanleg. Oplevering rond de zomer 2015.
- Polderstraat. Rioolvervanging, herinrichting en vervangen bestrating. Het project Rivierenbuurt is afgerond.

Meldlijn

Vanaf 1 oktober 2014 komen alle meldingen of klachten centraal binnen bij de Buitendienst. Mochten de casus te groot worden dan worden zij teruggedragen bij de beheerder die dan passende maatregelen kan organiseren. Door deze werkwijze is de responstijd op klachten verbeterd en worden herhaalmeldingen voorkomen.

Openbare verlichting

De uitgangspunten van de nieuwe Nota openbare verlichting zijn begin 2014 besproken in het college. De nota is met bewoners en bedrijven binnen Alblasserdam tot stand gekomen. Door bijeenkomsten te organiseren zijn onderwerpen als veiligheid, duurzaamheid, energie en zichtbaarheid aan de orde gekomen. Er

is door het college een keuze voor het uit te werken scenario gemaakt. Afronding van de nota ligt in 2015. De Nota bestaat uit een beleid-, beheer en realisatiedeel en wordt in regionaal verband opgesteld. Het gebruik van Led verlichting bij vervangingen van verlichting is een van de onderdelen van het gekozen scenario. Zo wordt er op de Van Eesterensingel-Oost een proef gestart met 6 verschillende Led armaturen. Mede aan de hand van de beoordeling van omwonenden wordt in 2015 een definitieve keuze gemaakt. Het aanbrengen van verlichting bij diverse kunstwerken rond de Haven is uitgevoerd.

Zetting

De planvorming voor de aanpak voor zettingsgevoelige wijken is in 2014 gestart met het uitvoeren van metingen aan de riolering in de wijk Blokweer Noord. Zie ook wijkschouw. Verdere planontwikkeling in 2015.

Verder wordt er binnen alle lopende projecten/reconstructies in 2014 rekening gehouden met de bodemgesteldheid van Alblasserdam

Begraafplaats

In 2014 is er een plan voor de renovatie van het oude gedeelte van de begraafplaats voorbereidt. Uitvoering is in 2015 gestart.

Riolering

Waterschap

In 2014 is de effluent leiding (leiding tussen de rioolwaterzuivering en De Noord) qua beheer en onderhoud overgedragen aan het Waterschap. Het eigendom overdragen van deze leiding was om juridische redenen niet mogelijk.

Reinigen en inspecteren van riolering

Met ingang van 2014 is Alblasserdam aangehaakt bij een gezamenlijke aanbesteding van een raambestek in de regio Drechtsteden voor reiniging en inspectie. In 2014 is circa 8 kilometer riolering gereinigd waarvan 5 kilometer is geïnspecteerd. Daarnaast zijn een aantal locaties preventief gereinigd om verwachte verstoppingen te voorkomen.

Monitoring rioolgemaal

Met het ingaan van de reorganisatie van de afdeling Buitenruimte wordt er per 1 oktober 2014 nauw samengewerkt met de gemeente Dordrecht. In 2015 zal besloten moeten worden of deze specialistische taak voor gemeente Dordrecht kan worden ingevuld.

Samenwerken in de afvalwaterketen

In 2011 is het bestuursakkoord "Water" ondertekend door de Unie van Waterschappen en de VNG. Doel is om via samenwerking de kostenstijging in de afvalwaterketen te beperken.

Door samen te werken kunnen er kosten bespaard worden, neemt kwaliteit toe en wordt de kennis gedeeld. Alblasserdam heeft gekozen om op bepaalde punten de samenwerking te zoeken binnen de Drechtsteden en op andere punten binnen de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden (AV). Met name waar het gaat om afstemming op zuivering en waterstanden wordt de samenwerking gezocht binnen regio AV. De komende jaren werpen deze samenwerkingen hun vruchten af, zodat de gewenste kostenbesparing gehaald wordt in 2020.

Waterkering en afwatering

Beschoeiing

Ook voor beschoeiingen is binnen de samenwerking met de regio een raambestek opgesteld en aanbesteedt. Hier had gemeente Alblasserdam een trekkersrol, terwijl andere gemeenten de andere raambestekken voor hun rekening namen.

Bestrijding blauwalg in het Lammetjeswiel

In samenwerking met het waterschap is een pomp geplaatst om de blauwalg in het zwemseizoen te bestrijden. Of de inzet van deze pomp daadwerkelijk heeft bijgedragen aan het niet optreden van de blauwalg is aan de hand van de evaluatie van het Waterschap niet vast te stellen. In 2015 zal hier een vervolg aan worden gegeven.

Aanleg natuurvriendelijke oevers

Waar mogelijk zijn de oevers natuurvriendelijk (taludhelling minder dan 1:3) aangelegd. De opgave van het aantal m1 natuurvriendelijke oevers is hiermee voor het overgrote deel ingevuld. Voor de nog te graven locaties is archeologisch en ecologisch onderzoek gedaan. De nog openstaande opgave van ca. 300 m1 wordt meegenomen bij de aanleg van extra waterberging.

In het park Lammetjeswiel zijn in 2014 naast natuurvriendelijke oevers ook 2 nieuwe duikers en een eenvoudig bruggetje aangelegd om de waterkwaliteit verbeteren.

Waterberging

In 2014 is de overeenkomst getekend tussen RWS, Waterschap en de gemeente waarin is aangegeven op welke locaties extra waterberging wordt aangelegd. De totale opgave bedraagt ca. 3,0 ha. In het 3^e kwartaal van 2014 is het deel van de waterberging op de gemeentelijke locaties gerealiseerd. (ca. 0,8 ha). In 2015 zal afronding gaan plaatsvinden.

Woonwagens

Binnen het woonwagenproject wordt hard gewerkt om het raadsbesluit uit 2012 voor de realisatie van twee locaties voor woonwagenbewoners in Lint Vinkenveld uit te voeren. In juli 2014 heeft de gemeenteraad een unaniem besluit genomen over de aanpak van de ontmanteling van de woonwagenlocatie aan de Staalindustrieweg, inclusief de kredietaanvraag voor de voorbereiding, coördinatie en realisatie van zes stenen woonwagenwoningen, uitvoering van het sociaal plan en de voorbereiding voor de realisatie van tien standplaatsen. De centrale doelstelling achter dit besluit is de ontmanteling van de woonwagenlocatie aan de Staalindustrieweg, uiterlijk per 1 januari 2019. Het project is in de uitvoering opgesplitst in twee delen: de locatie met de te realiseren woonwoningen en de locatie met de te realiseren standplaatsen.

Informatie en communicatie zijn van groot belang in dit traject zowel naar de bewoners van de Staalindustrieweg, de omwonenden Lint Vinkenveld en de leden van de gemeenteraad. De bewoners van de Staalindustrieweg ontvangen regelmatig (bijvoorbeeld bij besluitvorming door de gemeenteraad) een voortgangsbericht en wordt gesproken over de verdeling tussen de twee locaties. Ook met omwonenden is regelmatig overleg gestart nu het project in een fase komt dat er daadwerkelijk werkzaamheden worden uitgevoerd op de aan te leggen locaties.

Portefeuille- houder/ (Hoofd)dossier	Prestatieafpraak	Gereed	Komt voor uit: 1. Collegeprogramma 2. Nieuw beleid 3. Innovatie 4. Besparing 5. Going concern	Voortgang 2014 1. Gerealiseerd 2. Gestart, loopt volgens planning 3. Gestart, loopt niet volgens planning, afronding later dan verwacht 4. Niet gerealiseerd / Geen prioriteit aan gegeven	
Thema Ruimtelijke Inrichting					
A. Kraijo	Bestemmingsplan Haven Zuid, 2 ^e herziening	1 ^e helft 2014	5	Eerste herziening is vastgesteld in maart en is inmiddels in werking getreden en onherroepelijk. Betreft het deel van Oceanco.	1
A. Kraijo	Bestemmingsplan Werkgebied, deelplan Nieuwland	2014	5	Het bestemmingsplan Werkgebied, deelplan Nieuwland is in december 2013 vastgesteld.	1
A. Kraijo	Bestemmingsplan Kavel van Hennaertweg	2014	5	De onderhandelingen met de potentiële koper verliepen moeizaam. In 2014 is een optieovereenkomst getekend. In januari 2015 is duidelijk geworden dat de optieovereenkomst niet wordt omgezet naar een koopovereenkomst. De kavel zelf wordt in het herstelplan meegenomen zodat er geen apart bestemmingsplan kavel van Hennaertweg meer wordt opgesteld. De kavel zal via een makelaar op de markt worden gezet.	3
A. Kraijo	Bestemmingsplanherziening t.b.v. DOK11	2 ^e helft 2014	5	Fasen 1 en 2: Parallelweg: realiseren 28 woningen. Procedure afwijking bestemmingsplan is gestart. Afronding na zomer 2015 en start bouw najaar 2015. Fase 3: Ontwikkeling DOK 11+: Ruimtebehoefte onderzoek is in de zomer van 2014 afgerond. Eind 2014 is gestart met het opstellen van een intentieovereenkomst. Het streven is om te starten met de bouw in 2016.	3
A. Kraijo	Vaststellen bestemmingsplan Veegplan	1 ^e helft 2014	5	Afstemming over de complexe inhoud en een noodzakelijke aanpassing als gevolg van een wetsherziening heeft meer tijd gekost dan voorzien. Zienswijzenprocedure is in het vierde kwartaal 2014 gevolgd. Vaststelling in raad is voorzien in het voorjaar 2015.	3

Portefeuille- houder/ (Hoofd)dossier	Prestatieafspraken	Gereed	Komt voor uit: 1. Collegeprogramma 2. Nieuw beleid 3. Innovatie 4. Besparing 5. Going concern	Voortgang 2014 1. Gerealiseerd 2. Gestart, loopt volgens planning 3. Gestart, loopt niet volgens planning, afronding later dan verwacht 4. Niet gerealiseerd / Geen prioriteit aan gegeven	
P.J. Verheij	Afhankelijk van de uitspraak van de Raad van State over de twee ingestelde beroepen tegen het bestemmingsplan Dijklint kan in 2014 met het vervolgproces worden gestart.	2014 e.v.	5	In januari 2014 is het bestemmingsplan Dijklint gewijzigd vastgesteld. Bij uitspraak van 10 december 2014 heeft de Raad van State finaal beslist op een tweetal beroepen. Dat betekent dat het bestemmingsplan dijklint met ingang van 11 december 2014 onherroepelijk is en de basis zal vormen voor de volgende stap in dit dossier: het opheffen van de privaatrechtelijke beperking die nog op een deel van de gronden van het Waterschap rust.	3
Thema Ruimtelijk Beheer					
P.J. Verheij	Wijkschouw (in het najaar 2013 wordt gezien voor welke buurt/wijk of knelpunten het budget zal worden ingezet in 2014)	2014	1	De wijkschouw is inmiddels als instrument opgenomen in relatie tot de visie op netwerk en participatie die in 2014 is opgesteld in samenwerking met de Stichting Welzijn Alblasserdam.	1
P.J. Verheij	Afronding plan van aanpak vastgoed "Naar professioneel vastgoedbeheer voor de gemeente Alblasserdam"	2014	3	Plan van aanpak deel 1 is afgerond. Voor de zomer heeft het college plan van aanpak deel 2 vastgesteld. De hieruit voortvloeiende acties worden de komende 2 jaar uitgezet.	2
Thema Milieu					
A. Kraijo	Opstellen Jaarprogramma 2014 Omgevingsdienst ZHZ	Januari 2014	5	Het jaarprogramma 2014 is op 24 maart 2014 door het college aan de raad gezonden middels een raadsinformatiebrief. In april 2014 is het programma in de raad besproken.	1

Portefeuille- houder/ (Hoofd)dossier	Prestatieafpraak	Gereed	Komt voor uit: 1. Collegeprogramma 2. Nieuw beleid 3. Innovatie 4. Besparing 5. Going concern	Voortgang 2014 1. Gerealiseerd 2. Gestart, loopt volgens planning 3. Gestart, loopt niet volgens planning, afronding later dan verwacht 4. Niet gerealiseerd / Geen prioriteit aan gegeven	
A. Kraijo	Jaarverantwoordingsrapportage 2014 Omgevingsdienst ZHZ	December 2014	5	Het proces van evaluatie loopt continu door bij de OZHZ i.v.m. het verbeterplan en kwaliteitsmanagementsysteem. Uitvoering van de gemandateerde milieutaken en taken op het gebied van bouw en woningtoezicht door de omgevingsdienst ZHZ verlopen conform afspraak. In maart 2014 is de Jaarrapportage 2013 vastgesteld. Viermaandelijks stelt de omgevingsdienst een voortgangsrapportage over de uitgevoerde werkzaamheden op die zowel ambtelijk als bestuurlijk wordt (voor)besproken. In juni is de eerste voortgangsrapportage (januari tot en met april) aangeboden. In oktober 2014 is een tweede voortgangsrapportage verschenen over de maanden januari tot en met augustus.	2
A. Kraijo	Tussenresultaat metingen fijnstof en stikstofdioxide	2 ^e helft 2014	2	De DCMR Milieudienst Rijnmond heeft cf. bestuurlijke planner de meetresultaten van het eerste kwartaal 2014 geleverd. Deze zijn aangeboden aan de gemeenteraad. De tweede kwartaalrapportage is in oktober 2014 d.m.v. een raadsmemo aan de raad gezonden. Voorjaar 2015 wordt een rapportage over het hele jaar 2014 verwacht.	2
P.J. Verheij	Containertransferium: verkeersmonitoring	2014	1	Plan van aanpak ligt klaar en wordt uitgevoerd door het Havenbedrijf Rotterdam. Omdat de kade later wordt aangelegd als verwacht, schuift ingebruikname (en daarmee start van de monitoring) van het transferium ook naar achter. Verwachting is 2015.	3
Thema Mobiliteit					
A. Kraijo	'Fietsfilevrije Beneden Merwederoute': uitvoering maatregelen 2014	2014	2	De provincie heeft subsidiebeschikking afgegeven voor de DO-fase (opstellen definitief ontwerp). Uitvoering staat gepland voor 2015. In 2014 is gestart met de uitwerking van het DO uitgewerkt. Er wordt inspanning gepleegd op het binnenhalen van extra subsidie voor Kraanbaan en Edisonweg. Hierover wordt uitsluitel verwacht in 2015.	2

Portefeuille- houder/ (Hoofd)dossier	Prestatieafpraak	Gereed	Komt voor uit: 1. Collegeprogramma 2. Nieuw beleid 3. Innovatie 4. Besparing 5. Going concern	Voortgang 2014 1. Gerealiseerd 2. Gestart, loopt volgens planning 3. Gestart, loopt niet volgens planning, afronding later dan verwacht 4. Niet gerealiseerd / Geen prioriteit aan gegeven	
A. Kraijo	Mobiliteitsplan: uitvoering maatregelen 2014	2014	5	Mobiliteitsplan is vastgesteld voor de periode 2011-2016 en wordt als basis gehanteerd voor de regionale activiteiten op het gebied van mobiliteit. Een voorbeeld is de ontwikkeling van quick-winmaatregelen A15. Betreft een doorlopend proces.	2

Wat heeft het gekost?

				1. PRIMAIRE BEGROTING 2014			2. ACTUELE BEGROTING 2014			3. REKENING 2014			4. ACTUELE BEGROTING -/- REKENING 2014		
Programma	Thema	Product	Omschrijving product	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
94-03 – Ruimte															
	Milieu			451	-	-451	481	-	-481	565	1	-564	-84	-1	83
		94-370	Milieu	451	-	-451	481	-	-481	565	1	-564	-84	-1	83
	Ruimtelijk Beheer			10.180	4.723	-5.457	10.155	4.801	-5.354	10.255	4.957	-5.298	-100	-156	-56
		94-300	Wegen straten en pleinen	2.185	11	-2.174	2.096	11	-2.085	2.097	44	-2.053	-1	-34	-33
		94-310	Openbare verlichting	306	17	-289	312	17	-295	270	-	-270	42	17	-25
		94-320	Straatmeubilair	15	-	-15	15	-	-15	47	-	-47	-32	-	32
		94-330	Verkeer	345	-	-345	350	-	-350	332	6	-326	18	-6	-24
		94-340	Openbaar vervoer	59	-	-59	59	-	-59	57	-	-57	2	-	-2
		94-345	Vastgoed	1.079	436	-643	1.146	442	-704	1.172	459	-713	-26	-17	9
		94-350	Waterkering en afwatering	428	-	-428	428	-	-428	528	33	-495	-100	-33	67
		94-355	Openbaar groen	1.657	27	-1.630	1.658	27	-1.631	1.632	23	-1.609	26	4	-22
		94-360	Reiniging	1.994	2.055	61	2.011	2.128	117	2.174	2.177	3	-163	-49	114
		94-365	Riolering	2.112	2.177	65	2.080	2.176	96	1.946	2.215	269	134	-38	-172
	Ruimtelijke Inrichting			12.338	11.478	-860	4.900	3.131	-1.769	4.497	3.149	-1.348	403	-18	-421
		94-130	Ruimt. en sted. ontw	401	-	-401	466	-	-466	410	6	-404	56	-6	-62
		94-140	Volkshuisvesting	218	120	-98	170	101	-69	168	93	-75	2	8	6
		94-160	Bouw- en sloopvergunningen	926	516	-410	961	516	-445	987	502	-485	-26	14	40
		94-170	Woonwagenzaken	44	24	-20	813	24	-789	800	7	-793	13	17	4
		94-200	Grondexploitatie	10.749	10.818	69	2.490	2.490	-	2.132	2.541	409	358	-51	-409
	Saldo van baten en lasten			22.969	16.201	-6.768	15.536	7.932	-7.604	15.317	8.107	-7.210	219	-175	-394
94-03			Mutaties reserves	190	648	458	152	870	718	584	810	226	-432	60	492
	Gerealiseerde resultaat			23.159	16.849	-6.310	15.688	8.802	-6.886	15.901	8.917	-6.984	-213	-115	98

Product	Grootboek rekening / onderwerp	Afwijking lasten	Toelichting afwijking	Afwijking baten	Toelichting afwijking
94-370 Milieu	Dossier Nedstaal	47.000 N	De juridische kosten voor de afhandeling van het beroep tegen de vergunning voor proeven met astbesthoudend staalschroot door Nedstaal zijn hoger uitgevallen dan waar rekening mee was gehouden in de begroting.		
	Milieu	12.000 N	Aan dit product zijn meer uren doorbelast dan begroot. Dit leidt tot overschrijdingen op overige producten in de exploitatie.		
94-350 Waterkering en afwatering	Baggeren	28.000 N	Ten aanzien van baggeren is er op basis van correctief handelen op diverse plaatsen gebaggerd, waarmee in de begroting geen rekening is gehouden.		
	Doorbelasting BURU	14.000 N	Aan dit product zijn meer uren besteed dan begroot. Dit leidt tot overschrijdingen op overige producten in de exploitatie.		
	Aanleg Natuurvriendelijke oevers	27.000 N	In 2014 zijn de resterende werkzaamheden uitgevoerd voor het project aanleg natuurvriendelijke oevers. Het totale project is binnen het beschikbare budget uitgevoerd. Voor dit project is in 2014 een vergoeding ontvangen van het waterschap.	11.000 V	Zie de toelichting op de afwijking lasten.
	Kunstwerken Onderhoud	24.000 N	In 2014 is gewerkt aan een gezamenlijk regionaal raambestek beschoeiingen. De gemeente Alblaserdam had de opdrachtgeversrol tijdens dit proces. Tegenover de kosten staan ook opbrengsten van andere gemeenten.	10.000 V	Zie de toelichting op de afwijking lasten.

Product	Grootboek rekening / onderwerp	Afwijking lasten	Toelichting afwijking	Afwijking baten	Toelichting afwijking
94-360 Reiniging	Reiniging	163.000 N	- In 2014 is de huis- aan huisinzameling van plastic gestopt, hierdoor is de ledigingfrequentie van de verzamelcontainers verhoogd. (€ 19.000 N) - Er zijn in 2014 onvoorziene kosten geweest, zoals bijvoorbeeld het vervangen van de dielsmotor van de veegmachine, en door het gevolg van stilstand extra inhuur van vervangende veegmachines. (€ 40.000 N) - In 2014 is de eindafrekening van HVC over 2013 verantwoord inclusief de afrekening van de kosten van de zoutloods. (€ 13.000 N) - Voor de aanpak van zwerfvuil zijn extra kosten gemaakt, waar ook opbrengsten tegenover staan. (€ 39.000 N) - De inzamel- en verwerkingskosten voor het glas zijn hoger dan verwacht. (€ 10.000 N) - Aan dit product zijn meer uren doorbelast dan begroot. Dit leidt tot overschrijdingen op overige producten in de exploitatie. (€ 15.000N) - Diverse overige verschillen (€ 27.000 N) Het totale resultaat op product Reiniging wordt gemuteerd in de reserve reiniging.	49.000 V	- In 2014 zijn de vergoedingen voor 2013 van oud papier, glas en plastic ontvangen en verantwoord (€ 63.000 V). Deze vergoedingen zijn in 2014 ontvangen. - In 2014 is een bijdrage aangevraagd voor de aanpak van zwerfvuil. (€ 47.000 V) - De bijdrage uit afvalstoffenheffing is lager dan begroot vanwege ingediende bezwaarschriften (€ 52.000 N). - Diverse overige verschillen € 9.000 N
94-365 Riolering	Totaal Riolering	134.000 V	Op dit product is een structureel voordeel op geraamde kosten derden en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Dit structurele voordeel is ook geconstateerd bij het ZBB-traject. In de begroting van 2015 is dit voordeel verwerkt in de raming. Het saldo van het product riolering wordt gemuteerd in de reserve riolering.	38.000 V	De baten, belastingopbrengsten eigenaren zijn hoger uitgevallen dan geraamd. Het saldo van het product riolering wordt gemuteerd in de reserve riolering.
94-130 Ruimtelijke en stedelijke ontwikkeling	Ruimtelijke plannen	50.000 V	- Aan dit product zijn minder uren besteed dan begroot. Dit leidt tot overschrijdingen op de overige producten in de exploitatie. (€ 116.000 V) - In de raadsinformatiebrief van januari 2015 over de tussentijdse rapportage "realisatie begroting 2014" is gemeld dat de juridische kosten van Rendant worden verantwoord op het programma ruimte. De kosten zijn verantwoord op dit product. (€ 68.000 N) - Diverse overige verschillen (€ 2.000 V)		

Product	Grootboek rekening / onderwerp	Afwijking lasten	Toelichting afwijking	Afwijking baten	Toelichting afwijking
94-200 Grondexploitatie	Grondexploitaties	99.000 N	In 2014 is de grondexploitatie “Brede School Mesdaglaan” afgesloten. Daarnaast is de voorziening voor verliesgevende exploitaties aangepast en heeft afwaardering plaatsgevonden op restkavels.	508.000 V	In 2014 is de grondexploitatie “Noord en Landzigt” afgesloten en is tussentijds resultaat genomen voor de grondexploitatie “Hof en Singel”.
		457.000 V	Door vertragingen in de grondexploitaties en de aanpassing van de toegerekende rente van 4,5% naar 3,5% zijn zowel de lasten als de baten lager dan begroot. Voor een nadere toelichting op de stand van zaken van de projecten wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.	457.000 N	Zie toelichting bij afwijking lasten.
Mutaties reserves	Mutaties reserves	508.000 N	In 2014 is de grondexploitatie “Noord en Landzigt” afgesloten en is tussentijds resultaat genomen voor de grondexploitatie “Hof en Singel”.	99.000 V	In 2014 is de grondexploitatie “Brede School Mesdaglaan” afgesloten. Daarnaast is de voorziening voor verliesgevende exploitaties aangepast en heeft afwaardering plaatsgevonden op restkavels.
		114.000 V	Het resultaat op product Reiniging wordt gemuteerd in de reserve reiniging. Dit resultaat wijkt af van de begroting.		
		38.000 N	Het resultaat op product Riolering wordt gemuteerd in de reserve Riolering. Er was een onttrekking geraamd van € 134.000 uit de reserve riolering. Op basis van het gerealiseerde resultaat op het product is het een dotatie aan de reserve van € 38.000 geworden..	134.000 N	Zie toelichting bij afwijking lasten.
Overige verschillen		8.000 N	Diverse overige verschillen.	9.000 N	Diverse overige verschillen.
Totaal		213.000 N		115.000 V	

4. Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Wat heeft het gekost?

				1. PRIMAIRE BEGROTING 2014			2. ACTUELE BEGROTING 2014			3. REKENING 2014			4. ACTUELE BEGROTING -/- REKENING 2014		
Programma	Thema	Product	Omschrijving product	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
94-04 - Algemene dekking en Onvoorzien															
			Algemene dekking en Onvoorzien	1.828	23.046	21.218	921	22.888	21.967	1.316	23.226	21.910	-395	-338	57
		94-470	Beleggingen	57	1.454	1.397	57	1.454	1.397	25	1.466	1.441	32	-12	-44
		94-475	Uitkering gemeentefonds	103	16.637	16.534	-	17.015	17.015	-	17.466	17.466	-	-451	-451
		94-480	Stelpost nieuw beleid/onvoorzien	467	36	-431	17	36	19	-	-	-	17	36	19
		94-485	Belastingen	111	4.383	4.272	111	4.383	4.272	102	4.294	4.192	9	89	80
		94-490	Saldi van kostenplaatsen	1.090	536	-554	736	-	-736	1.189	-	-1.189	-453	-	453
			Totaal programma voor bestemming	1.828	23.046	21.218	921	22.888	21.967	1.316	23.226	21.910	-395	-338	57
			Mutaties Reserves												
		94-500	Mutaties reserves	193	63	-130	193	351	158	193	351	158	-	-	-
			Totaal programma na bestemming	2.021	23.109	21.088	1.114	23.239	22.125	1.509	23.577	22.068	-395	-338	57
			Totaal programma's												
			Saldo van baten en lasten	46.992	46.318	-674	39.747	38.348	-1.399	39.619	39.004	-615	128	-656	-784
			Mutaties Reserves	501	1.206	705	525	1.993	1.468	957	1.900	943	-432	93	525
			Gerealiseerde resultaat	47.493	47.524	31	40.272	40.341	69	40.576	40.904	328	-304	-563	-259

Product	Grootboek rekening / onderwerp	Afwijking lasten	Toelichting afwijking	Afwijking baten	Toelichting afwijking
94-475 Uitkering gemeentefonds	Uitkering gemeentefonds			451.000 V	De begroting is bij de 2 ^e burap aangepast op de inschatting volgens de meicirculaire 2014. Na de 2 ^e burap is de algemene uitkering nog bijgesteld in de september- en decembercirculaire. Dit heeft een voordeel opgeleverd van € 451.000.
94-485 Belastingen	OZB niet- woningen gebruikers			71.000 N	In 2014 is een nagekomen opbrengst over voorgaande jaren verantwoord van € 65.000. Door bezwaren, kwijscheldingen en oninbaar verklaringen is een nadelig effect opgetreden van € 141.000. De opgelegde aanslagen over belastingjaar 2014 waren € 5.000 hoger dan begroot
94-490 Saldi van kostenplaatsen	Verschil Kostenplaatsen	453.000 N	Het hoger nadelig saldo kostenplaatsen is in belangrijke mate veroorzaakt door een lagere doorbelasting aan producten en grondexploitaties, waardoor op andere plaatsen in de exploitatie een voordeel is ontstaan. De lagere doorbelasting aan grondexploitaties is vooral het gevolg van de marktomstandigheden, die buiten de invloedssfeer van de gemeente liggen.		
Overige verschillen		58.000 V	Diverse overige verschillen.	42.000 N	Diverse overige verschillen.
Totaal		395.000 N		338.000 V	

Paragrafen

1. Paragraaf lokale heffingen

Inleiding

De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op de heffingen waarvan de besteding zowel gebonden als ongebonden is. De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten en zijn een integraal onderdeel van het beleid. Een aanduiding van de lokale lastendruk is van belang voor de integrale afweging tussen beleid en inkomsten. Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid maakt het beeld van de lokale lasten compleet.

De belangrijkste (gemeentelijke woonlasten) zijn de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolrechten. Daarnaast wordt nog een aantal andere belastingen en retributies geheven zoals hondenbelasting, begraafrechten en precariobelasting. De heffing en invordering van genoemde belastingen en retributies wordt sinds 2001 verzorgd door het Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW) te Klaaswaal. De heffing en invordering van de leges zoals o.a. de bouwleges wordt door de gemeente zelf verzorgd.

Overzicht gemeentelijke belastingopbrengsten

Belasting Bedragen x € 1.000		Opbrengst in 2013	Geraamd in 2014		Werkelijk in in 2014		Saldo in 2014
01 – Dienstverlening en Bestuur	050 Burgerzaken	283	245		322		77
	375 Begraven en lijkbezorging	434	508		469		- 39
	100 Integrale veiligheid	15	18		10		- 8
02 – Samenleving	110 Weekmarkt	24	26		24		- 2
03 – Ruimte	360 Reiniging	1.911	2.050		1.998		- 52
	365 Riolering	2.232	2.176		2.211		35
	160 Bouw- en sloopvergunningen	439	491		477		-14
04 – Algemene dekking en Onvoorzien	OZB	4.072	4.089		4.018		- 71
	Hondenbelasting	80	73		81		8
	Precariobelasting	197	189		186		- 3
	Toeristenbelasting	26	32		9		- 23
	485 Belastingen (Totaal)	4.375	4.383		4.294		- 89
Totaal		9.713	9.897		9.805		-92

Heffingen woonlasten (lokale belastingdruk)

Algemeen

Tot de woonlasten worden gerekend de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Deze belastingen vormen het grootste deel van de opbrengst van de gemeentelijke heffingen. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de woonlasten (voor meerpersoonshuishoudens) volgens de Atlas van de lokale lasten van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) over de laatste drie jaren weergegeven.

	2012	2013	2014
Ontwikkeling lastendruk	€ 758,00	€ 772,00	€ 777,00
% stijging t.o.v. vorig jaar	1,7%	1,8%	0,7%

Landelijk stegen de woonlasten in 2014 met 0,9%.

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Er zijn drie onroerende-zaakbelastingen. Het tarief voor de OZB is een percentage van de jaarlijks vastgestelde WOZ-waarde. Onderstaand zijn per belasting de tarieven over de afgelopen drie jaar opgenomen. De stijging of

daling van de tarieven heeft een directe relatie met de stijging of daling van de WOZ-waarde. Daalt de WOZ-waarde, dan dient voor een gelijkblijvende opbrengst het tarief te stijgen.

	<u>tarief 2012</u>	<u>tarief 2013</u>	<u>tarief 2014</u>
1. OZB eigenaar woning	0,1130%	0,1203%	0,1319%
2. OZB eigenaar niet-woning	0,2382%	0,2505%	0,2599%
3. OZB gebruiker niet-woning	0,1789%	0,1881%	0,1958%

OZB 2014				
Bedragen x € 1.000	Opgelegd Over 2014	Opgelegd Voorg. jaren	Nog op te leggen	Totaal Netto opbrengst
eigenaren woningen	2.107	0		2.107
eigenaren niet-woningen	1.203	24		1.227
gebruikers niet-woningen	837	41		878
TOTAAL	4.147	65		4.212
Verminderen:				
bezwaar	-/- 150			-/- 150
kwijtschelding	-/- 1			-/- 1
oninbaar	-/- 43			-/- 43
TOTAAL NETTO	3.953	65		4.018

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven ter dekking van de kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Uitgangspunt is dat dit kostendekkend gebeurt. De afgelopen drie jaar zijn de tarieven:

	<u>tarief 2012</u>	<u>tarief 2013</u>	<u>tarief 2014</u>
Eenpersoonshuishouden	€ € 207,00	€ 217,00	€ 222,00
Meerpersoonshuishouden	€ 264,00	€ 273,21	€ 279,19

Afvalstoffenheffing 2014				
Bedragen x € 1.000	Opgelegd Over 2014	Opgelegd Voorg. jaren	Nog op te leggen	Totaal Netto opbrengst
TOTAAL	2.036	2		2.038
Verminderen:				
bezwaar	-/- 17			-/- 17
oninbaar	-/- 23			-/- 23
Subtotaal	1.996			1.998
kwijtschelding	-/- 99			-/- 99
TOTAAL NETTO	1.897	2		1.899

Rioolheffing

Vanaf 2010 is het rioolrecht gewijzigd in de rioolheffing i.c. de brede rioolheffing. In de brede rioolheffing is ook begrepen de kosten voor de zorg van de afvoer van het hemelwater en de zorg voor het grondwater. Vanaf 2010 zijn ook de percelen, die niet op de riolering zijn aangesloten belast. Vanaf 2010 is de rioolheffing voor woningen gebaseerd op een vast bedrag per perceel en voor niet-woningen gebaseerd op een percentage van de WOZ-waarde.

De ontwikkeling van de tarieven voor het eigendom is:

	<u>tarief 2012</u>	<u>tarief 2013</u>	<u>tarief 2014</u>
woningen	€ 250,00	€ 250,00	€ 250,00
niet-woningen	0,05%	0,05%	0,05%
	WOZ-waarde	WOZ-waarde	WOZ-waarde

Het tarief voor niet-woningen is overigens gemaximeerd. Voor 2014 bedraagt het maximale bedrag € 2.750,00.

Rioolheffing 2014				
Bedragen x € 1.000	Opgelegd Over 2014	Opgelegd Voorg. jaren	Nog op te leggen	Totaal Netto opbrengst
TOTAAL	2.237	2		2.239
Verminderen:				
Bezwaar	-/- 6			-/- 6
Oninbaar	-/- 22			-/- 22
Subtotaal	2.209			2.211
kwijtschelding	-/- 2			-/- 2
TOTAAL NETTO	2.207	2		2.209

Overige lokale heffingen

Secretarieleges

Secretarieleges worden in rekening gebracht voor de verstrekking van o.a. reisdocumenten, rijbewijzen, uittreksels uit de BRP en Burgerlijke Stand, aanvraag Verklaring Omtrent Gedrag, huwelijksvoltrekkingen. Zij worden in rekening gebracht ingevolge de Legesverordening. De opbrengsten waren tezamen begroot op € 244.700. De werkelijke opbrengsten bedroegen in 2014 € 322.000. Tegenover deze opbrengsten staan ook hogere lasten in verband met afdrachten aan het rijk.

Bouwleges

Bouwleges worden in rekening gebracht voor het in behandeling nemen en het verstrekken van diverse vergunningen. Het betreft hier onder meer reguliere en lichte bouwvergunningen, schetsplannen, sloopvergunningen, sloopmeldingen, monumentenvergunningen en reclamevergunningen, volgens de uitvoering van de WABO. De opbrengsten zijn oorspronkelijk tezamen begroot op € 491.000. De werkelijke netto opbrengst bedroeg € 460.000.

Hondenbelasting

De ontwikkeling van het tarief voor de hondenbelasting is:

tarief 2012   tarief 2013   tarief 2014

per hond	€ 85,20	€ 85,20	€ 85,20	
Hondenbelasting 2014				
Bedragen x € 1.000	Opgelegd Over 2014	Opgelegd Voorg. jaren	Nog op te leggen	Totaal Netto opbrengst
TOTAAL	88	2		90
Verminderen:				
Bezwaar	-/- 4			-/- 4
kwijtschelding	-/- 4			-/- 4
Oninbaar	-/- 1			-/- 1
TOTAAL NETTO	79	2		81

Precariobelasting

Precariobelasting is een tijdvak belasting. Dit betekent dat (nagenoeg altijd) de aanslagen eerst na afloop van het tijdvak i.c. het jaar kunnen worden opgelegd. De aanslagen 2014 worden in het eerste kwartaal 2015 opgelegd. In het eerste kwartaal 2014 zijn de aanslagen 2013 (€ 157.000,-) opgelegd. Vanaf 2010 worden ook de kabels en leidingen voor de precariobelasting belast.

Precariobelasting 2014				
Bedragen x € 1.000	Opgelegd Over 2014	Opgelegd Voorg. jaren	Nog op te leggen	Totaal Netto opbrengst
TOTAAL	180	10		190
Verminderen:				
Bezwaar	-/- 2			-/- 2
kwijtschelding oninbaar	-/- 2			-/- 2
TOTAAL NETTO	176	10		186

Toeristenbelasting

Vanaf maart 2012 wordt toeristenbelasting geheven van degene die de gelegenheid biedt tot verblijf met overnachting tegen vergoeding binnen de gemeente Alblasserdam. De toeristenbelasting wordt geheven op basis van het aantal overnachtingen. Het tarief per overnachting is voor 2014 vastgesteld op € 2,-. De opbrengsten waren tezamen begroot op € 32.000. De werkelijke opbrengsten bedroegen over 2014 € 9.000. Het verschil is grotendeels te verklaren door het faillissement van Hotel Kinderdijk.

Kwijtscheldingen

Als een burger te weinig inkomen en geen vermogen heeft, kan voor een belastingaanslag kwijtschelding worden verleend. Binnen de wettelijke kaders bepaalt de gemeenteraad of en in welke omstandigheden aanslagen worden kwijtgescholden. Onze gemeente heeft de norm voor kwijtschelding gesteld op 100% van de bijstandsnorm.

2. Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in (mogelijke) risico's voor de gemeente Alblasserdam en de weerstandscapaciteit om die risico's op te vangen. De risico's afgezet tegen de weerstandscapaciteit leidt tot een conclusie over de financiële flexibiliteit en soliditeit van de gemeente Alblasserdam, zijnde het weerstandsvermogen. In de jaarrekening worden de nu bekende risico's gekwantificeerd. Dit dient mede om een meer gefundeerd voorstel te kunnen doen over de (minimaal) benodigde omvang van de algemene reserve. Het zal overigens altijd zo blijven, dat bepaalde risico's lastig of niet te kwantificeren zijn. Daarnaast betreft het altijd een momentopname en deze heeft net als bij iedere risico-inschatting - vooral rondom de kansinschatting - een mate van subjectiviteit in zich.

Het hoofdstuk ziet er als volgt uit: korte beschrijving wat er onder weerstandsvermogen verstaan wordt, vervolgens wordt het begrip risico's gedefinieerd en wordt de uitkomst van de risico-inventarisatie opgesomd. Dit hoofdstuk sluit af met een conclusie rondom het benodigde weerstandsvermogen en de huidige algemene reserve.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de gemeente is het vermogen om niet structurele financiële tegenvallers te kunnen opvangen waardoor de taken kunnen worden voortgezet. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente voor het begrotingsjaar en voor de meerjarenraming.

Risico's

In de begroting en jaarrekening zijn de geraamde en werkelijke lasten en baten opgenomen. Naast de gangbare begrotingsposten spelen voor het beoordelen van de totale financiële positie van de gemeente ook zaken een rol die niet direct uit de begroting en jaarrekening blijken of ontwikkelingen die de budgetten onder grote druk kunnen zetten. In tegenstelling tot de rest van dit document wordt hier expliciet naar voren gekeken. De risico's zijn organisatiebreed in kaart gebracht.

Risico-inventarisatie

Organisatiebreed heeft een risico-inventarisatie plaatsgevonden. Deze is als volgt opgebouwd:

- Korte beschrijving van het risico;
- Het financiële effect / kans / risicobedrag;
- Eventueel te nemen beheersmaatregelen.

Bij de korte beschrijving van het risico wordt er op hoofdlijnen toegelicht wat het risico behelst. Vervolgens vindt er op basis van de beschikbare informatie daar waar mogelijk een inschatting plaats van het financiële effect inclusief de mate van zekerheid dat het risico zich gaat voordoen. Dit resulteert in het risicobedrag. De mate van zekerheid wordt aangeduid met zeer laag (10%), laag (25%), gemiddeld (50%), hoog (75%) en zeer hoog (100%). In het overzicht is het risicobedrag met deze percentages vermenigvuldigd. Daarnaast wordt er aangegeven of het risico structurele of incidentele gevolgen heeft. Daar waar structurele gevolgen zijn, zullen indien dit risico zich voor doet ook structurele beheersmaatregelen genomen moeten worden. Eventuele incidentele gevolgen kunnen worden ingezet tegen incidentele beheersmaatregelen.

Zoals vermeld kan het zo zijn dat er eventuele beheersmaatregelen mogelijk zijn om het risico te verminderen c.q. te voorkomen. Te denken valt aan aanpassing van beleid, het invoeren van extra interne controles, verzekeringen enz.

De uitkomsten van de risico-inventarisatie hebben wij geclusterd in vijf categorieën:

1. Aansprakelijkheid en planschade
2. Minder inkomsten door tegenvallende economie
3. Nieuwe wetten en regelingen of opgelegde kortingen vanuit het rijk
4. Bedrijfsmatige risico's
5. Gemeenschappelijke regelingen

Totaal overzicht risico's (benodigd weerstandsvermogen)

De uitkomsten van de risico-inventarisatie zijn besproken in het MT en het college van B&W. De gemeenteraad is geïnformeerd over deze uitkomsten. De risico's zijn gekwantificeerd en per risico is bepaald welke weerstandsvermogen benodigd is om het risico te kunnen opvangen. Voor een aantal posten is de omvang van het risico (nog) niet te kwantificeren. Bij de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen hanteren wij voor deze posten een "overdekking" van 10%.

Algemene risico's (excl. grondexploitaties)	Jaarrekening 2014	Begroting 2014
Aansprakelijkheid	€ 5.000	€ 5.000
Minder inkomsten door tegenvallende economie	€ 75.000	€ 75.000
Nieuwe wetten en regelingen of opgelegde kortingen vanuit het rijk	€ 841.600	€ 327.500
Bedrijfsmatige risico's	€ 1.053.200	€ 1.340.500
Gemeenschappelijke regelingen	€ 308.900	€ 0
Totaal benodigd algemeen weerstandsvermogen	€ 2.283.700	€ 1.748.000
<i>Buffer ter dekking van de pm posten</i>	€ 228.400	€ 174.800
Benodigd algemeen weerstandsvermogen met overdekking	€ 2.512.100	€ 1.922.800

In de paragraaf grondbeleid is de inschatting van de risico's voor de grondexploitaties weergegeven. Voor de grondexploitaties bedraagt het benodigde weerstandsvermogen € 492.000 (begroting 2014: € 1.035.200). Voor winstgevende grondexploitaties bedraagt het benodigde weerstandsvermogen Het totaal benodigde weerstandsvermogen voor de gemeente Alblasserdam bedraagt € 3.004.100 (begroting 2014: € 2.958.000).

Bepaling weerstandscapaciteit

De gemeente heeft middelen beschikbaar om financiële gevolgen op te vangen indien risico's zich daadwerkelijk manifesteren. Onder tegenvallers wordt in de regel verstaan het effectueren van risico's. In de begroting en jaarrekening worden daarom de risico's afgezet tegen de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bestaat uit ruimte op de exploitatiebegroting (stelpost onvoorzien en eventueel onbenutte belastingcapaciteit), ruimte in de reserves en eventuele stille reserves. Primair dienen de algemene reserves als buffer voor financiële tegenvallers. De gemeente Alblasserdam heeft twee grote algemene reserves, namelijk de algemene reserve en de algemene reserve van het Grondbedrijf.

Totaal beschikbare algemene weerstandscapaciteit (standen per 31-12-2014), exclusief grondexploitaties:

	Jaarrekening 2014	Begroting 2014
<i>Totaal beschikbare algemene weerstandscapaciteit</i>	€ 3.748.000	€ 3.509.800

Uit de paragraaf grondbeleid blijkt dat de beschikbare weerstandscapaciteit voor de grondexploitaties per 31-12-2014 € 1.412.000 bedraagt (begroting 2014: € 2.085.700). De totale weerstandscapaciteit voor de gemeente Alblasserdam bedraagt € 5.160.000 (begroting 2014: € 5.595.500).

Conclusie rondom benodigd weerstandsvermogen

Risico's worden gekwantificeerd en afgezet tegen de weerstandscapaciteit om zicht te krijgen op de toereikendheid van het weerstandsvermogen. Een algemene norm voor de weerstandsratio is niet door de wetgever vastgesteld.

Uit de literatuur blijkt wel een veel gehanteerde beoordelingstabel van het weerstandsvermogen:

Categorie	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$> 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de weerstandsratio van de gemeente Alblasserdam weergegeven:

	Jaarrekening 2014	Begroting 2014
Weerstandscapaciteit:		
- algemeen	3.748.000	3.509.800
- grondexploitaties	<u>1.412.000</u>	<u>2.085.700</u>
Totaal	5.160.000	5.595.500
Risicoprofiel:		
- algemeen	2.512.100	1.922.800
- grondexploitaties	<u>492.000</u>	<u>1.035.200</u>
Totaal	3.004.100	2.958.000
Ratio weerstandsvermogen:		
- algemeen	1,5	1,8
- grondexploitaties	<u>2,9</u>	<u>2,0</u>
Totaal	1,7	1,9

Het weerstandsvermogen is ruim voldoende om de gekwantificeerde risico's op te kunnen vangen.

3. Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Beheerinstrumenten

In 2014 is het beheer van de openbare ruimte en gebouwen als een reguliere taak van de gemeente uitgevoerd. Deze taak omvatte jaarlijkse beheer-, vervangings- en onderhoudsmaatregelen wegen, groen, constructies, openbare verlichting, speelvoorzieningen en gebouwen. Voor het beheer van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen beschikte de gemeente in 2014 over:

- Beheersystemen waarin van objecten de relevante data zijn ingebracht. Op grond daarvan worden de onderhouds- en vervangingsplanningen opgesteld. Het huidige systeem is sterk verouderd. Gezien niet alleen Alblasserdam met een verouderd systeem werkt. Is in 2014 daarom een regionaal project gestart om een nieuw gezamenlijk beheersysteem aan te schaffen. De voordelen van een regionaal beheersysteem zitten met name in de gezamenlijke aanbesteding, regionale uitwisseling van medewerkers en waar nodig standaardisatie;
- Inspecties naar de onderhoudsgesteldheid van de objecten. Aan de hand van de bevindingen rond de technische kwaliteit is het beheersysteem geactualiseerd. Relevante mutaties in het areaal zijn in verband met de aanschaf van een nieuw regionaal beheersysteem niet allemaal in het systeem bijgewerkt;
- Een meerjaren vervangingsplan waarin de jaarlijkse bestemming van de beschikbare middelen voor groot onderhoud en vervanging is bepaald. De planning leidde in 2014 ertoe dat werkzaamheden zoveel mogelijk zijn gecombineerd;
- De eigenlijke onderhoudswerkzaamheden zijn via bestekken aan marktpartijen opgedragen.

Beeldkwaliteitsniveau openbare ruimte

De beeldkwaliteit voor de openbare ruimte is door de raad vastgesteld op een gemiddelde zes ('B' conform normering van het CROW) gemeten over de gehele gemeente. De uitzondering is de begraafplaats waar een hogere beeldkwaliteit gewenst is. De gemiddelde beeldkwaliteit B is in 2014 op enkele onderdelen niet gehaald. Met name bij gebieden zoals Wilgenplein scoorde de bestrating onder het niveau.

Gebouwen

Beleidskader

Behalve het meerjarenonderhoudsplan zijn er geen richtinggevendende beleidskaders voor de gemeentelijke gebouwen. Het meerjarenonderhoudsplan wordt elke twee jaar geactualiseerd. De laatste actualisatie heeft in 2013 plaatsgevonden. In 2014 zijn de voorbereidende werkzaamheden gestart om het meerjarenonderhoudsplan in 2015 te actualiseren. De geplande overdracht van het beheer van de brandweerkazerne aan de veiligheidsregio heeft niet in 2014 plaats gevonden.

In 2014 is tijdens twee BIO's met de raad gesproken over de noodzakelijke renovatie van het gemeentehuis. De technische staat van het gebouwen de inrichting voldoet niet meer aan wettelijke en hedendaagse eisen van o.a. duurzaamheid. In 2015 wordt een plan uitgewerkt voor de verdere aanpak.

Kwaliteit en risico's

Door inspecties en de tweejaarlijkse actualisatie van het meerjarenonderhoudsplan is de kwaliteit in 2014 gewaarborgd.

Wegen, straten en pleinen

Beleidskader

Wegenbruiksplan (2004), Nota bewonersparticipatie bij reconstructies (2006), Nota openbare ruimte (2009) en Integraal vervangingsplan (2012), verordening Kabels en leidingen (2013/2014) zijn de kaders waar langs gewerkt wordt. Met name de Nota openbare ruimte die in 2009 is vastgesteld, wordt gehanteerd bij het bepalen van de beeldkwaliteit van alle gemeentelijke eigendommen. Verder wordt er volgens de CROW richtlijnen wegininspectie uitgevoerd om zo te kunnen bepalen welke wegen technisch toe zijn aan vervanging. Verder worden de normale werkzaamheden uitgevoerd, zoals gladheidbestrijding, schoonhouden verharding, wijklijn meldingen, klein onderhoud en reparaties.

Vanuit het integraal vervangingsplan zijn de Van Eesterensingel-oost (rehabilitatie), Rivierenbuurt, het Wilgenplein, Vinkenwaard-Noord, de Polderstraat, Plantage en de verkeersmaatregelen Dijklint in uitvoering genomen of afgerond.

Kwaliteit en risico's

Vanaf 1 oktober 2014 worden door een andere werkwijze alle meldingen, op complexe na, door de buitendienst afgehandeld, hierdoor is de reactietijd op signalen uit de samenleving verbeterd. De evaluatie van de wijklijn meldingen kan door technische (on)mogelijkheden nog niet goed worden uitgevoerd, dit wordt in 2015 als aandachtspunt meegenomen.

Groen

Beleidskader

Het openbaar groen was ook in 2014 een beeldbepalend onderdeel van de openbare ruimte en het visitekaartje van de gemeente. Het groenstructuurplan, speelruimtebeleidsplan (1995), hondenpoepbeleid (2006), Bomen en kapvergunningenbeleid (2008), Bomenverordening Alblasserdam (2009), nota openbare ruimte (2009), integraal vervangingsplan openbare ruimte (2009), beheerverordening gemeentelijke begraafplaats Alblasserdam en nota bewonersparticipatie bij reconstructies vormen de kaders waarbinnen dit is gerealiseerd.

Maatgevend voor het dagelijks onderhoud is de beeldkwaliteit ('B') die is afgesproken in de nota Openbare Ruimte (2009).

Speelvoorzieningen

In 2014 is het uitgangspunt om twee tot drie speellocaties op jaarbasis te renoveren gerealiseerd. In 2014 zijn zoals wettelijk vastgelegd de inspecties uitgevoerd en de resultaten gebruikt om renovaties te plannen voor 2015. Deze renovaties worden net zo als in 2014 met de omgeving/buurt opgepakt.

Waterkering en afwatering

Beleidskader

Ten aanzien van waterkering en afwatering is het gemeentelijk waterplan (2006) nog het enige kader in 2014. Vanuit het vastgestelde waterplan is de realisatie van de vereiste drie hectare waterberging in 2014 gestart en is het aanbrengen van de afgesproken natuurvriendelijke oevers in 2014 grotendeels afgerond. In regio verband is in 2014 gestart met het opstellen van een beleidsplan kunstwerken. In 2015 wordt hier invulling aan gegeven.

Riolering

Beleidskader

In 2014 is er een nieuw GRP opgesteld en vastgesteld door de Raad. Vanuit het nieuwe GRP wordt integraal het vervangingsplan voor de gehele openbare ruimte vastgesteld en in het investeringsplan opgenomen. In 2014 is de vervanging van de riolering in Vinkenwaard-Noord, het Wilgenplein (voor zover in 2013 noodzakelijk is gebleken) en Polderstraat gestart en voor een groot deel gerealiseerd. De Kastanjelaan is vertraagd en wordt pas in 2015 in voorbereiding genomen en uitgevoerd.

Kwaliteit en risico's

Er is in 2014 5% geïnspecteerd en 8% gereinigd. De geconstateerde schadegevallen worden opgenomen in de meerjarenplanning. In 2014 is door middel van de ZBB de areaaluitbreiding meegenomen.

Financiële consequenties

De kosten voor jaarlijks onderhoud en kapitaallasten zijn verantwoord in de programmabegroting. Voor groot onderhoud op basis van beheerplannen zijn voorzieningen groot onderhoud ingesteld. Dit betreft de voorzieningen openbare ruimte en onderhoud kapitaalgoederen.

Bedragen x € 1.000	2014 realisatie	2015 begroot	2016 begroot	2017 begroot	2018 begroot
Totaal voorzieningen beheerplannen 31-12	4.362	1.629	1.393	1.310	1.361
Stand					
voorzieningen 1-1	5.066	4.362	1.629	1.393	1.310
Toevoegingen aan de voorzieningen	2.442	1.936	1.975	1.975	1.975
Aanwendungen	3.146	4.669	2.211	2.058	1.924
Vrijval t.g.v. baten en lasten					
Stand					
voorzieningen 31-12	4.362	1.629	1.393	1.310	1.361

4. Paragraaf financiering

Algemeen

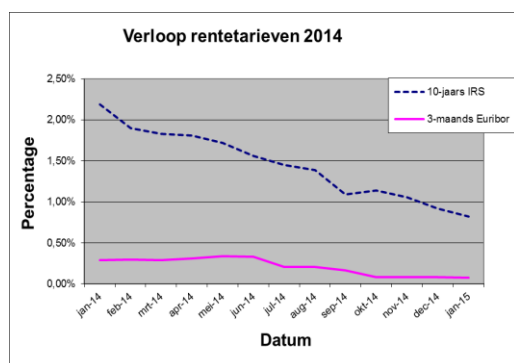
In de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) is bepaald dat decentrale overheden een financieringsparagraaf moeten opnemen in zowel de begroting als in de jaarrekening. In de thans voorliggende jaarrekeningparagraaf wordt door het college verantwoording afgelegd over de uitvoering van het beleid op het gebied van treasury. Hierbij wordt onder andere ingegaan op de manier waarop de gemeente Alblasserdam met het aantrekken en, voor zover van toepassing, het uitzetten van geldmiddelen is omgegaan, zowel op korte als op langere termijn. Tevens worden de risico's in beeld gebracht alsmede de eventueel genomen maatregelen om deze risico's te beheersen.

Economische ontwikkelingen

Het jaar 2014 kenmerkte zich door lage rentes op de geld- en kapitaalmarkt. Mede als gevolg van ECB-maatregelen is de rente op 1-maandskasgeldleningen vanaf het najaar zelfs regelmatig uitgekomen op niveaus onder de 0%.

Afhankelijk van de hoogte en de verwachte duur van het liquiditeitstekort of –overschot, is vermogen kort- of langdurig aangetrokken. Onder de huidige marktomstandigheden is het uitgangspunt bij het aantrekken van vermogen, de kasgeldlimiet optimaal te benutten en zoveel mogelijk kort te financieren. Indien de (verwachte) marktomstandigheden hier aanleiding toe geven zal deze keuze heroverwogen worden. De financieringsfunctie van de gemeente dient uitsluitend de publieke taak. Zij voert een prudent beleid binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido).

De ontwikkeling van de rente gedurende 2014 kan als volgt worden weergegeven:

Bedacht moet worden dat, indien een langlopende lening daadwerkelijk wordt opgenomen, er thans opslagen gelden bovenop het IRS-tarief zoals hierboven weergegeven. Voor een 10-jaars lening bedroeg dit eind 2014 circa 0,50 procentpunt.

Wettelijke ontwikkelingen

Ten tijde van het opstellen van deze financieringsparagraaf loopt er een procedure tot wijziging van de Wet Hof. Het wetsvoorstel beoogt de sanctiemogelijkheid uit de huidige wet te vervangen door de bevoegdheid om bij Algemene Maatregel van Bestuur maatregelen ter verbetering van het EMU-saldo op te leggen aan decentrale overheden. Dit staat op gespannen voet met de in de Tweede Kamer aangenomen 'motie Van Hijum', welke het kabinet juist oproept om te voorkomen dat de Wet Hof invloed heeft op de investeringen van de decentrale overheden.

Uitzettingen

Uitzettingen zijn binnen de Wet fido gedefinieerd als verstrekte geldleningen en beleggingen. De gemeente heeft geen beleggingen.

In 2014 is er een lening van € 93.000,- verstrekt aan Beheerstichting Sport Alblasserdam. Voor specificatie van de totale portefeuille aan lopende uitzettingen zie verderop in deze paragraaf onder *Kredietrisico's*.

Financiering

In 2014 zijn geen nieuwe leningen aangetrokken. De totale langlopende leningschuld van de gemeente Alblasserdam bedroeg per 31 december 2014 € 32,1 miljoen. Dit betreft 6 leningen. De gemiddelde rente over deze leningen bedroeg per eind 2014 2,97%.

Schuldpositie

De bewustwording rond schuldposities van overheden heeft zich het afgelopen jaar verder ontwikkeld. Een goed zicht op de schuldpositie draagt bij aan het besef dat de aan financiering verbonden rente en aflossingen andere noodzakelijke uitgaven van de gemeente verdrukken. In de navolgende tabel wordt de (ontwikkeling van) de schuldpositie van de gemeente in beeld gebracht.

Tabel 1 Schuldpositie 2014 t.o.v. 2013

				<i>Bedragen x € 1,-</i>	
				Per eind 2013	Per eind 2014
NETTO SCHULD					
Opgenomen langlopende leningen				€ 34.458.000	€ 32.057.000
Kortlopende schulden + overlopende passiva				€ 6.276.000	€ 15.111.000
	Subtotaal (= Totale schuld)	A		€ 40.734.000	€ 47.168.000
<u>Minus:</u>					
Langlopende uitzettingen				€ 3.435.000	€ 3.311.000
Liquide middelen				€ 3.492.000	€ 1.607.000
Kortlopende vorderingen + overlopende activa				€ 5.341.000	€ 5.761.000
	Netto Schuld	B		€ 28.466.000	€ 36.489.000
Aantal inwoners		C		19.600	19.800
	Netto Schuld per inwoner	B/C		€ 1.452	€ 1.843
SCHULDEVOLUTIE					
Mutatie netto schuld 2014 t.o.v. 2013					€ 8.023.000
Idem per inwoner					€ 391
DEBT RATIO					
Balanstotaal		D		€ 59.201.000	€ 64.582.000
	Debt ratio	A/D		69%	73%
NETTO SCHULD QUOTE					
Inkomsten voor bestemming reserves		E		€ 39.199.000	€ 38.975.000
	Netto schuld quote	B/E		73%	94%

Uit deze tabel blijkt dat de schuldpositie van de gemeente ten opzichte van 2013 is toegenomen.

Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn de kasgeldlimiet, de renterisico's en de kredietrisico's.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het bedrag dat de gemeente per jaar maximaal met kort geld mag financieren. Volgens de Wet fido bedraagt deze limiet 8,5% van het totaal van de exploitatiebegroting. Gezien de omvang van de begroting 2014 (ca. € 47 miljoen) betekende dit dat de gemeente Alblasserdam haar financiële huishouding voor maximaal circa € 4,0 miljoen met kort geld mocht financieren. Conform voorschrift uit de Wet fido is in bijgaande tabel de spiegeling weergegeven van de gemeentelijke kortlopende middelen ten opzichte van de kasgeldlimiet gedurende 2014.

Tabel 2 Verloop kasgeldlimiet 2014

<i>Bedragen x € 1.000,-</i>				
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Gemiddeld netto vlottende schuld (+) of gemiddeld netto vlottend overschot (-)	€ 250	€ 3.836	€ 1.788	€ 6.403
Kasgeldlimiet	€ 3.994	€ 3.994	€ 3.994	€ 3.994
Overschrijding kasgeldlimiet	-	-	-	€ 2.409
Ruimte onder kasgeldlimiet	€ 3.744	€ 158	€ 2.206	-

Ter verdere regulering van het gemeentelijke banksaldo zijn in 2014 7 kasgeldleningen opgenomen met een looptijd van 8 tot 31 dagen, in hoogte variërend van € 2 tot € 9 miljoen. Omdat het gemiddelde renteniveau van deze leningen in 2014 slechts circa 0,08% bedroeg is deze financieringswijze bijzonder voordelig geweest voor de gemeente.

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel om binnen de portefeuille aan langlopende leningen een overmatige afhankelijkheid van de rente in een zeker jaar te voorkomen. Om dat te bereiken mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen op grond van deze norm niet meer dan 20% zijn van het begrotingstotaal. Aldus bedroeg de renterisiconorm van de gemeente Alblasserdam in 2014 € 9,4 miljoen. Uit onderstaande berekening komt naar voren dat de gemeente Alblasserdam in 2014 ruim binnen de renterisiconorm heeft geopereerd.

Tabel 3 Toetsing renterisiconorm 2014

Berekening renterisico:			
Bedrag renteherzieningen	€	-	
Bedrag aflossingen	€	2.401	
Totaal renterisico	€	2.401	
Renterisiconorm	€ 47 miljoen x 20%	€	9.400
Toets aan renterisiconorm			
Onderschrijding	€	6.999	

Kredietrisico's

De gemeente Alblasserdam loopt kredietrisico op uitzettingen (o.a. verstrekte geldleningen) en op leningen waarop door haar een borgstelling is afgegeven.

Tabel 4 Overzicht kredietrisico's

<i>Bedragen x € 1.000,-</i>				
Categorie		Per 1-jan-2014	Per 31-dec-2014	
Uitzettingen		€ 3.435	€ 3.378	
Borgstellingen	Direct	€ 11.925	€ 11.187	
	Indirect	€ 58.700	€ 50.095	
	Totaal	€ 70.625	€ 61.282	

Het in bovenstaande tabel weergegeven bedrag aan uitzettingen per 31 december 2014 van € 3.378.000,- kan als volgt worden gespecificeerd:

- Woonkracht10: € 2.388.000 (1 lening)
- GR Souburgh: € 607.000 (2 leningen)
- Diverse leningen t.b.v. lokale maatschappelijke organisaties: € 383.000.

Daarnaast stond de gemeente per 31 december 2014 voor in totaal € 61,3 miljoen garant. Hiervan had € 50,1 miljoen (ofwel circa 82%) betrekking op de achtervangpositie in het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (indirecte borgstelling). In afwijking van voorgaande jaren nemen we deze achtervangpositie niet meer voor 50% maar voor 100% op. De kans dat er een beroep gedaan wordt op de garantie waarbij de gemeente renteloze leningen moet verstrekken is zeer klein. Indien er een schadegeval ontstaat kan het WSW de betreffende corporatie niet-kredietwaardig verklaren en deze dan op kosten van de andere corporaties laten saneren door het Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV). Verder heeft het WSW zelf ca. € 250 miljoen in kas heeft om een aanspraak te voldoen. Daarna kan het WSW obligo's (ca. 3,2 miljard euro) innen bij corporaties voordat het bij de gemeenten en het Rijk zal aankloppen voor renteloze leningen. Daarnaast kan het WSW van de corporatie die de aanspraak veroorzaakt onderpand opeisen en te gelde maken. Als het WSW tóch wordt aangesproken en renteloze leningen moet sluiten, dan zal het WSW deze leningen in alle gevallen verdelen over de Rijksoverheid (50%) en alle gemeenten (samen ook 50%). Na verloop van tijd zal WSW deze leningen weer terugbetalen. De schade die de gemeente hierdoor oploopt is dus gelijk aan de rente die zij misloopt doordat zij het aan WSW geleende geld niet rentedragend kan wegzetten, c.q. de marktrente die zij moet betalen om het leenbedrag zelf aan te trekken.

Gezien de rond dat fonds gebouwde zekerheidsstructuur is hieraan een relatief laag risico verbonden. De achtervangovereenkomst van de gemeente met het WSW loopt tot eind 2016.

Het bedrag aan directe borgstellingen bedroeg per eind 2014 € 11,2 miljoen.

De belangrijkste directe borgstellingen worden gevormd door:

- HVC Alkmaar (0,83%-belang; 'getrapt' via GR Gevudo) € 4,9 miljoen
- Stichting Waardeburgh: € 2,8 miljoen
- Deelname in GR Drechtsteden € 1,0 miljoen
- Deelname in GR Veiligheidsregio ZHZ € 1,5 miljoen
- Deelnames in overige Gemeenschappelijke Regelingen: € 0,2 miljoen.

Relatiebeheer

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is huisbankier van de gemeente Alblasserdam. Naast de BNG houdt de gemeente een rekening aan bij de ING en bij de Deutsche Bank.

Administratieve Organisatie

Conform de in het Financieringsstatuut opgenomen bepalingen heeft gedurende 2014 tweemaal ambtelijk voortgangsoverleg plaatsgevonden tussen gemeente en het SCD over de uitvoering van de financieringsfunctie. In dit overleg wordt één van de belangrijkste gespreksonderwerpen gevormd door de liquiditeitsplanning, welke een horizon heeft van vijf jaar.

5. Paragraaf bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt verantwoording afgelegd over de (geplande en ongeplande) resultaten van de bedrijfsvoering 2014 van de gemeente Alblasserdam.

In het afgelopen jaar hebben, naast de 'going concern', een aantal zaken prominent de aandacht gekregen binnen de bedrijfsvoering:

- Organisatieontwikkeling
- Processen als basis voor bezuinigingen én innovatie

Organisatieontwikkeling

Organisatieontwikkelagenda en Visie op communicatie

'Samen doen' is het credo van de Samenlevingsagenda 2014 – 2018 en vormt ook het uitgangspunt voor de communicatie van de gemeente Alblasserdam in het algemeen en bestuurscommunicatie in het bijzonder. De ambities van het bestuur en de organisatie op het gebied van participatie en co-creatie zijn hoog. Om die te kunnen waarmaken, is de inzet van de hele organisatie nodig, ook op het gebied van communicatie. Het college heeft daarom op 15 december 2014 de visie op communicatie 'Zo communiceren wij' en de organisatieontwikkelagenda 2014-2016 'In beweging voor Alblasserdam' vastgesteld.

In 2014 zijn de ervaringen met de bestuursstijl over de periode 2010-2014 geëvalueerd (raadsbehandeling maart 2014). Zowel bestuur als samenleving oordeelde aan het eind van de bestuursperiode positief over de opgedane ervaringen; men was positief over de intensivering van de interactie. Ook het oordeel van inwoners over het gemeentebestuur in de monitor Communicatie en Bestuur was positiever in 2013 vergeleken met de meting in 2011. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de nieuwe bestuursstijl een goed antwoord biedt op veranderingen in de samenleving wanneer continu in een (inter)actieve manier van samenwerken en relaties wordt geïnvesteerd.

De visie op communicatie biedt een strategische aanpak van communicatie en de verschillende communicatie-instrumenten die door het college kunnen worden ingezet. In de visie wordt vooruitgeblikt op de communicatieaanpak voor de komende jaren met de Samenlevingsagenda 'Samen doen' 2014 – 2018 als uitgangspunt. Wat hebben we nodig om de verdere doorontwikkeling van de 'Alblasserdamse manier van werken' te ondersteunen met communicatie en hoe organiseren we dat?

Het college heeft op 15 december 2014 tevens de Organisatieontwikkelagenda 'In beweging voor Alblasserdam' tot en met 2016 vastgesteld in vervolg op de aanbevelingen uit de evaluatie van begin 2014. De basis voor onze organisatieontwikkeling blijft gelegen in het nog steeds actuele koersplan 'Samen verder met passie en lef' uit 2012.

De agenda voor de organisatieontwikkeling heeft een nauwe relatie met de visie op communicatie. Goed communiceren is een vaardigheid die niet iedereen van nature beheerst. Voor (beleids)medewerkers en bestuurders is het niet iets om er zomaar even bij te doen. Communiceren is een kerntaak van alle medewerkers in de organisatie. Het draagt in belangrijke mate bij aan het profiel van de organisatie als geheel en de portefeuille van de bestuurders in het bijzonder.

Reflecteren en inspireren is de rode draad van de organisatieontwikkeling in 2015 en 2016. Zowel persoonlijk, in teams en afdelingen als organisatiebreed besteden we bewust tijd aan reflectie om zo elkaar te inspireren en van elkaar te leren. Van medewerkers wordt gevraagd om actief te kunnen schakelen tussen verschillende niveaus in verschillende omstandigheden, bijvoorbeeld van regio- naar wijkniveau en weer terug. Dit vraagt steeds om een bewuste afweging en overweging over welke manier van organisatie geschikt is bij de voorbereiding en uitvoering van een proces of project. Gemaakte bewegingen vragen tevens om ruimte voor reflectie, voor terugblikken en daarmee evalueren en leren van de opgedane ervaringen.

We zoeken naar de balans tussen het ontwikkelingstempo en -richting van de organisatie en de mensen die het moeten doen. We willen als organisatie energiek zijn en blijven. We zien dat het gezamenlijk oppakken van onderwerpen (integraal werken) voldoening geeft en betrokkenheid genereert bij elkaars werk. Er is ruime mogelijkheid om van elkaar te leren en te inspireren. Tegelijkertijd ligt er een grote opgave voor onze organisatie via de Samenlevingsagenda tot en met 2018. Regelmatig stilstaan bij elkaar en elkaars werk levert inzicht, integraliteit én geeft ruimte en inspiratie.

Kernwaarden bepalen het functioneren van de organisatie. De waarden Verantwoordelijk, Betrokken, Verbindend en Gedreven bepalen wie we als organisatie zijn, waar we staan en hoe we naar onszelf en onze omgeving kijken. Vanuit die waarden zijn de overige drie kernthema's 'Proactief in beweging', 'Persoonlijke ontwikkeling' en 'Processen als basis én innovatie' uitgewerkt. De kernthema's hebben nauwe samenhang met elkaar. De ene beweging komt voort uit de andere en vice versa.

De bewegingen die in de organisatiebeschreven staat in de organisatieontwikkelagenda sluit nauw aan bij de visie op communicatie van waaruit wordt gewerkt aan het communicatiever maken van de organisatie. De activiteiten die hierop worden ontwikkeld, worden afgestemd met de activiteiten vanuit de organisatieontwikkeling als ware het één beweging.

Daarnaast speelden in 2014 verschillende organisatieontwikkelingen:

- Per 1 januari 2014 zijn de medewerkers van het zwembad overgegaan naar de nieuw gevormde Sportstichting Alblasserdam.
- Per 1 mei 2014 zijn de medewerkers van Projectmanagement overgegaan naar een regionaal projectmanagementbureau met de gemeente Dordrecht als hostende partij.
- Per 1 oktober 2014 is de afdeling Buitenruimte werd gereorganiseerd naar Buitenruimte 'nieuwe stijl'. Dat wil zeggen: vermindering van de beleidscapaciteit, nieuwe constructie met Drechtwerk en specialistisch werk regionaal organiseren.

In 2014 organiseerden we opnieuw een medewerkersmiddag waarin we onze partners bezochten. We maakten kennis met nieuwe partners en namen een kijkje in de keuken bij verschillende bedrijven. We gingen in gesprek over de Samenlevingsagenda en de doelen die daarin genoemd staan, waar we samen met onze partners aan willen werken.

Doorontwikkeling in regionaal verband

In 2014 hebben we verder geëxperimenteerd met het zogenoemde adoptiemodel waarbij we als regio Drechtsteden gezamenlijk de sturing op verbonden partijen oppakken. Op dit moment zijn twee kernteams actief met gezamenlijk advisering op de GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid, de GR Publieke Gezondheid en Jeugd en de GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. We streven met deze werkwijze naar efficiencywinst, grotere slagkracht, nauwere samenwerking en een structurele kwalitatieve doorontwikkeling binnen het netwerk. In 2015 wordt de werkwijze geëvalueerd.

Ontwikkelprogramma Drechtsteden

De regionale voorstellen in het Ontwikkelprogramma Drechtsteden vormen samen een stap in intensievere en minder vrijblijvende ambtelijke samenwerking. Het vertrekpunt is het verbeteren van ons reeds aanwezige organisatienetwerk. Voor ieder onderwerp is de vraag gesteld wat de beste manier en schaalgrootte is om taken te organiseren. De keuzen die daarin worden voorgelegd zijn niet principieel maar pragmatisch. In een afgewogen balans van efficiency, kwaliteit, nabijheid en lokaal opdrachtgeverschap. Hier zijn voorstellen uit voortgekomen die goed passen bij de uitgangspunten die door de gemeenteraad van Alblasserdam zijn geformuleerd ten aanzien van de lokale organisatieontwikkeling.

Voorstellen uit het Ontwikkelprogramma Drechtsteden die in 2014 zijn gerealiseerd of een start mee is gemaakt zijn:

- Regionaal projectmanagementbureau per 1 mei 2014 met Dordrecht als 'hostende' partij
- Gemeenschappelijke unit voor promotie en acquisitie per 1 april 2014.
- Samenwerking in de openbare ruimte: in het najaar van 2014 is er een businesscase opgesteld. De verwachting is dat in 2015 lokale besluitvorming plaatsvindt op het gebied van samenwerking in de openbare ruimte.
- Eind 2014 is een voorgenomen besluit genomen voor deelname aan een Drechtstedelijk Klantcontact Centrum (DKCC). Aan het DKCC gaan de gemeenten Alblasserdam, Hendrik-Ido-Ambacht, Sliedrecht en Dordrecht deelnemen. Dordrecht treedt op als 'hostende' partij.
- In 2014 is verder gegaan met het regionaal harmoniseren van rechtspositionele regelingen.

Naast de voorstellen genoemd in het Ontwikkelprogramma Drechtsteden, is eind 2014 de crisisorganisatie Drechtsteden subregionaal in Zuid-Holland Zuid vormgegeven. Het aantal medewerkers dat vertegenwoordigd is in de crisisorganisatie wordt hiermee verminderd en intensiever getraind.

Strategische personeelsplanning en p-control

Eind 2013 is op basis van het nieuwe regionaal sociaal plan een start gemaakt met de strategische personeelsplanning. De strategische personeelsplanning heeft als doel om alle medewerker op de juiste plek te laten functioneren. Alle medewerkers in het netwerk van de Drechtsteden en Zuid-Holland Zuid zijn ingedeeld in een categorie van 'stabiel / functioneert op het gewenste niveau' tot 'verplicht mobiel / de huidige functie past niet bij de kwaliteiten van de medewerker'.

Individueel loopbaanbudget

Het opleidingsplan 2014 is in januari door het management vastgesteld op €60.465,-. Dit budget is geheel opgebruikt in 2014. In het regionaal sociaal is tevens een individueel loopbaanbudget opgenomen van €500,- per persoon per jaar voor een periode van drie jaar (2013-2015). Het loopbaanbudget is ten behoeve van de bevordering van de duurzame inzetbaarheid van de medewerking. In Alblasserdam is dit budget opgevangen binnen de al bestaande personele budgetten. De opleidingswensen worden ieder jaar per afdeling geïnventariseerd.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimcijfer over 2014 is 2,87%. Het verzuimpercentage wordt berekend door het aantal ziektedagen te delen door het aantal werkdagen (exclusief zwangerschaps- en bevallingsverlof). Hier zien we een gunstige tendens want dit is lager dan het verzuimpercentage over het jaar 2013, toen het percentage 4,07% bedroeg. Het gemiddelde verzuimpercentage betreft het aantal keren dat de medewerkers van een afdeling zich gemiddeld ziekmelden. De meldingsfrequentie is voor de gehele organisatie over 2014 0,58. Het landelijk gemiddelde verzuimcijfer is op dit moment nog niet bekend, maar meestal schommelt de gemiddelde verzuimfrequentie landelijk rond de 1,3. Gemeente Alblasserdam scoort hier waarschijnlijk gunstig. Het voorkomen en terugdringen van het ziekteverzuim staat onverminderd hoog op de agenda van het management.

Processen als basis voor bezuinigingen én innovatie

Waar in de vorige collegeperiode gesproken werd over 'basis op orde' spreken we in de huidige collegeperiode over kwaliteitsbeheersing- en versterking. In 2014 is gewerkt aan het behouden van onze solide financiële basis. Deze basis blijven we verder verstevigen door optimaal gebruik te maken van onze middelen, continu te werken aan innovaties en procesmanagement toe te passen. Daarnaast werken we aan een cultuur waarin ruimte is voor medewerkers om voortdurend te streven naar het optimaal inzetten van talenten en ruimte te bieden voor het inbrengen van innovatieve ideeën.

Sturing- en verantwoordingsproducten

De gemeente Alblasserdam heeft ook in 2014 gewerkt met een bestuurlijke planner per kwartaal. Hierin staan de voorstellen voortkomend uit onder meer de Samenlevingsagenda waarover bestuurlijke besluitvorming binnen het college of de raad moet plaatsvinden. Halverwege 2014 is de bestuurlijke planner herijkt op basis van de plannen van het nieuwe college.

Uit de bestuurlijke planner valt af te lezen dat de afgesproken producten grotendeels zijn geleverd, waaronder de gebruikelijke planning- en controldocumenten. Daarnaast zijn er door verschillende redenen (voorschrift Rijk, verzoek Drechtsteden, etc.) dossiers op de bestuurlijke tafel behandeld die niet waren opgenomen in de oorspronkelijke bestuurlijke planner.

Uitvoering diverse audits

In de Drechtsteden zijn in de verschillende gemeenten, onder aanvoering van eenzelfde team, verschillende audits uitgevoerd, bijvoorbeeld op het gebied van bouw- en woningtoezicht en producten Burgerzaken. Het gaat hierbij om interne audits die aansluiten op de vragen en eisen die de accountant stelt bij de goedkeuring van de jaarrekening. Deze audits vinden jaarlijks plaats.

Verdeelsystematiek en sturing op het SCD

Per 1 januari 2013 heeft het SCD in samenwerking met de klantorganisaties een nieuwe kostenverdeelsystematiek uitgewerkt voor een meer directe en transparante relatie tussen 'betalen' en 'gebruik'. De nieuwe verdeelsystematiek is vastgesteld voor een periode van drie jaar. Daarmee staat tot 2016 de bijdrage aan het SCD voor het basispakket vast. Er is in 2014 vanuit Alblasserdam gestuurd op het omlaag brengen van de onderdelen van de verdeelsleutels (bijvoorbeeld pc's, facturen, accounts). Het financieel effect daarvan zal (mede afhankelijk van de inbreng van de andere eigenaren van het SCD) uiterlijk in 2016 zichtbaar

zijn. Alblasserdam blijft het initiatief nemen om samen met de andere eigenaren gezamenlijk te sturen op een lager volume van de totale kosten van het SCD.

Het jaarplan van het SCD voor klant is als het ware het 'jaarcontract' dat het SCD met de klantorganisaties afsluit. Het jaarplan 2014 bevatte generiek en per afdeling de speerpunten voor 2014. Bij elk speerpunt zijn de daarvoor benodigde acties opgenomen. Vanuit de gemeente Alblasserdam is hier via de accounthouders op de diverse functies (P&O, communicatie, archief, financiën, inkoop, ICT, juridisch) op gestuurd en gemonitord.

In 2014 waren in het jaarplan onder meer als speerpunten opgenomen: archieffunctie (digitaal archief/zaakgericht werken, P-instrumentarium (strategische personeelsplanning, werkkostenregeling, ontwikkelen en faciliteren van mobiliteit en ontwikkeling), het versnellen van bezwaarprocedures en het vervangen van de verouderde ICT infrastructuur.

Informatisering en automatisering

Lokaal

Op lokaal niveau is een aantal projecten uitgevoerd. Begin 2014 is de nieuwe website van Alblasserdam live gegaan. Het digitaal vergaderen met bijbehorende processen is verder ontwikkeld. Daarnaast is het aantal werkplekken, accounts en applicaties verlaagd waarmee de in 2013 gestelde ambitieaantallen zijn behaald.

Regionaal

In 2014 is de uitvoering van het transitieplan 'Informatisering en Automatisering (I&A) Drechtsteden' gestart via het programma 'ICT op orde'. Het transitieplan I&A bevat een integraal voorstel, inclusief kredietaanvragen, voor het continueren van I&A dienstverlening binnen de Drechtsteden. Hiermee wordt tevens een fundament gelegd voor een stabiele IT-infrastructuur die de basis vormt voor toekomstige dienstverlening. Het bevat zowel de noodzakelijke technische projecten als projecten in de informatievoorziening voor onder meer de dienstverlening en de bedrijfsvoering. Daarnaast wordt met het transitieplan de noodzakelijke bezetting van het lokale en regionale ICT-domein doorontwikkeld.

Naast het transitieplan is in 2014 een groot aantal projecten uitgevoerd waarmee inhoud is gegeven aan diverse beleidsonderwerpen. Het gaat om jaarlijks terugkerende audits op bijvoorbeeld DigiD, om ICT-technische wijzigingen en om de consolidatie van systemen zoals het GBA. Ook is de uitvoering van een aantal projecten gestart waarvan afronding in 2015 wordt verwacht zoals de aansluiting van de Drechtstedengemeenten op "Mijn Overheid" en de aanbesteding van een nieuw zaakstelsel.

In 2014 is gestart met de aanbestedingstraject voor de vervanging van het zaak- en archiefsysteem Mozaiek zoals nu door de Drechtstedengemeenten wordt gebruikt. Tevens is in 2014 gewerkt aan het inlopen van de achterstanden in het archief in samenwerking met het Servicecentrum op basis van de aanbevelingen van de gemeentearchivaris in zijn jaarrapportage 2013.

Informatieveiligheid

Alblasserdam wil de afspraken uit de VNG Resolutie over Informatieveiligheid van eind 2013 nakomen. Daarmee wordt informatieveiligheid professioneel georganiseerd en zowel ambtelijk al bestuurlijk geborgd in de organisatie. Regionaal is daarom in 2014 gestart met periodiek informatiebeveiligingsoverleg. In deze regionale groep wordt het beleid op het gebied van informatiebeveiliging voorbereid en aan de colleges voorgelegd in 2015. Het beleid zal vervolgens leiden tot een 'Informatiebeveiligingsplan' met daarin concrete acties om het beleid uit te voeren. Denk hierbij aan technische maatregelen maar ook aan het aanpassen van werkprocessen. Het totale traject, inclusief het opzetten van een cyclus van het 'beheer' van informatiebeveiliging, heeft een geschatte doorlooptijd van maximaal 3 jaar.

Juridische kwaliteit en control

De juridische kwaliteitszorg richt zich op gemeentebrede acties, acties op specifieke beleidsterreinen en acties in het kader van regionale samenwerking. Gemeentebreed wordt, vanuit juridisch control, sturing gegeven aan het opdrachtgeverschap richting het Juridisch Kennis Centrum Drechtsteden (JKC), inclusief de bewaking van de kwaliteit van door hen geleverde producten en diensten. In 2014 is onder de noemer 'ketenproces bezwaarschriften' een gestroomlijnd proces voor de behandeling van bezwaarschriften ontwikkeld. Dit proces wordt in het tweede kwartaal van 2015 bij alle Drechtstedengemeenten in procedure gebracht. Voor Alblasserdam betekent dit ook de aanpassing van de procedure van de klachtbehandeling. Vanuit juridisch

control is in 2014 gestart met het opstellen van het plan 'Juridische Kwaliteitszorg Alblasserdam'. Dit wordt naar verwachting in het begin van het tweede kwartaal 2015 vastgesteld.

In 2014 zijn 37 verzoeken in het kader van de Wet Openbaarheid van Bestuur ontvangen en beantwoord door de gemeente Alblasserdam. De verzoeken kenden een zeer uiteenlopend karakter.

Tenslotte blijft de gemeente Alblasserdam vertegenwoordigd in het Juridisch Drechtsteden Overleg (Judo). Het Judo zet zich ook voor 2014 weer in voor kennisdeling tussen gemeenten, de advisering van regionale gremia (ONS-D, MT-middelen) en de stroomlijning van het implementeren van nieuwe wetgeving.

6. Paragraaf verbonden partijen

Inleiding

De paragraaf verbonden partijen is om twee redenen van belang voor de raad. De eerste reden is dat verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat de gemeente in principe ook zelf kan (blijven) doen. De gemeente blijft zelf verantwoordelijk voor het realiseren van de beoogde doelstelling van de programma's. De raad heeft bij de programma's een kaderstellende en controlerende taak. Kernvragen zijn of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen te realiseren zijn.

De tweede reden betreft de kosten en de financiële risico's die de gemeente met verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen. Door de paragraaf verbonden partijen heeft de raad zicht op het totaalbeeld en is het mogelijk kaders te stellen.

In de "Financiële verordening gemeente Alblasserdam", zijn in artikel 20 nadere bepalingen en voorschriften met betrekking tot de verbonden partijen opgenomen. Er is bepaald dat het college zorg draagt voor een nota verbonden partijen waarin het beleid en de voorwaarden ten aanzien van het aangaan van verbonden partijen is opgenomen. De nota verbonden partijen is in mei 2010 door de raad vastgesteld. In het laatste kwartaal van 2014 is gestart met de herziening en actualisatie van de nota.

Begripsomschrijving

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Financieel belang: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Bestuurlijk belang: zeggenschap hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.

Er zijn verschillende juridische verschijningsvormen van verbonden partijen. De belangrijkste zijn de publiekrechtelijke en privaatrechtelijke verbonden partijen. Daarnaast bestaat er nog een mengvorm; de zogenoemde Publieke Private Samenwerkingsverbanden. Dit betekent dat deelnemingen in NV's, BV's, VOF's, commanditaire vennootschappen en gemeenschappelijke regelingen verbonden partijen zijn. Ook stichtingen en verenigingen kunnen er onder vallen als de gemeente een zetel in het bestuur heeft en financiële risico's loopt.

Stichtingen en verenigingen die subsidie krijgen, maar waarbij geen sprake is van andere financiële verplichtingen met een juridische afdwingbaarheid, worden niet beschouwd als een verbonden partij. Is er sprake van een morele verplichting tot betaling in geval van een probleem bij een stichting of vereniging dan zal dit in de paragraaf weerstandsvermogen moeten worden opgenomen.

Heeft de gemeente wel een aanzienlijk bestuurlijk, maar geen financieel belang dan is er eveneens geen sprake van een verbonden partij. Dan wordt volstaan met vermelding van dit bestuurlijke belang bij het betreffende programma of bij een gericht belang bij het betreffende product.

Gemeentelijk beleid

In de nota Verbonden partijen zijn de volgende uitgangspunten voor het beleid ten aanzien van verbonden partijen opgenomen:

De gemeente Alblasserdam heeft een voorkeur voor deelname aan een publiekrechtelijke samenwerkingsvorm. Afhankelijk van de aard van samenwerking kan een rechtspersoon worden gecreëerd. Wordt er geen rechtspersoon gecreëerd, dan bestaat de samenwerking voornamelijk uit overleg. Wordt er wel een rechtspersoon in het leven geroepen, dan worden bevoegdheden en verantwoordelijkheden overgedragen. Er worden eisen gesteld aan de democratische controle. De voorkeur voor publiekrechtelijke samenwerkingsvormen kan worden geïdentificeerd als een 'ja, mits' aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Deze voorwaarden liggen op het terrein van een extra bijdrage aan het publieke belang, het kunnen uitoefenen van voldoende invloed en het adequaat kunnen invullen van democratische controle.

De gemeente is voorzichtig als het gaat om deelname aan een privaatrechtelijke samenwerkingsvorm. De belangrijkste reden om voorzichtig te zijn, is dat er sprake kan zijn van vermenging van functies die zowel in persoon als qua belang kan optreden. Er is immers veelal sprake van vermenging van publieke en particuliere belangen. Daarnaast zijn de mogelijkheden van borging van publieke belangen, openbaarheid en democratische controle beperkter dan bij publiekrechtelijke samenwerking. De voorzichtigheid kan worden aangeduid als een 'nee, tenzij' er bijzondere redenen zijn die een uitzondering op deze regel rechtvaardigen. Deze bijzondere redenen kunnen bijvoorbeeld liggen op het vlak van slagvaardigheid, effectiviteit of efficiëntie.

De gemeente Alblasterdam is voorzichtig als het gaat om deelname aan een PPS (publiek private samenwerking). De reden hiervoor is dezelfde als hierboven in verband met de privaatrechtelijke samenwerkingsvorm is gegeven. In feite komt de deelname in een PPS namelijk neer op deelname aan een privaatrechtelijke samenwerkingsvorm. Ook hier geldt dus de regel 'nee, tenzij' er bijzondere redenen zijn die een uitzondering op deze regel rechtvaardigen. Bijzondere redenen om deel te nemen aan een PPS liggen over het algemeen op het vlak van efficiëntiewinst.

Wijzigingen en ontwikkelingen in 2014

GR Drechtwerk Het voornemen is de werkbedrijven van de GR af te stoten. Dit traject is in 2014 gestart en loopt nog. Het personeel van de GR is in 2014 overgegaan naar de Sociale Dienst Drechtsteden.

Openbare Verlichting In het werkveld van de openbare verlichting wordt gewerkt aan een samenwerkingsverband. De verwachte vorm waarvoor gaat worden gekozen is een zogenaamde 'lichte GR'. De uitvoering hiervan loopt maar heeft vertraging opgelopen vanwege een gerechtelijke procedure in een aanbestedingstraject.

GR Souburgh In de tweede helft van 2014 is een onderzoek gestart naar de mogelijkheden voor het optimaliseren van de exploitatie van Sportpark Souburgh en naar een passend Governance Model. Dit heeft geleid tot een beheersplan waarin besluitvorming voor de aanleg van een kunstgrasveld en van parkeergelegenheid is voorbereid. Het onderzoek naar een passend Governance model loopt door in 2015.

GR Dienst Gezondheid en Jeugd Medio 2014 is gebleken dat de GR Dienst Gezondheid en Jeugd in financieel zwaar weer verkeerd. Eén van de acties naar aanleiding van een onderzoek naar de financiële huishouding van de GR is het aanstellen van wethouder P.J. Verheij als financieel adviseur van het bestuur.

GR Omgevingsdienst Er is in 2014 gewerkt aan de verdere afstemming van de onderlinge werkprocessen en de communicatie.

Openbare Verlichting In het werkveld van de openbare verlichting wordt gewerkt in een samenwerkingsverband van op dit moment 4 Drechtstedengemeenten (Alblasterdam, Dordrecht, Zwijndrecht en Sliedrecht). De uitvoering hiervan loopt goed maar de aanbesteding van een nieuw meerjarig onderhoudsbestek heeft vertraging opgelopen vanwege een gerechtelijke procedure door een van de inschrijvers. De verwachte vorm van samenwerking waarvoor toekomstig gaat worden gekozen is een zogenaamde 'lichte GR'

Overzicht verbonden partijen

Hieronder volgt een overzicht van de verbonden partijen van Alblasterdam. In de bijlage bij de begroting zijn de formats opgenomen met daarin onder andere informatie over het bestuurlijk belang, de financiën en de risico's van de verbonden partijen. In de bijlage is dezelfde nummering aangehouden als in het onderstaande overzicht. Bij het invullen van de formats is getracht gebruik te maken van de meest recente informatie. In de gevallen waar de begroting van de verbonden partij voor 2015 nog niet bekend was tijdens het opstellen van deze begroting, is gebruik gemaakt van de cijfers van 2014.

Verbonden partij	Vestigingsplaats	Openbaar belang
Gemeenschappelijke Regelingen (GR'en)		
1. Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden	Dordrecht	De GRD heeft tot doel draagvlak te creëren voor een evenwichtige ontwikkeling van het gebied. Hiertoe behartigt de GRD de gemeenschappelijke regionale belangen op de terreinen (a) Economie en bereikbaarheid, (b) Fysiek, (c) Sociaal, (d) Bestuurlijke ontwikkeling en grotestedenbeleid, (e) Staf- en ondersteunende diensten en de bedrijfsvoering en (f) beleidsonderzoek. Daarnaast heeft de GRD als doelstelling om zorg te dragen voor de efficiënte en effectieve heffing en invordering van belastingen en de uitvoering van de WOZ.
2. Gemeenschappelijke Regeling Drechtwerk	Dordrecht	Het openbaar lichaam behartigt de belangen van de gemeenten op het terrein van de sociale werkvoorziening en geeft in opdracht van de gemeenten uitvoering aan de in de wet en in deze regeling genoemde taken. Hiermee streeft de organisatie ernaar dat mensen kunnen werken naar vermogen.
3. Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid en Jeugd	Dordrecht	Het in algemene zin behartigen van belangen op het terrein van: volksgezondheid, maatschappelijke zorg en onderwijs.
4. Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	Dordrecht	Het in algemene zin behartigen van belangen op het terrein van: regionale brandweer, centrale post ambulancevervoer, geneeskundige hulpverlening, openbare orde en veiligheid
5. Gemeenschappelijke regeling Sportpark Souburgh	Alblasserdam	Het in stand houden en exploiteren van een sportpark met alle daarbij behorende voorzieningen, zoals terreinen, gebouwen en andere accommodaties, een en ander binnen het gebied als aangegeven op de bij deze regeling behorende gewaarmerkte tekening.
6. Samenwerkingsverband Vastgoedinfo, Heffing en Waardebepaling (SVHW)	Klaaswaal	Een zo doelmatig mogelijke uitvoering van werkzaamheden met betrekking tot: a. de heffing en invordering van belastingen; b. de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken; c. de administratie van vastgoedgegevens; d. het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden.
7. GR Omgevingsdienst	Dordrecht	De Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid is getroffen ter ondersteuning van de deelnemende regiogemeenten en de Provincie Zuid-Holland bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, toezicht en handhaving en op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.

Verbonden partij	Vestigingsplaats	Openbaar belang
Naamloze vennootschappen		
8. Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC) en Gemeenschappelijke Regeling Gevudo	HVC: Alkmaar Gevudo: Dordrecht	Gevudo: In de praktijk: Het houden van 20% aandelhouderschap van de HVC. De eigen stortplaats is in 2007 verkocht aan HVC. In beginsel had zij hetzelfde doel als HVCafvalcentrale. HVCafvalcentrale: Zorg dragen voor het op milieuhygiënisch verantwoorde wijze bewaren, bewerken en (doen) verwerken van huishoudelijk en andere categorieën van afvalstoffen met bijkomende werkzaamheden.
9. Eneco	Rotterdam	Energiebedrijf gericht op productie, handel, transport en levering van gas, elektriciteit en warmte en bijbehorende diensten.
10. Oasen	Gouda	Het (doen) exploiteren van een of meer waterleidingbedrijven en laboratoria. - Het (doen) zorg dragen voor het betrouwbaar en doelmatig functioneren van de openbare drinkwatervoorziening en/of andere watervoorziening in haar verzorgingsgebied tegen zo laag mogelijke kosten. - Het (doen) voorzien van de behoefte aan water en hieraan gerelateerde dienstverlening. - Het deelnemen in, het samenwerken met, het voeren van de directie en/of het beheer over, alsmede het financieren van andere ondernemingen of het op andere wijze hebben van belang bij andere ondernemingen, alsmede het instaan voor verplichtingen van ondernemingen, waarmee zij in een groep verbonden is. - Al hetgeen met het voorgaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, in het bijzonder het milieubewust en met zorg voor een natuurlijk gebiedsbeheer uitvoeren van taken die bijdragen aan een duurzame ontwikkeling van de drinkwatervoorziening.
11. Bank Nederlandse gemeenten	Den Haag	Uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden. De Bank Nederlandse Gemeenten biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering, elektronisch bankieren en beleggen.
12. Rom-D	Dordrecht	De doelstelling van de ROM-D is het versterken en uitbouwen van de regionale economie, in die zin dat een permanente toekomstige meerwaarde ontstaat en tenminste aansluiting wordt gevonden bij de landelijke ontwikkeling.
Stichtingen		
13. Stichting leerwerkbedrijf Alblasserdam	Alblasserdam	De stichting leerwerkbedrijf Alblasserdam ('SMILE') is per 1 maart 2013 opgericht en op diverse terreinen actief binnen de lokale gemeenschap. Er is gewerkt aan inzet van het gemeentelijk leerwerkbedrijf bij de uitvoering van de Participatiewet en inzet van bij de operationalisering van de drie decentralisaties.

#	Verbonden partijen	Financieel belang	Eigen vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Vreemd vermogen
	Bedragen x 1000		1-1-2013	31-12-2013	1-1-2013	31-12-2013
	Gemeenschappelijke Regelingen					
1	<i>Bureau Drechtsteden en staf</i>	451				
1	<i>Sociale Dienst Drechtsteden</i>	9.085				
1	<i>Service Centrum Drechtsteden</i>	2.122				
1	<i>Onderzoekcentrum</i>	58				
1	Totaal GRD	11.716	21.588	16.237	73.770	59.806
2	GR Drechtwerk	281	1.268	626	10.537	10.609
3	GR Dienst Gezondheid & Jeugd	749	359	955	7.121	3.614
4	GR Veiligheidsregio (incl. boxen)	1.207	2.302	4.791	20.279	56.814
5	GR Souburgh	296	175	117	1.074	874
6	SVHW	162	671	423	5.330	7.319
7	GR Omgevingsdienst	1.066	230	827	2.519	-
	Naamloze vennootschappen					
8	HVC afvalcentrale		68.260	63.274	898.538	896.935
9	Eneco Holding (NV)	2.250	4.447.000	4.593.000	4.357.000	4.610.000
10	Oasen (NV)	8	81.916	86.019	111.852	114.863
11	BNG (NV)	24	2.752.000	3.340.000	139.476.000	127.753.000
12	ROM-D (NV)	121	40.619	3.913.038	21.500	1.557.197
	Stichtingen					
13	Stichting leerwerkbedrijf Alblasserdam	41	0	6	0	167

7. Paragraaf grondbeleid

Algemeen

De paragraaf grondbeleid geeft inzicht in de volgende zaken:

- Een visie op het grondbeleid in relatie tot de te realiseren doelstellingen;
- Een aanduiding van de wijze waarop het grondbeleid wordt uitgevoerd;
- Een prognose van de te verwachten resultaten van de grondexploitatie;
- Een onderbouwing van de winstneming;
- De beleidsuitgangspunten m.b.t. de reserves voor grondzaken.

Huidig grondbeleid

De belangrijkste financiële uitgangspunten zijn vastgelegd in de financiële verordening van de gemeente Alblasserdam. Hierin staat opgenomen dat aparte nota's worden opgesteld voor winst- en verliesneming en voor weerstandsvermogen en risicomanagement. In december 2013 heeft de raad de nota Grond- en vastgoedbeleid vastgesteld en de Nota Prijsbeleid Vastgoed. In deze nota zijn de kaders voor het verder professionaliseren van de grond- en vastgoedzaken vastgelegd en zijn een aantal specifieke uitgangspunten voor de grondexploitaties geformuleerd. Deze zijn:

- Jaarlijks worden grondexploitaties geactualiseerd;
- Verliezen worden direct genomen en worden verwerkt in verliesvoorzieningen;
- Winsten in projecten worden pas genomen bij afsluiten van de projecten;
- Bij aanvang van projecten wordt grond gewaardeerd op inbrengwaarde;
- Er vindt geen directe verevening plaats tussen projecten;
- De weerstandsratio dient tussen 1,0 en 1,4 te zijn;
- De verantwoordelijkheid van het grondbeleid ligt bij de portefeuillehouder financiën;
- Projectwethouders zijn integraal (dus ook financieel) verantwoordelijk voor de projecten waar zij bestuurlijk opdrachtgever van zijn.

Het grondbeleid van de gemeente Alblasserdam kenmerkt zich door een faciliterende rol voor de gemeente waarbij het begrip uitnodigingsplanologie centraal staat. De gemeente neemt het initiatief als procesregisseur, maar ziet niet automatisch een rol voor zichzelf met betrekking tot grondverwerving en het lopen van financiële risico's. Het uitgangspunt blijft daarom een "faciliterend grondbeleid, tenzij...". Daarbij behoudt de gemeente ruimte om ook actief grondbeleid te voeren in het geval dit noodzakelijk is om een beleidsdoel te realiseren.

Actieve grondexploitaties worden uitgevoerd conform ingezette beleidslijnen. Voor de drie niet in exploitatie genomen gronden zal actief een koper worden gezocht. Voor gronden die geen beleidsdoel ondersteunen, is eigendom niet noodzakelijk.

De gemeente zet in op anterieur kostenverhaal, waarbij gewerkt wordt met een voorovereenkomst. Hiermee worden kosten en te verwachten prestaties van de gemeente en initiatiefnemer transparant gemaakt. Daarnaast wordt het exploitatieplan ingezet als het niet is gelukt kosten te verhalen voor vaststelling van het ruimtelijk besluit.

Grondverwerving en -uitgifte

Het afgelopen jaar is geen grond aangekocht, en dit wordt voor de komende periode ook niet verwacht, behoudens eventuele grondruil (aan- en verkoop) ten behoeve van de lopende projecten.

Met betrekking tot actieve uitgifte van grond zijn de navolgende plannen in ontwikkeling c.q. (deels) gerealiseerd:

- Waterhoven, uitgifte voor woningbouw (2015-2017);
- Noord en Landzigt, uitgifte voor woningbouw (2015);
- Haven Zuid, uitgifte voor woningbouw, en toeristische functies (2016);
- Hof en Singel, uitgifte voor woningbouw (2015-2018);
- Lint Vinkenspolder, uitgifte voor onder andere woningbouw en een woonwagenlocatie (2015- 2018);

- Vinkerpolderweg, verkoop van 1 kavel (2015);
- Beukelmanschool, verkoop van kavel aan partner(s) brede school (gerealiseerd);
- Sporthal Molenzicht, verkoop van 1 kavel (2015) aan Stichting Sporthal Molenzicht.

Fasering woningbouw

In onderstaande tabel wordt een prognose weergegeven van de oplevering van nieuwe woningen voor de jaren 2015-2019 en verder.

In 2013 zijn in de projecten met een actieve grondexploitatie 10 kavels verkocht. In 2014 zijn dat 21 kavels, daarmee lijkt het herstel op de woningmarkt dat begin we begin 2014 signaleerden zich ook door te zetten. Met name de verkoop van woningen in het goedkope en middeldure segment (Noord en Landzigt en Hof en Singel) bevestigt dit beeld.

Programma Woningbouw Alblasserdam						
Project	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>Grondexploitatieprojecten</i>						
Noord en Landzigt	11	1				
Waterhoven	1	8	8	17	23	7
Hof en Singel fase 1	9	7		11	10	
Hof en Singel fase 2			20			
Haven Zuid			40			
Vinkerpolderweg/kavels Lint		2	4	4	2	
Alblasserwerf, Havenmeesters		14			14	14
Alblasserwerf, dijk/havenwoningen		40				
Alblasserwerf, de Noord					55	
Cornelis Smitsstraat/Bochanen		5	5			
Boerderij/Randweg		14	5			
Parallelweg/Mavo		20	8	22		
Totaal	21	111	90	54	104	21

Ontwikkelingen actieve grondexploitaties 2014

Op macroniveau laat de woningmarkt in 2014 tekenen van herstel zien; het aantal verkochte woningen nam ten opzicht van 2013 toe en ook de verkoopprijs van bestaande woningen steeg ten opzichte van vorig jaar met 2,2%. Al meer dan een half jaar zijn de prijzen van woningen hoger dan de prijs een jaar eerder. Vergeleken met het dieptepunt van de woningprijzen in juli 2013 liggen de huizenprijzen nu zo'n 3% hoger.

Het beeld van een zich herstellende woningmarkt zien we ook terug in de projecten in Alblasserdam. Met name de verkopen in de projecten Noord en Landzigt en Hof en Singel bevestigen dit beeld.

Hieronder volgt per (grondexploitatie)project een beschrijving van de ontwikkelingen in 2014:

Project: Waterhoven

Korte omschrijving project:

Realiseren en opleveren van een woonwijk met 22 kavels voor particulier opdrachtgeverschap (gerealiseerd) en 96 woningen (verkocht zijn kavels voor 33 woningen, waarvan 3 aan Zondag ontwikkeling BV) met de bijbehorende infrastructuur en woonomgeving

Ontwikkelingen afgelopen jaar:

- Nadat in december 2010 een addendum op de realisatieovereenkomst is getekend, is de verkoop van het deelproject 93 woningen CV Klein Alblas gestart. Door achterblijvende verkopen als gevolg van de economisch crisis heeft het project vertraging opgelopen.
- In 2014 is 1 kavel aan Klein Alblas geleverd.
- Met de ontwikkelaar worden gesprekken gevoerd over de start van de volgende fasen. Daarbij staan zowel het stedenbouwkundig plan, de woningbouwplannen, de prijzen, de kwaliteit en de planning ter discussie.

Wat gaan we nu doen:

- Met de ontwikkelaar wordt intensief overleg gevoerd om het project weer vlot te trekken onder condities die voor beide partijen acceptabel zijn (programmering, prijzen, ect). Hierbij wordt maximaal ingezet op aanpassingen bij projectontwikkelaar om voor beide partijen tot een aanvaardbaar voorstel te komen.
- Faciliteren realisatie: het deelproject resterende 63 woningen CV Klein Alblas.
- Er zal strak worden gestuurd op de cashflow van het project. De uitvoering van werkzaamheden van bouw- en woonrijpmaken volgt de uitgifte van de kavels.
- Onderhoud aan nog niet opgeleverde plandelen en nazorg ten aanzien van de openbare ruimte rondom de opgeleverde woningbouw.

Project: Hof en Singel

Korte omschrijving project:

Het realiseren van een woningbouwproject (totaal 68 woningen) op de locatie van de voormalige LTS en het oude zwembad, in samenwerking met Herkon B.V. De tweede fase van het plan wordt na de sloop van het zwembad uitgevoerd.

- Het afgelopen jaar zijn 9 kavels verkocht.
- De verkoop van woningen in de fasen 1B, 1C en 2 loopt.
- De bouw van de fasen 1B en C is gestart.
- De verwachting is dat eind 2015 ook wordt gestart met de bouw van fase 2.
- Voor fase 1D moet nog een marktconform plan worden opgesteld. Fase 1D komt na fase 2 in uitvoering.

Wat gaan we nu doen?

Tussen ambtelijk apparaat van de gemeente en ontwikkelaar vindt overleg plaats over aanpassing van de bouwplannen voor de woningen in de fasen 1D en 2 om daarmee optimaal in te spelen op de vraag in de gewijzigde woningmarkt.

- Afgeven van de benodigde omgevingsvergunning voor fase 2.
- Verkopen van resterende kavels voor de fasen 1B en 1C en de kavels voor fase 2. De voortgang van de verkoop van woningen en kavels staat elk overleg op de agenda.
- Start bouw van de woningen in fase 1B en 1C, mogelijk ook van de woningen in fase 2.
- Vaststellen bestekken voor de woonomgeving grenzend aan de fase 1B en 1C en uitvoering daarvan.
- Begeleiden van de uitvoering van het plan (bouw- en woonrijp maken en bouwen), onder andere door additioneel toezicht.
- Sloop van het oude zwembad in het eerste kwartaal 2015.

Project: Noord & Landzigt

Korte omschrijving project:

In samenwerking met projectontwikkelaar Reuvers wordt het project Noord & Landzigt tot stand gebracht. Het plan omvat 8 woningen in het Trosgebouw, 7 geschakelde dijkwoningen en 5 polderwoningen.

Ontwikkelingen afgelopen jaar:

- In 2014 is het Trosgebouw overgedragen aan de ontwikkelaar; daarnaast is de grond verkocht onder 11 van de 12 te realiseren woningen.
- De woningen zijn in aanbouw .

Wat gaan we nu doen?

- Verkoop van de resterende dijkwoning in 2015 (uiterste afnamedatum grond is 1 juli 2015);
- Sturen op het halen van de planningen conform overeenkomst;
- Sturen op kwaliteit door additioneel toezicht (controle of de afgesproken kwaliteit wordt gehaald);
- Overleg met omwonenden in een klankbordgroep.

Dit project wordt afgesloten per 31 december 2014. Voor de resterende kosten wordt een voorziening opgenomen. De verkoop van het laatste kavel wordt in de vorderingen opgenomen.

Project: Haven Zuid

Korte omschrijving project:

Stimuleren van economische ontwikkeling door het realiseren van een transferium met hotel-, horeca- en woonfaciliteiten en een attractie in de vorm van het Royal House of Holland.

Haven Zuid wordt een toeristisch knooppunt voor de regio: een uitgangspunt voor dagtrips naar Kinderdijk, Dordrecht en Biesbosch. Hiervoor wordt een nieuwe aanlegsteiger gebouwd, wordt de bouw van een tweede steiger in Kinderdijk gestimuleerd en wordt nieuwe infrastructuur ter ontsluiting van het haventerrein gerealiseerd. Tevens wordt samen met de regio marketing en promotie op touw gezet.

Als neven doel wordt de entree van Alblasserdam verbeterd en wordt het Rondje Haven gerealiseerd door de renovatie ophaalbrug, de portiersloge en de aanpak van de buitenruimte.

Ontwikkelingen afgelopen jaar:

- In april 2014 heeft het college besloten niet verder in te gaan op het voorstel van een ontwikkelaar. Reden hiervoor was vooral het aanzienlijke verschil tussen het uitgebrachte bod en de recent uitgevoerde taxatie van de grondwaarde. Daarnaast sloot het voorstel onvoldoende aan op de inhoudelijke en bestuurlijke kaders van de gemeente. Inmiddels zijn er weer gesprekken tussen deze ontwikkelaar en de gemeente om op basis van de in de grondexploitatie opgenomen grondwaarde tot een nieuw voorstel te komen.

Wat gaan we nu doen?

- Een ontwikkelaar heeft zich opnieuw bij de gemeente gemeld als geïnteresseerde partij voor de ontwikkeling van Deelgebied Noord. Afgesproken is dat gemeente en ontwikkelaar eerst onderzoeken onder welke voorwaarden tot een samenwerking kan worden gekomen. Belangrijk hierbij is dat de functies en vormgeving van het deelgebied Noord aansluiten bij de op te stellen centrumvisie. Ontwikkelende partijen wordt gevraagd hierin mee te denken. Hoewel de contacten tussen de vorige ontwikkelaar en de gemeente nog lopen, is er door deze partij nog geen concreet voorstel ingediend. Eind 2014 heeft ook een andere ontwikkelende partij kenbaar gemaakt belangstelling te hebben voor de ontwikkeling van deelgebied Noord. Deze partij is in de gelegenheid gesteld een quickscan uit te brengen. Deze zal in het eerste kwartaal 2015 aan de gemeente worden gepresenteerd.

Project: Brede school Mesdaglaan

Korte omschrijving project:

Ontwikkeling brede school door samenwerking tussen Ds. Joannes Beukelmanschool, Stichting Adullam en Stichting Peuterspeelzaal Kiekeboe op de oude locatie van Het Palet (Mesdaglaan).

Ontwikkelingen afgelopen jaar:

Het gebouw van de brede school is gereed en wordt nu gestoffeerd. Het schoolplein en het buitenterrein van Adullam wordt momenteel aangelegd evenals de omliggende buitenruimte. Het tweede deel van de projectdoelstelling is reeds in 2014 behaald met het sluiten van de contracten met de school voor de huur van de grond voor PSZ Kiekeboe en met stichting Adullam.

Wat gaan we nu doen?

Het project is in de zin van de projectdoelstelling nagenoeg afgerond. De volgende werkzaamheden worden in 2015 opgepakt en uitgevoerd.

- Aanvraag bouwvergunning brug (gemeente)
- Aanleg buitenruimte tussen school en buurt (gemeente) start week 4 2015
- Verhuizing (externe partijen)
- Ingebruikname school begin april 2015
- Communicatie met bewoners tijdens bovenstaande activiteiten (externe partijen en gemeente).

Dit project wordt afgesloten per 31 december 2014. Voor de resterende kosten wordt een voorziening opgenomen.

Ontwikkelingen niet in exploitatie genomen gronden

Project: Lint Vinkenvolderweg (Souburgh)

Korte omschrijving project:

De grondexploitatie is in 2013 afgesloten. Het project bestaat uit 3 onderdelen:

- De uitgifte van de uitgifte van 12 kavels voor Particulier Opdrachtgeverschap/Zelfbouw. Het voornemen is om hier in 2015 een grondexploitatie vast te stellen.
- Een locatie voor woonwageningen. In 2014 is hier een krediet voor vastgesteld. De bijhorende waarde van de grond is uit deze NIEGG gehaald.
- Een voorgenomen locatie voor woonwageningenstandplaatsen.

Ontwikkelingen afgelopen jaar:

- Afstemming heeft plaatsgevonden met de gewijzigde plannen voor de woonwageningenlocaties (inclusief voormalige ASVZ-locatie).
- Er is een krediet vastgesteld voor de woonwageningen.

Wat gaan we nu doen?

- In afstemming met de plannen voor de woonwageningenlocaties wordt gezien of en hoe het plan verdere uitwerking kan krijgen.
- Als het plan kansrijk is, worden een startnotitie en een grondexploitatie opgesteld. Afhankelijk van besluitvorming wordt het project gestart.

Aanpassing rekenrente in grondexploitaties

De grondexploitaties per 1-1-2014 zijn opgesteld met een rentepercentage van 4,5%. Nadere analyse van de leningenportefeuille wijst uit dat de gemiddelde rente nu 3% bedraagt. Het voorstel is om in de grondexploitaties (met terugwerkende kracht over 2014) een rentepercentage van 3,5% te hanteren, zodat dit meer in overeenstemming is met de werkelijke rentelasten en er ook nog ruimte is om renteschommelingen op te vangen binnen.

Verwachte resultaten grondexploitaties

De totale grondexploitatieportefeuille valt in drie onderdelen uiteen, te weten:

- in exploitatie genomen gronden (actief);
- nog niet in exploitatie genomen gronden;
- afgesloten exploitaties.

De drie onderdelen zijn vervolgens onderverdeeld in afzonderlijke complexen.

Er wordt verschil gemaakt tussen enerzijds de actieve winstgevende grondexploitaties, waarbij het resultaat ten gunste komt van de algemene reserve grondexploitaties en anderzijds de actieve verliesgevende grondexploitaties, waarvan het tekort wordt afgedekt door de voorziening verliesgevende grondexploitaties. Onderstaande tabel laat zien wat de ontwikkeling is van de resultaatverwachtingen van de winstgevende en verliesgevende exploitaties. De kolom 'Netto contante waarde per 1-1-2014' geeft het verwachte resultaat weer zoals aan de raad gepresenteerd bij de 'Actualisatie grondexploitaties 2014'. De kolom netto contante waarde per 1-1-2015 3,5% rente geeft het huidige verwachte resultaat weer. De kolom netto contante waarde per 1-1-2015 4,5% rente geeft aan wat de resultaten van de actualisatie zouden zijn zonder renteaanpassing van 4,5% naar 3,5%.

Actualisatie grondexploitaties 2015				
Grondexploitatie totaal	NCW per 1-1-2014	NCW per 1-1-2015	Vershil	NCW per 1-1-2015
Rente	4,50%	3,50%		4,50%
Actief winstgevend, incl. af te sluiten grondexploitaties	2.740.000	2.536.000	-204.000	2.162.000
af te sluiten grondexploitaties	150.000	197.000	47.000	197.000
Actief winstgevend, excl. af te sluiten grondexploitaties	2.590.000	2.339.000	-251.000	1.965.000
Actief verliesgevend, incl. af te sluiten grondexploitaties	-556.000	-639.000	-83.000	-662.000
af te sluiten grondexploitaties	-211.000	-267.000	-56.000	-267.000
Actief verliesgevend, excl. af te sluiten grondexploitaties	-345.000	-372.000	-27.000	-395.000
Totaal excl. af te sluiten grondexploitaties	2.245.000	1.967.000	-278.000	1.570.000

Het verwachte resultaat van de grondexploitaties per 1-1-2015 bedraagt € 1.967.000 positief.

In de actieve winstgevende exploitaties is conform raadsbesluit d.d. 16 december 2014 rekening gehouden met zowel Hof en Singel fase 1 als fase 2. Dit betreft overigens een ontwikkeling met een positief financieel resultaat. In 2014 worden een tweetal grondexploitaties afgesloten; de cijfers per 1-1-2015 zijn exclusief deze projecten.

De totale verslechtering binnen de actieve grondexploitaties bedraagt € 0,3 mln. Dit wordt verklaard door ontwikkelingen op de individuele projecten. Deze ontwikkelingen worden toegelicht in het vertrouwelijke deel van het rapport Actualisatie grondexploitaties.

Ontwikkeling grondexploitaties

Verloop grondexploitaties 2014

Grond-exploitatie	Boekwaarde 1-1-2014	Begroot 2014	Realisatie 2014	Verschil	Boekwaarde 31-12-2014
Actief winstgevend, incl. af te sluiten grondexploitaties	7.350.000	-1.867.000	448.000	1.917.000	7.036.000
af te sluiten grondexploitaties	343.000	-379.000	-569.000	-186.000	-226.000
Actief winstgevend, excl. af te sluiten grondexploitaties	7.007.000	-1.488.000	1.017.000	2.103.000	7.262.000
Actief verliesgevend, incl. af te sluiten grondexploitaties	1.525.000	-27.000	-226.000	-199.000	1.299.000
af te sluiten grondexploitaties	461.000	-384.000	-343.000	41.000	118.000
Actief verliesgevend, excl. af te sluiten grondexploitaties	1.064.000	357.000	117.000	-240.000	1.181.000
Totaal excl. af te sluiten grondexploitaties	8.071.000	1.131.000-	1.134.000	1.863.000	8.443.000
Totaal incl. af te sluiten grondexploitaties	8.875.000	1.894.000-	222.000	1.718.000	8.335.000

In bovenstaande tabel is te zien dat de boekwaarde van de actieve grondexploitaties per 1-1-2014 (afgerond) € 8.875.000 bedroeg. Voor 2014 was een positief saldo op uitgaven en inkomsten begroot à € 1.900.000 waardoor de verwachte boekwaarde per 31-12-2014 € 7.000.000 zou bedragen.

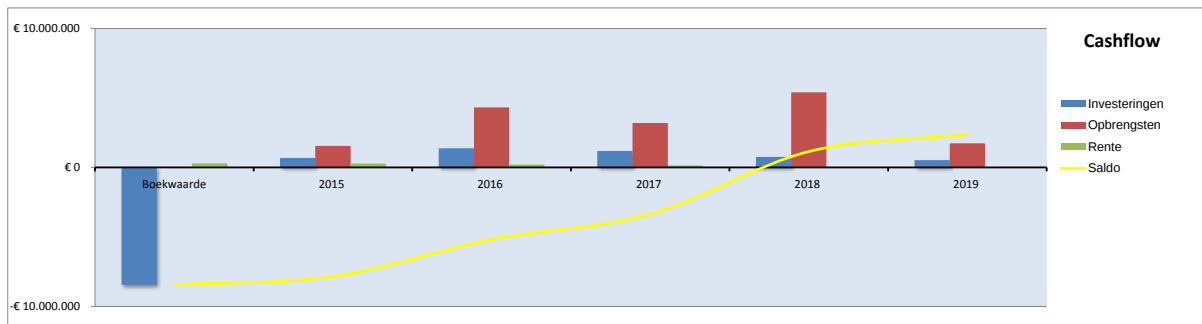
In 2014 is echter geen positief saldo gerealiseerd van € 1,9 mln. maar van € 222.000. Dit heeft vooral te maken met tegenvallende (grond)opbrengsten: € 1,7 mln. minder dan geraamd. Bij de 2^e Burap is hier (deels) melding van gedaan (€ 0,9 mln.)

De boekwaarde op de actieve grondexploitaties, dus exclusief de af te sluiten grondexploitaties, bedraagt daarmee per 31-12-2014 € 8.443.000..

Grondexploitaties zijn de financiële weergave van projecten die vaak meerdere jaren lopen. Per jaar kan dan ook in beeld worden gebracht wat de inkomsten en uitgaven zijn. De onderstaande tabel is de weergave van het verloop van kosten en opbrengsten op de actieve grondexploitaties met de totale opbrengsten en kosten, de stand van inkomsten en uitgaven tot nu toe (boekwaarde 31-12-2014) en de nog te realiseren bedragen (totaal en uitgefaseerd over de jaren). Bij de huidige planning zijn de nu actieve grondexploitaties per 31-12-2019 beëindigd.

Grondexploitatie totaal	Totaal	Boekwaarde 31-12-2014	Nog te realiseren	2015	2016	2017	2018	2019
Investeringskosten	36.580.000	32.197.000	4.383.000	672.000	1.367.000	1.141.000	717.000	486.000
Opbrengsten	33.313.000	17.141.000	16.172.000	1.549.000	4.302.000	3.195.000	5.386.000	1.740.000
Faseringskosten								
Kostenstijging	119.000	0	119.000	0	14.000	34.000	36.000	35.000
Opbrengstenstijging	48.000	0	48.000	0	23.000	7.000	18.000	0
KASSTROOM				732748	-2078545	402438	561713	0
RENTE	844.000	0	844.000	296.000	275.000	203.000	139.000	6.000
EINDWAARDE	2.323.000-	8.443.000	-	7.862.000	5.302.000	3.478.000	1.034.000-	2.248.000-
NCW per 01-01-2014	-1.959.000	(voordelig)	Netto Contante Waarde berekend o.b.v. 3,50% op jaarbasis					

Uit de onderstaande grafiek blijkt dat vanaf 2015 sprake is van een positief saldo van inkomsten en uitgaven. De boekwaarde van € 8.115.000 mln. per 31-12-2014 wordt allengs verminderd en vanaf 2018 wordt een positieve kasstroom (saldo) gerealiseerd.

Risico's

Met projectontwikkeling zijn risico's gemoeid; daarom zijn voor alle grondexploitaties de mogelijke risico's in beeld gebracht. Een groot deel van deze risico's is gekwantificeerd (Risico = kans x gevolg). Per project is vervolgens een risicoprofiel opgesteld.

Wanneer alle projecten tezamen worden beschouwd ontstaat een totaal waarin niet alle risico's van de afzonderlijke projecten tegelijk zullen optreden. Het totale risicoprofiel van de grondexploitaties kan om deze reden niet 1 op 1 een optelling zijn van de risicoprofielen van de projecten. Bijvoorbeeld het risico van de markt waarin woningen worden verkocht heeft gevolgen in projecten. Wanneer in één project geen woningen worden verkocht ontstaan kansen voor andere projecten met woningen. Door de kruisverbanden in de projecten zal het effect van een risico op het totaal worden verminderd.

Bij de actualisatie van de grondexploitaties is gekozen voor het voortzetten van het beleid van de afgelopen jaren. Dit houdt in dat de afzonderlijke risico's van de projecten wel opgeteld worden. De risico's worden niet verwerkt in de grondexploitaties zelf, maar worden apart geraamd. Voor de actieve verliesgevende grondexploitaties worden de risico's afgedekt middels de algemene reserve grondexploitaties. Voor de winstgevende projecten uit het positieve resultaat mits het risicobedrag het positieve resultaat niet overschrijdt.

In onderstaande tabel zijn de risico's samengevat voor alle grondexploitaties en wordt de ontwikkeling van de gekwantificeerde risico's weergegeven ten opzichte van de "Actualisatie grondexploitaties 2013".

Risico's grondexploitaties 2015			
Grondexploitatie totaal	Risico's per 1-1-2014	Risico's per 1-1-2015	Vershil
Actief winstgevend	557.000	935.000	378.000
Actief verliesgevend	390.000	485.000	95.000
Afgesloten complexen	-	-	-
Totaal exploitaties	947.000	1.420.000	473.000

De toename van de risico's wordt verklaard door ontwikkelingen op de individuele projecten. Deze ontwikkelingen worden toegelicht in het vertrouwelijke deel van de rapportage 'Actualisatie grondexploitaties'.

Financiële positie grondexploitaties

De totale exploitatieresultaten zijn van invloed op de financiële positie van de gemeente. De gemeente Alblasserdam kent de navolgende reserves en voorzieningen voor grondexploitaties. In deze paragraaf worden ze kort omschreven en worden de mutaties voor het jaar 2014 vermeld.

- Algemene reserve grondexploitatie**
 Deze reserve is met name bedoeld als algemene buffer voor het opvangen van mogelijke tekorten binnen de verschillende grondexploitaties en ter dekking van de risico's van de verliesgevende grondexploitaties. De stand van de reserve grondexploitaties per 1-1-2014 bedraagt € 1.184.000. In 2014 is € 508.000 toegevoegd aan deze reserve als gevolg van afsluiting van grondexploitaties en inbreng van gronden in grondexploitaties. In 2014 is in totaal € 280.000 onttrokken in verband met de afsluiting van een grondexploitatie, afwaardering van restkavels en de dekking van het krediet voor de bouw van woonwageningen.

- Voorziening verliesgevende grondexploitaties
Deze voorziening dient voor het opvangen van tekorten die zijn ontstaan bij een grondexploitatie. In het kader van de BBV-voorschriften is het noodzakelijk een voorziening te treffen op het moment dat een verlies wordt berekend. De Actualisatie van de grondexploitaties per 1-1-2015 laat voor de actieve verliesgevende grondexploitaties een saldo (NCW) zien van € 377.000 negatief. De voorziening verliesgevende grondexploitaties is aangepast op deze actualisatie waardoor de stand van de voorziening per 31-12-2014 € 377.000 bedraagt.
- Voorziening afgesloten complexen
Aangezien voor een aantal afgesloten complexen nog kosten worden gemaakt, zijn voorzieningen gevormd om deze kosten te dekken. De stand per 31 december 2014 bedraagt € 294.000. Deze voorziening is bedoeld voor afrondende werkzaamheden Alblasserwerf, Mercon Kloos, Brede School Mesdaglaan en Noord en Landzigt.

Weerstandsvermogen

Het gemeentelijk grondbeleid is een terrein waarbij enerzijds de gewenste gemeentelijke koers richtinggevend is maar anderzijds de externe omstandigheden ook van invloed kunnen zijn op het gewenste resultaat. De vastgoedmarkt, waar het grootste deel van de exploitaties sterk door wordt beïnvloed, is een moeilijk voorspelbaar en beheersbaar terrein. Zeker op de bedrijvenmarkt maar ook op de woningmarkt zijn economische schommelingen direct van invloed op de prijs maar vooral op de afzetsnelheid. Al met al betekent dit dat bij de realisatie van de gewenste projecten een zeker risico ontstaat. De gevolgen van de wijzigingen in de risico's in de geactualiseerde grondexploitaties en de gevolgen daarvan voor het weerstandsvermogen 2014 worden toegelicht in de paragraaf Weerstandsvermogen.

Conclusie

Binnen de totale grondexploitatie gaan aanzienlijke bedragen om. Voor zover er sprake is van risico's, zijn deze afgedekt via een voorziening, samenwerkingsovereenkomst of beschikbaar weerstandsvermogen. Binnen de totale grondexploitatie is nog steeds sprake van een toekomstig positieve verdien capaciteit, maar deze staat onder druk door achterblijvende inkomsten uit grondverkoop. Voor de gevolgen van de wijzigingen binnen de grondexploitaties voor de financiële positie van de gemeente Alblaserdam verwijzen we naar paragraaf Weerstandsvermogen.

Jaarrekening

Balans per 31 december 2014

(bedragen x € 1.000,-)		
ACTIVA	31-12-2014	31-12-2013
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	0	13
- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0	0
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	0	13
Materiële vaste activa	43.871	35.900
- Investerings met een economisch nut		
- gronden uitgegeven in erfpacht	0	0
- overige investeringen met een economisch nut	21.303	15.495
- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	15.098	13.810
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	7.470	6.595
Financiële vaste activa	3.915	4.039
- Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	604	604
- gemeenschappelijke regelingen	0	0
- overige verbonden partijen	0	0
- Leningen aan:		
- woningbouwcorporaties	2.388	2.436
- deelnemingen	0	0
- overige verbonden partijen	606	688
- Overige langlopende leningen	145	120
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	172	191
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0	0
Totaal vaste activa	47.786	39.952
Vlottende activa		
Voorraden	9.428	10.416
- Grond- en hulpstoffen:		
- niet in exploitatie genomen bouwgronden	1.375	1.464
- grond- en hulpstoffen	0	0
- Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	7.426	8.320
- Gereed product en handelsgoederen	627	632
- Vooruitbetalingen	0	0
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	5.428	6.027
- Vorderingen op openbare lichamen	4.057	2.794
- Verstrekte kasgeldleningen		0
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist	1.001	3.000
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	0	0
- Overige vorderingen	370	233
- Overige uitzettingen	0	0
Liquide middelen	606	492
- Kassaldi	9	3
- Bank- en giroaldi	597	489
Overlopende activa	1.334	2.314
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.	105	57
- overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.	1.229	2.257
Totaal vlottende activa	16.796	19.249
Balanstotaal	64.582	59.201

(bedragen x € 1.000,-)		
PASSIVA	31-12-2014	31-12-2013
Vaste passiva		
Eigen vermogen	12.282	12.897
- Algemene reserve	3.992	3.827
- Bestemmingsreserves	7.962	8.663
- Resultaat na bestemming	328	407
Voorzieningen	5.112	5.537
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	750	471
- Egalisatievoorzieningen	4.362	5.066
- Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	0	0
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	32.077	34.491
- Obligatieleningen	0	0
- Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	32.057	34.458
- binnenlandse bedrijven	0	0
- overige binnenlandse sectoren	0	0
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	0	0
- Door derden belegde gelden	0	0
- Waarborgsommen	20	33
- Verplichtingen uit hoofde van financial leaseovereenkomsten	0	0
Totaal vaste passiva	49.471	52.925
Vlottende passiva		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	12.191	4.063
- Kasgeldleningen	9.000	
- Bank- en giroaldi	998	2.271
- Overige schulden	2.193	1.792
Overlopende passiva	2.920	2.213
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;	1.022	344
- Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	1.898	1.869
Totaal vlottende passiva	15.111	6.276
Balanstotaal	64.582	59.201
Gewaarborgde geldleningen	61.282	70.625
Garantstellingen	0	0

Programmarekening 2014

Programma's	Bedragen x € 1.000	Begroting 2014	Begroting 2014	Realisatie 2014	Begr na wijz	
		primair	na wijziging		-/- realisatie 2014	
Dienstverlening en bestuur	lasten	5.189	5.335	5.725	-390	
	batens	788	788	1.056	-268	
	Saldo van baten en lasten	-4.401	-4.547	-4.669	122	
	Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	
	Onttrekkingen aan reserves	194	270	310	-40	
	Mutaties in de reserves	194	270	310	-40	
	Geraamd resultaat	-4.207	-4.277	-4.359	82	
Samenleving	lasten	17.006	17.955	17.261	694	
	batens	6.283	6.740	6.615	125	
	Saldo van baten en lasten	-10.723	-11.215	-10.646	-569	
	Toevoegingen aan reserves	118	180	180	-	
	Onttrekkingen aan reserves	301	502	429	73	
	Mutaties in de reserves	183	322	249	73	
	Geraamd resultaat	-10.540	-10.893	-10.397	-496	
Ruimte	lasten	22.969	15.536	15.317	219	
	batens	16.201	7.932	8.107	-175	
	Saldo van baten en lasten	-6.768	-7.604	-7.210	-394	
	Toevoegingen aan reserves	190	152	584	-432	
	Onttrekkingen aan reserves	648	870	810	60	
	Mutaties in de reserves	458	718	226	492	
	Geraamd resultaat	-6.310	-6.886	-6.984	98	
Algemene	lasten	1.828	921	1.316	-395	
	batens	23.046	22.888	23.226	-338	
	Saldo van baten en lasten	21.218	21.967	21.910	57	
	Toevoegingen aan reserves	193	193	193	-	
	Onttrekkingen aan reserves	63	351	351	-	
	Mutaties in de reserves	-130	158	158	-	
	Geraamd resultaat	21.088	22.125	22.068	57	
Totaal	lasten	46.992	39.747	39.619	128	
	batens	46.318	38.348	39.004	-656	
	Saldo van baten en lasten	-674	-1.399	-615	-784	
	Toevoegingen aan reserves	501	525	957	-432	
	Onttrekkingen aan reserves	1.206	1.993	1.900	93	
	Mutaties in de reserves	705	1.468	943	525	
	Gerealiseerde resultaat	31	69	328	-259	

Toelichtingen

1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het "Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten" (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De algemene uitkering wordt bepaald op grond van de laatste circulaire van het ministerie. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop de het dividend betaalbaar gesteld wordt (moment besluitvorming algemene vergadering van aandeelhouders).

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten als ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van jaarlijks gelijkblijvend volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenbegroting, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) wordt wel een verplichting opgenomen.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief. Geactiveerde kosten verbonden aan het afsluiten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de restant looptijd van de betrokken geldlening.

Materiële vaste activa

Investerings met economisch nut

- *Gronden uitgegeven in erfpacht*

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen de geringe registratiewaarde opgenomen.

- *Overige investeringen met economisch nut*

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het jaar van oplevering dan wel het eerste moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn vastgelegd in bijlage 1 bij de Nota activabeleid 2005 gemeente Alblasserdam.

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

Overeenkomstig de d.d. 3 november 2005 door de gemeenteraad vastgestelde Nota activabeleid 2005 gemeente Alblasserdam worden infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken geactiveerd en lineair afgeschreven. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn vastgelegd in bijlage 1 bij de Nota activabeleid 2005 gemeente Alblasserdam.

De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven). Voor zover in voorkomende gevallen een snellere budgettaire dekking mogelijk is, wordt op dergelijke activa overigens (resultaatafhankelijk) extra afgeschreven. De boekwaarden moeten dus nadrukkelijk als nog te dekken investeringsrestanten worden gezien.

Financiële vaste activa

Uitzetting met een rentetypische looptijd langer dan één jaar worden verantwoord onder de financiële vaste activa. Uitzettingen met een rentetypische looptijd minder dan één jaar worden verantwoord onder de uitzettingen onder de vlottende activa. Bij het begrip "rentetypische looptijd" gaat het om de definitie vanuit de Wet Fido en is ingegeven door beheersing van renterisico's. De definitie luidt: het tijdsinterval gedurende de looptijd van een geldlening, waarin op basis van de leningvoorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening niet beïnvloedbare constante rentevergoeding. Voor een uitzetting die een looptijd kent van tien jaar met een vaste rente, geldt dat deze altijd als vast activum dient te worden opgenomen ook al resteert er minder dan één jaar van de oorspronkelijke looptijd.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Van een "deelneming" is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als een gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, leningen u/g en overige uitzettingen zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van een derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Vlottende activa

Voorraden

De "niet in exploitatie genomen bouwgronden" (NIEGG) zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs dan wel lagere marktwaarde en overeenkomstig de gestelde eisen zoals genoemd in de op 17 december 2013 door de gemeenteraad vastgestelde Nota grond en vastgoedbeleid Alblasserdam. Er wordt geen rente bijgeschreven op

de boekwaarde van NIEGG in gevallen dat geen duidelijk zicht op ontwikkeling bestaat. Voor het activeren van vervaardigingskosten bij NIEGG moet een reëel en stellig voornemen bestaan dat deze in de nabije toekomst zal worden bebouwd.

De overige grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddelde betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen de standaard verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als resultaat verantwoord. Incourante voorraden worden afgewaardeerd naar marktwaarde.

De als onderhanden werken opgenomen “bouwgronden in exploitatie” (BIE) zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Voor verliesgevende grondexploitaties wordt ten laste van de “algemene reserve grondexploitaties” een voorziening gevormd, welke op de balans in mindering wordt gebracht op de BIE. Winsten uit de bouwgrondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Winstneming en inbrengwaarde van gronden worden verantwoord overeenkomstig de gestelde eisen zoals genoemd in de op 17 december 2013 door de gemeenteraad vastgestelde Nota grond en vastgoedbeleid Alblasserdam. Bij winstnemingen op grondexploitaties maakt de gemeente Alblasserdam onderscheid in twee momenten:

Moment 1: bij inbrengen inbrengwaarde.

Bij het opstellen van de exploitatieopzet wordt rekening gehouden met de inbrengwaarde van de door de gemeente zelf ingebrachte grond, zoals die op grond van de Wro is berekend. De inbrengwaarde wordt berekend op basis van de grond in de staat voordat tot ontwikkeling wordt gekomen en exclusief de waardesprong door de ontwikkeling zelf (is namelijk de winst).

Moment 2: bij de verdere ontwikkeling van de grondexploitatie.

Winsten in projecten worden pas genomen bij het afsluiten van het project. De mogelijkheid bestaat om tussentijds winst te nemen. Criterium hiervoor is dat een negatieve boekwaarde moet bestaan en dat meer dan 90% zekerheid bestaat over de nog te maken kosten.

Voor beide momenten zal het voorzichtigheidsbeginsel en het realisatiebeginsel worden gehanteerd om te bepalen wanneer de tussentijdse winstneming uit de grondexploitatie wordt genomen.

Bij de actualisatie van de grondexploitaties 2011 heeft de gemeenteraad op 31 mei 2011 concrete richtlijnen vastgesteld voor het toepassen van het voorzichtigheidsbeginsel en realisatiebeginsel bij moment 1. De gemeente Alblasserdam beschouwt het voldoen aan alle volgende criteria als ‘voldoende zekerheid’ rondom de winstneming op het moment van inbrengen van de inbrengwaarde:

- Er is een actueel vastgestelde grondexploitatie.
- De inbrengwaarde is in de exploitatie-opzet meegenomen op basis van de grond in de staat voordat tot ontwikkeling wordt gekomen en dus exclusief de waardesprong door de ontwikkeling zelf.
- Het betreft uitsluitend grond die daadwerkelijk aan derden zal worden opgeleverd. Op het deel dat voor ‘eigen gebruik’ wordt ontwikkeld bijvoorbeeld een school wordt in de post voorraad gronden ten behoeve van de jaarrekening de historische uitgaafprijs gehanteerd.
- Er zijn overeenkomsten met derden voor verkoop van de gronden.
- Er is een onderbouwde risico-analyse van de grondexploitatie (verwacht resultaat na winstneming 1^e moment en rekening houdend met gekwantificeerd risico voor tegenvallers bij de toekomstige opbrengsten en toekomstige kosten). Deze risico’s zijn verwerkt in de calculaties en zonodig afgedekt

door middel van een voorziening (wanneer het tekort onafwendbaar is) of gedekt via het weerstandsvermogen (o.a. de algemene reserve grondexploitatie).

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich met name voor indien voorraden incourant worden.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd minder dan één jaar (vorderingen) en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserves, bestemmingsreserves en het gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten. Het gerealiseerd resultaat van voorgaand jaar is conform het betreffende raadsbesluit verwerkt in de algemene en bestemmingsreserves.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" die is opgenomen in het jaarverslag, is het gevoerde beleid toegelicht.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

2. Toelichting op de balans per 31 december 2014

2.1. Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde per 31-12-2014	Boekwaarde per 31-12-2013
Kosten afsluiten geldleningen/saldo agio en disagio		0
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	0	13.000
Totaal	0	13.000

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar:

	Boek- waarde 31-12-2013	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2014
Kosten afsluiten geldleningen, agio/disagio	0	0	0	0	0	0	0
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	13.000	0	0	13.000	0	0	0
Totaal	13.000	0	0	13.000	0	0	0

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2014	Boekwaarde per 31-12-2013
In erfpacht uitgegeven gronden	0	0
Investerings met een economisch nut	21.303.000	15.495.000
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	15.098.000	13.810.000
Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	7.470.000	6.595.000
Totaal	43.871.000	35.900.000

Overige investeringen met economisch nut

	Boekwaarde per 31-12-2014	Boekwaarde per 31-12-2013
Gronden en terreinen (algemene dienst)	2.012.000	1.986.000
Woonruimten	0	0
Bedrijfsgebouwen	18.130.000	12.454.000
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	338.000	350.000
Vervoermiddelen	97.000	116.000
Machines, apparaten en installaties	277.000	176.000
Overige materiële vaste activa	449.000	413.000
Totaal	21.303.000	15.495.000

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de overige investeringen met economisch nut gedurende het jaar:

	Boekwaarde 31-12-2013	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2014
Gronden en terreinen	1.986.000	26.000	0	0	0	0	2.012.000
Woonruimten	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	12.454.000	6.249.000	2.000	571.000	0	0	18.130.000
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	350.000	11.000	0	23.000	0	0	338.000
Vervoermiddelen	116.000	22.000	0	41.000	0	0	97.000
Machines, apparaten en installaties	176.000	124.000	0	23.000	0	0	277.000
Overige materiële vaste activa	413.000	95.000	28.000	31.000	0	0	449.000
Totaal	15.495.000	6.527.000	30.000	689.000	0	0	21.301.000

Bij de reserves wordt aangegeven welke reserves beschikbaar zijn voor de dekking van kapitaallasten.

De belangrijkste investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld. Per investering staat het ter beschikking gestelde krediet aangegeven, het daadwerkelijk in het boekjaar bestede bedrag en het totaal bedrag dat tot en met het boekjaar ten laste van het krediet is gebracht.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2014	Cumulatief besteed t/m 2014	Restant krediet per 31 december 2014
Bouw Zwembad	5.577.000	4.222.000	5.330.000	247.000
Huisvesting Beukelmanschool	3.048.000	2.025.000	2.139.000	909.000
Kunstgrasveld KKC	96.000	64.000	96.000	0
Overige investeringen		216.000		
Totaal		6.527.000		

Overige investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:

	Boekwaarde per 31-12-2014	Boekwaarde per 31-12-2013
Gronden en terreinen (algemene dienst)	0	0
Woonruimten	0	0
Bedrijfsgebouwen	0	0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	13.781.000	13.198.000
Vervoermiddelen	39.000	56.000
Machines, apparaten en installaties	1.182.000	501.000
Overige materiële vaste activa	96.000	55.000
Totaal	15.098.000	13.810.000

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de investeringen met economisch nut gedurende het jaar waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:

	Boekwaarde 31-12-2013	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2014
Gronden en terreinen	0	0	0	0	0	0	0
Woonruimten	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	0	0	0	0	0	0	0
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	13.198.000	1.217.000	0	635.000	0	0	13.781.000
Vervoermiddelen	56.000	0	0	16.000	0	0	39.000
Machines, apparaten en installaties	501.000	721.000	0	40.000	0	0	1.182.000
Overige materiële vaste activa	55.000	41.000	0	0	0	0	96.000
Totaal	13.810.000	1.979.000	0	691.000	0	0	15.098.000

De belangrijkste investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld. Per investering staat het ter beschikking gestelde krediet aangegeven, het daadwerkelijk in het boekjaar bestede bedrag en het totaal bedrag dat tot en met het boekjaar ten laste van het krediet is gebracht.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2014	Cumulatief besteed t/m 2014	Restant krediet per 31 december 2014
Riolering Vinkenwaard Noord	816.000	1.012.000	1.034.000	-218.000
Krediet ondergrondse containers	740.000	593.000	612.000	128.000
Overige investeringen		374.000		
Totaal		1.979.000		

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut gedurende het jaar:

	Boekwaarde 31-12-2013	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2014
Gronden en terreinen	0						
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	6.445.000	1.649.000	0	680.000	117.000	0	7.298.000
Overige materiële vaste activa	150.000	34.000	0	12.000	0	0	172.000
Totaal	6.595.000	1.683.000	0	692.000	117.000	0	7.470.000

Onder bijdragen (van derden) zijn de bedragen van derden en bijdragen uit de reserves opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

De belangrijkste investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld. Per investering staat het ter beschikking gestelde krediet aangegeven, het daadwerkelijk in het boekjaar bestede bedrag en het totaal bedrag dat tot en met het boekjaar ten laste van het krediet is gebracht.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2014	Cumulatief besteed t/m 2014	Restant krediet per 31 december 2014
Inrichtingsplan "dijklijn"	1.300.000	1.295.000	1.436.000	-/- 136.000
Woonwagens	1.864.000	364.000	364.000	1.500.000
Overige investeringen		24.000		
Totaal		1.683.000		

Voor de totale analyse en conclusies op begrotingsrechtmatigheid wordt verwezen naar onderdeel 3.1. in de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2013	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen/af- lossingen	Afwaar- deringen	Boekwaarde 31-12-2014
Kapitaalverstrekkingen aan:						
- deelnemingen	604.000	0	0	0	0	604.000
- gemeenschappelijke regelingen	0	0	0	0	0	0
- overige verbonden partijen	0	0	0	0	0	0
Leningen aan:						
- woningbouwcorporaties	2.436.000	0	0	48.000	0	2.388.000
- deelnemingen	0	0	0	0	0	0
- overige verbonden partijen	688.000	0	0	61.000	0	627.000
Overige langlopende leningen	120.000	93.000	0	89.000	0	124.000
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	191.000	0	0	19.000	0	172.000
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0	0	0	0	0	0
Totaal	4.039.000	93.000	0	217.000	0	3.915.000

Vlottende activa

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	Boekwaarde per 31-12-2014	Boekwaarde per 31-12-2013
Grond- en hulpstoffen, gespecificeerd naar:		
- niet in exploitatie genomen bouwgronden	1.375.000	1.464.000
- overige grond- en hulpstoffen	0	0
	1.375.000	1.464.000
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	7.426.000	8.320.000
Gereed product en handelsgoederen	627.000	632.000
Vooruitbetalingen	0	0
Totaal	9.428.000	10.416.000

Van de niet in exploitatie genomen bouwgronden kan het volgende overzicht worden gegeven:

	Boekwaarde 31-12-2013	Investerings	Des- investerings	Naar onderhanden werk	Boekwaarde 31-12-2014	Verwervings- prijs per m2
Lint Vinkenvolderweg	1.464.000	58.000	0	147.000	1.375.000	70
Totaal	1.464.000	58.000	0	147.000	1.375.000	70

De in de balans opgenomen post onderhanden werk kan worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	Boekwaarde per 31-12-2014	Boekwaarde per 31-12-2013
Onderhanden werk:		
- bouwgronden in exploitatie	8.065.000	8.320.000
- overige onderhanden werk	-639.000	0
	7.426.000	8.320.000

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in het jaar het volgende overzicht worden gegeven:

	Boekwaarde 31-12-2013	Voorziening verlies- latend complex 31-12-2013	Balans- waarde 31-12-2013	Investerings	Opbrengsten	Resultaat- neming	Boek-waarde 31-12-2014	Voorziening verlies- latend complex 31-12-2014	Balans- waarde 31-12-2014
Waterhoven	5.911.000			427.000	99.000	0	6.239.000		
Noord- en Landzicht	342.000			146.000	689.000	201.000	0		
Hof en Singel	1.097.000			103.000	485.000	308.000	1.023.000		
Haven-Zuid	1.064.000			116.000		0	1.180.000		
Brede School Mesdaglaan	461.000			240.000	439.000	-262.000	0		
Totaal	8.875.000	555.000-	8.320.000	1.032.000	1.712.000	247.000	8.442.000	377.000-	8.065.000
Nog te maken kosten							5.363.000	+/+	
Nog te verwachten opbrengsten							16.112.000	-/-	
Verwacht exploitatieresultaat (-/- = voordelig)							-/- 2.307.000		

Voor de verliesgevende complexen wordt een verlies verwacht van € 377.000.

Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

Het overige onderhanden werk bestaat uit het saldo van de boekwaarde voor de bouw van woonwageningen en de hiervoor getroffen verliesvoorziening.

Het gereed product en handelsgoederen bestaat uit een aantal percelen grond aan de Vinkenvolderweg en Hoogendijk.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd minder dan één jaar (vorderingen)

De in de balans opgenomen uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Boekwaarde 31-12-2014	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2014	Balanswaarde 31-12-2013
Vorderingen op openbare lichamen	4.057.000	0	4.057.000	2.794.000
Verstrekte kasgeldleningen	0	0	0	0
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	1.001.000	0	1.001.000	3.000.000
Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	0	0	0	0
Overige vorderingen	941.000	571.000	370.000	233.000
Overige uitzettingen	0	0	0	0
Totaal	5.999.000	571.000	5.428.000	6.027.000

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde per 31-12-2014	Boekwaarde per 31-12-2013
Kassaldi	9.000	3.000
Banksaldi	597.000	489.000
Totaal	606.000	492.000

Overlopende activa

De overlopende activa kan als volgt worden gespecificeerd:

	Boekwaarde per 31-12-2014	Boekwaarde per 31-12-2013
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	105.000	57.000
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.229.000	2.257.000
Totaal	1.334.000	2.314.000

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel zijn nader gespecificeerd in de toelichting op de overlopende passiva.

De overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen betreffen:

- Bedragen die ten gunste van het verslagjaar komen, maar waarvan de bedragen in de loop van daaropvolgende jaren worden ontvangen.
- Facturen die voor 31 december betaalbaar zijn gesteld, maar waarvan de lasten betrekking hebben op het volgende dienstjaar.

2.2. Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde per 31-12-2014	Boekwaarde per 31-12-2013
Algemene reserve	3.992.000	3.827.000
Bestemmingsreserves	7.962.000	8.663.000
Resultaat na bestemming	328.000	407.000
Totaal	12.282.000	12.897.000

Het verloop in het jaar wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

Specificatie en verloopoverzicht reserves 2014							
	Stand 31-12-2013	Bestemming resultaat	Toevoegingen		Onttrek- kingen	Resultaat 2014	Stand 31-12-2014
			Rente	Overige			
<u>Cluster 1 Algemene reserves</u>							
Algemene reserve	3.502.000	592.000			346.000		3.748.000
Taakmutaties algemene reserve	195.000						195.000
Innovatiereserve	130.000				81.000		49.000
	3.827.000	592.000			427.000		3.992.000
<u>Cluster 2 Reserves grondexploitatie</u>							
Algemene reserve grondexploitatie	1.184.000			508.000	280.000		1.412.000
	1.184.000	0		508.000	280.000		1.412.000
<u>Cluster 3 Egalisatiereserves</u>							
Reserve riolering	1.042.000			38.000			1.080.000
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	237.000			3.000			240.000
	1.279.000	0		41.000			1.320.000
<u>Cluster 4 Reserves ter dekking kapitaallasten</u>							
Afkoopsommen onderhoud van graven	557.000		25.000		198.000		384.000
Reserve Landvast	3.335.000		125.000	35.000	458.000		3.037.000
Bestemmingsreserve Mandenmaken	333.000		15.000		65.000		283.000
	4.225.000	0	165.000	35.000	721.000		3.704.000
<u>Cluster 5 Bestemmingsreserves</u>							
Reserve toekomstige ontwikkeling	68.000						68.000
Bestemmingsreserve subsidiebijdrage Bibliotheek	585.000				112.000		473.000
Bestemmingsreserve bommenregeling	515.000	-185.000					330.000
Bestemmingsreserve elektronisch kinddossier	94.000						94.000
Bestemmingsreserve liquidatie Toon	75.000				14.000		61.000
Bestemmingsreserve veiligheid	5.000						5.000
Bestemmingsreserve jumelage	5.000						5.000
Bestemmingsreserve Jeugd	107.000				55.000		52.000
Nieuwbouw zwembad 2014	447.000			146.000	206.000		387.000
Reserve Culturele Raad	0						0
Reserve kunst in de openbare ruimte	0			62.000	20.000		42.000
Reserve duurzaamheid	74.000				65.000		9.000
	1.975.000	-185.000		208.000	472.000		1.526.000
Jaarresultaat	407.000	407.000				328.000	328.000
Totaal reserves	12.897.000		165.000	792.000	1.900.000	328.000	12.282.000

Onder "bestemming resultaat" staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar.

Per cluster zijn hierna de aard en reden van de reserves toegelicht alsmede de belangrijkste mutaties in het jaar:

Cluster	Reserve	Toelichting aard, reden en belangrijkste mutaties
1. Algemene reserves	Algemene reserve	De jaarresultaten worden, voor zover er geen bestemmingsvoorstellen zijn gedaan, gemuteerd in de algemene reserve. De gemeenteraad heeft d.d. 27 mei 2014 ingestemd met het ten laste van het resultaat 2013 overhevelen van een aantal restant budgetten naar 2014 voor een bedrag van € 179.000. Het restant saldo van € 228.000 is toegevoegd aan de algemene reserve. Daarnaast is € 185.000 uit de bestemmingsreserve bommenregeling overgeheveld naar de algemene reserve. Overige onttrekkingen betreffen: • Vorming reserve kunst in openbare ruimte € 62.000; • Combinatiefuncties € 41.000; • Voorbereidingskrediet woonwagens € 58.000;
	Taakmutaties algemene reserve	Dit deel van de algemene reserve betreft middelen, die beschikbaar moeten blijven voor geoordeelde bestemmingen, en via de resultaatbestemming aan de reserve Taakmutaties algemene reserve zijn toegevoegd.
	Innovatiereserve	Dit deel van de algemene reserve is bestemd voor aanpassingen aan de interne organisatie. De raad heeft d.d. 9 juli 2013 besloten om de inkomsten en uitgaven die samenhangen met de bouw van de nieuwe sporthal Molenzicht te dekken uit deze reserve. In 2014 is zijn de tot nu toe gemaakte kosten onttrokken voor een bedrag van € 23.000. Daarnaast zijn de gemaakte kosten voor het plan van aanpak vastgoed deel II zijn onttrokken uit deze reserve voor een bedrag van € 14.000.
2. Reserve grondexploitatie	Algemene reserve grondexploitatie	In de op 17 december 2013 door de gemeenteraad vastgestelde Nota grond- en vastbeleid zijn beleidsrichtlijnen vastgesteld voor de 'algemene reserve grondexploitatie'. In Alblasserdam wordt gestreefd naar een verhouding tussen risico's van de projecten met een verwacht verlies, de risico's op afgesloten projecten en de weerstandscapaciteit van minimaal 1 en maximaal 1,4. Dit wordt uitgedrukt in de weerstandratio. In gevallen dat de ratio zich buiten deze bandbreedte begeeft, wordt bij de jaarrekening een voorstel gedaan voor verrekening tussen de reserve grondexploitaties en de algemene reserve. Voor een nadere toelichting op de risico's en weerstandratio voor grondexploitaties wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid. De resultaten van de grondexploitaties in verband met afsluiting, winstneming en aanvullende stortingen zijn verantwoord in deze reserve. Conform het raadsbesluit van 8 juli 2014 inzake de bouw van de woonwageningen is €181.000 onttrokken en deze reserve.
3. Egalisatiereserves	Reserve riolering	Deze reserve dient ter egalitatie van de saldi op het product riolering ter gelijkmatige verdeling in de tariefstelling rioolheffing.
	Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	Deze reserve dient ter egalitatie van de saldi op het product afvalstoffenheffing ter gelijkmatige verdeling in de tariefstelling afvalstoffenheffing.
4. Reserves ter dekking van kapitaallasten	Afkoopsommen onderhoud van graven	Deze reserve dient ter egalitatie van de saldi op het product begraafplaats, voor gelijkmatige verdeling van de exploitatie- en onderhoudskosten (inclusief kapitaallasten) alsmede toekomstige onderhoudsverplichtingen aan de begraafplaats. In de begroting 2011 (pag. 14) is voorgesteld de tariefstijging van 4,2% te verhogen naar 8,4%, zodat vanaf 2014/2015 kostendekkendheid wordt gerealiseerd. Hierdoor kan een deel van deze reserve vrijvallen tot circa € 250.000. Voorgesteld is om dit bedrag in 4 jaar vrij te laten vallen: • 2011: € 62.500 • 2012: nihil • 2013: € 125.000 • 2014: € 62.500 In 2014 is naast de hiervoor genoemde vrijval van € 62.500 het saldo op het product begraafplaats in deze reserve gemuteerd.
	Reserve Landvast/ Bestemmingsreserve mandenmaken	Deze reserves dienen om de kapitaallasten van diverse investeringen te dekken. De instelling van deze reserve is ingegeven door de voorschriften omdat het niet in alle gevallen is toegestaan om de bijdrage uit de reserves ineens af te boeken op de gedane investeringen. Daarom wordt deze methode toegepast om gedurende de looptijd van investering de jaarlijkse lasten te dekken uit deze reserve, waardoor de exploitatie per saldo niet (geheel) wordt belast met de kapitaallasten.

Cluster	Reserve	Toelichting aard, reden en belangrijkste mutaties
5. Bestemmingsreserves	Reserve toekomstige ontwikkeling	Deze reserve dient ter dekking van lasten voor toekomstige realisatie van bovenwijkse voorzieningen. De voeding van deze reserve komt vanuit baten uit de grondexploitatie.
	Bestemmingsreserve subsidiebijdrage bibliotheek	Deze reserve dient ter dekking van de jaarlijkse lasten van (investerings)subsidies.
	Bestemmingsreserve bommenregeling	De nog niet bestede gelden van de in 2012 ontvangen suppletie-uitkering zijn bestemd voor nog uit te voeren ruimingactiviteiten.
	Bestemmingsreserve elektronisch kinddossier	De middelen voor het elektronisch kinddossier (EKD) zijn gespaard ten behoeve van de invoering van het EKD in Zuid-Holland.
	Bestemmingsreserve liquidatie Toon	De reserves is gevormd voor de te verwachten kosten in verband met de liquidatie van TOON. In 2014 zijn de in rekening gebrachte kosten ad € 14.300 onttrokken.
	Bestemmingsreserve veiligheid	Hierin worden niet bestede gelden ten behoeve van veiligheid gestort, zodat deze later alsnog besteed kunnen worden.
	Bestemmingsreserve jumelage	De samenwerking tussen Alblasserdam en Sered is niet opnieuw geformaliseerd en alleen de lopende contacten worden onderhouden. Het beperkte restant budget jumelage wordt op grond van het besluit van de gemeenteraad d.d. 25 september 2012 beschikbaar gehouden voor eventuele werkbezoeken over en weer en het organiseren van kennis en expertise voor de renovatie van het kasteel in het centrum van Sered.
	Bestemmingsreserve jeugd	In afwachting van verdere besluitvorming worden in de begroting opgenomen gelden, voor zover niet uitgegeven in een dienstjaar, in deze reserve gestort. In 2011 en 2012 was dit het geval. In 2014 zijn er geen mutaties geweest.
	Nieuwbouw zwembad 2014	Deze reserve is ingesteld ter dekking van (toekomstige) lasten van het nieuwe zwembad. In de aanloop naar de ingebruikname van het nieuwe zwembad zijn jaarlijks bedragen gestort in de reserve conform de (gewijzigde) begroting. In 2014 zijn een deel van de kapitaallasten van het zwembad en de aanvullende premie afkoop pensioenen voor het personeel dat eind 2013 is overgegaan naar de Beheerstichting Sport Alblasserdam (BSSA) uit deze reserve gedekt.
	Reserve duurzaamheid	De reserve is bestemd voor duurzaamheid. In 2014 zijn de gemaakte kosten voor het duurzaamheidsplan uit 2012 onttrokken uit deze reserve.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in het jaar wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2013	Toevoe- ging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2014
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	471.000	534.000	101.000	154.000	750.000
Voorzieningen onderhoud	5.066.000	2.442.000	0	3.146.000	4.362.000
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	0	0	0	0	0
Totaal	5.537.000	2.976.000	101.000	3.300.000	5.112.000

In de kolom "vrijval" zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van het overzicht van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendingen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorzieningen gebracht. De voorzieningen betreffen:

	Boekwaarde per 31-12-2014	Boekwaarde per 31-12-2013
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's:		
Cluster 6:		
- voorziening afrondende werkzaamheden complexen	294.000	159.000
- voorziening reorganisatie buitenruimte	292.000	0
- voorziening individueel loopbaanbudget	30.000	15.000
- voorziening wethouders pensioenen	119.000	252.000
Cluster 9:		
- materiële instandhouding openbaar onderwijs	15.000	45.000
Voorzieningen onderhoud:		
Cluster 7		
- voorziening openbare ruimte	3.837.000	4.668.000
- voorziening onderhoud kapitaalgoederen (gebouwen)	525.000	398.000
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	0	0
Totaal	5.112.000	5.537.000

Per cluster zijn hierna de aard en reden van de voorzieningen toegelicht alsmede de belangrijkste mutaties in het jaar:

Cluster	Voorziening	Toelichting aard, reden en belangrijkste mutaties
1. Voorzieningen ter afdekking van verplichtingen, risico's en verliezen	Afronding complexen	Deze voorziening wordt gebruikt voor het afdekken van kosten van de afwikkeling van reeds afgesloten grondexploitaties, waaronder de aanleg van civieltechnische werken.
	Reorganisatie buitenruimte	Bij het opstellen van de jaarrekening 2014 is een voorziening gevormd voor de te verwachten kosten in verband met de reorganisatie buitenruimte.
	Individueel loopbaanbudget	In de CAO gemeenten is vastgelegd dat alle medewerkers gebruik kunnen maken van een individueel loopbaanbudget. Het deel van het budget waar in 2013 en 2014 nog geen gebruik van is gemaakt en wel zal worden benut op een later moment in toegevoegd aan deze voorziening.
	Wethouders pensioenen	Eind 2013 is het benodigd beleggingstegoed voor de pensioenaanspraken van (gewezen) wethouders hoger dan het beschikbare beleggingstegoed bij de verzekeringsmaatschappij. Voor de backservice van € 252.000 is ten laste van het resultaat 2013 een voorziening gevormd. In 2014 zijn 2 gewezen wethouders met met pensioen gegaan. De gevormde voorziening in 2013 bleek te hoog, omdat de persoonlijke omstandigheden van één van hen inmiddels anders is. Dit deel van de backservice is vrijgevallen ten gunste van het resultaat 2014. De berekening voor de overige deelnemers is geactualiseerd.
2. Voorzieningen op basis van beheerplannen	Openbare ruimte	Deze voorziening heeft als functie om de lasten van het groot onderhoud van de openbare ruimte meerjarig te egaliseren. De omvangrijkste bestedingen in 2014 hebben betrekking op de werkzaamheden van de herstructurering van Vinkenwaard Noord en het Wilgenplein.
	Onderhoud kapitaalgoederen	Deze voorziening heeft als functie om de lasten van het onderhoud van gemeentelijk vastgoed meerjarig te egaliseren. De belangrijkste bestedingen in 2014 hebben betrekking op het onderhoud van het gemeentehuis en de sporthal Blokweer.
3. Voorzieningen onderwijs	Materiële instandhouding openbaar onderwijs	Deze voorziening wordt gebruikt voor het afwikkelen van de 'bruidsschat' aan de stichting openbaar basisonderwijs in de gemeente Alblasserdam.

Vaste schulden

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

	Boekwaarde per 31-12-2014	Boekwaarde per 31-12-2013
Obligatieleningen	0	0
Onderhandse leningen		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	32.057.000	34.458.000
- binnenlandse bedrijven	0	0
- overige binnenlandse sectoren	0	0
- buitenlandse instellingen	0	0
	32.057.000	34.458.000
Door derden belegde gelden	0	0
Waarborgsommen	20.000	33.000
Verplichtingen uit hoofde van financial leaseovereenkomsten	0	0
Totaal	32.077.000	34.491.000

In onderstaand overzicht wordt het verloop in het jaar weergegeven van de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar:

	Saldo 31-12-2013	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2014
Obligatieleningen	0			
Onderhandse leningen	34.458.000	0	2.401.000	32.057.000
Door derden belegde gelden	0	0	0	0
Waarborgsommen	33.000	0	13.000	20.000
Verplichtingen uit hoofde van financial leaseovereenkomsten	0	0	0	0
Totaal	34.491.000	0	2.414.000	32.077.000

De totale rentelast voor het jaar 2014 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt € 987.000. De aflossingsverplichting van € 0,9 miljoen in 2015 is verantwoord onder de vaste schulden.

Flottende passiva

Netto flottende schulden met een rentetypische looptijd minder dan één jaar (kortlopende schulden)

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Boekwaarde per 31-12-2014	Boekwaarde per 31-12-2013
Kasgeldleningen	9.000.000	0
Bank- en girosaldi	998.000	2.271.000
Overige schulden	2.193.000	1.792.000
Totaal	12.191.000	4.063.000

Overlopende passiva

De overlopende passiva kan als volgt worden gespecificeerd:

	Boekwaarde per 31-12-2014	Boekwaarde per 31-12-2013
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	0	0
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.022.000	344.000
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.898.000	1.869.000
Totaal	2.920.000	2.213.000

De in de balans (onder overlopende activa) opgenomen van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel en de in de balans (onder de overlopende passiva) opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo per 31-12-2013	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Saldo per 31-12-2014
Brede doeluitkering ISV-gelden Algemeen	58.000	0	0	58.000
Van der Laan	224.000	0	94.000	130.000
BDU Kiss and Ride	7.000	0	0	7.000
PZH inz. Vinkenwaard Zuid	12.000	1.000	13.000	0
PZH inz. Restwarmte	28.000	0	13.000	15.000
PZH inz. Restwarmte	11.000	0	3.000	8.000
Dijkversterking Nieuwland	4.000	1.000	5.000	0
Pilot Jeugdzorg	0	50.000	0	50.000
Herstructurering Vinkenwaard Noord	0	480.000	480.000	0
Tijdelijke overgangsregeling ISV Geluid	0	475.000	0	475.000
Planstudie Fietspad Ablasserdam Papendrecht	0	45.000	35.000	10.000
Subsidie Fietspad Dijkint Deel 2	0	690.000	456.000	234.000
Definitief ontwerp Fietspad Allasserdam Papendrecht	0	116.000	81.000	35.000
Totaal	344.000	1.858.000	1.180.000	1.022.000

De overige verplichtingen en vooruit ontvangen bedragen betreffen:

- Verplichtingen die in het verslagjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.
- Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Borg- en garantstellingen

Het onder de balans opgenomen bedrag voor gewaarborgde geldleningen en verstrekte garantstellingen kan als volgt worden gespecificeerd:

	Aard/omschrijving	Percentage borgstelling (gemiddeld)	Boekwaarde 31-12-2014	Door gemeente geborgd 31-12-2014	Boekwaarde 31-12-2013	Door gemeente geborgd 31-12-2013
Categorie A	Directe borgstellingen	2%	651.307.337	11.187.029	661.311.522	11.925.303
Categorie B	Achtervang WSW	100%	50.094.672	50.094.672	58.699.501	58.699.501
Totaal		9%	701.402.009	61.281.701	720.011.023	70.624.804

In het verslagjaar zijn geen daadwerkelijke bedragen betaald uit hoofde van aanspraken op de verleende borg- en garantstellingen.

3. Toelichting op de programmarekening 2014 (inclusief analyse rechtmatigheid)

3.1. Analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken (inclusief analyse rechtmatigheid)

Voor een toelichting op de analyse van de afwijkingen tussen begroting na wijziging en de realisatie in 2014 wordt verwezen naar de programmaverantwoording. Per programma is bij het onderdeel 'Wat heeft het gekost?' een toelichting opgenomen. Zie de pagina's 24-27, 39-41, 50-53 en 54-55.

Programma's

Het totaal van de lasten in de programmarekening bedraagt € 39,6 miljoen. Ten opzicht van de begroting (€ 39,7 miljoen) zijn de werkelijke bestedingen € 0,1 miljoen lager.

Programma (begragen X € 1.000)	Lasten begroot 2014	Lasten realisatie 2014	Begroot -/- realisatie
Dienstverlening en bestuur.	5.335	5.725	-/- 390
Samenleving	17.955	17.261	694
Ruimte	15.536	15.317	219
Algemene dekkingsmiddelen	921	1.316	-/- 395
Totaal	39.747	39.619	128

De overschrijdingen op de programma's Dienstverlening en bestuur en Algemene dekkingsmiddelen zijn nader geanalyseerd op grond van de door de gemeenteraad (in bijlage 2 bij het controleprotocol) vastgestelde richtlijnen.

Dienstverlening en bestuur: De overschrijding op het programma Dienstverlening en bestuur van € 390.000 is veroorzaakt doordat de frictiekosten in verband met de boventallige medewerkers volledig zijn verantwoord in de jaarrekening 2014. Deze kosten zijn voorzien in de begroting 2015 en het meerjarenperspectief 2016-2018. In november 2014 is met twee boventallige medewerkers, conform het vastgestelde reorganisatieplan, overeengekomen dat zij gebruik maken van flexibel keuze pensioen. Voor de overige boventallige medewerkers verwachten wij naar de inzichten per 31 december 2014 dat ze binnen twee jaar van werk naar werk begeleid kunnen worden dan wel wordt de pensioengerechtigde leeftijd bereikt. Deze frictiekosten zullen zich naar verwachting voordoen in de periode 2014-2016 en classifereert niet als 'arbeidsgerelateerde kosten van jaarlijks gelijkblijvend volume'. Voor de verwachte uitgaven in 2015-2016 is een voorziening reorganisatie gevormd. De gemeenteraad is in de raadsinformatiebrief van 26 januari 2015 hierover geïnformeerd. In het geval van extra kosten die niet tijdig gesignaleerd konden worden i.v.m. het tijdstip van het ontstaan ervan, beschouwt de raad deze als rechtmatig. Deze overschrijding weegt niet mee in het oordeel van de accountant.

Algemene dekkingsmiddelen: De overschrijding op Algemene dekkingsmiddelen van € 395.000 wordt geheel veroorzaakt door hoger nadelig saldo kostenplaatsen ten opzichte van begroot na wijziging (€ 453.000). Het hoger nadelig saldo kostenplaatsen is in belangrijke mate veroorzaakt door een lagere doorbelasting aan producten, inclusief grondexploitaties (waardoor op andere plaatsen in de jaarrekening een voordeel is ontstaan). De lagere doorbelasting naar grondexploitaties is vooral het gevolg van de marktomstandigheden, die buiten de invloedssfeer van de gemeente liggen. Deze overschrijding weegt niet mee in het oordeel van de accountant.

Investeringskredieten

Dijklint: De realisatie per 31 december 2014 is € 136.000 hoger dan het krediet. Bij de afronding van de werkzaamheden 'Inrichtingsplan Dijklint' is gesignaleerd dat er naar verwachting een overschrijding zal plaatsvinden van circa € 275.000. In een geheime raadsmemo (tussenrapportage) van 16 december 2014 is de raad hierover tijdig geïnformeerd. De geconstateerde kredietoverschrijdingen weegt niet mee in het oordeel van de accountant.

Vinkenwaard Noord: De realisatie van de investeringen in de riolering Vinkenwaard Noord per 31 december 2014 is € 219.400 hoger dan het krediet. Dit is onderdeel van een tweetal investeringskredieten: Vervanging riolering Vinkenwaard Noord (€ 709.500) en Herstructurering Vinkenwaard Noord (€ 1.466.000). Van deze twee kredieten wordt € 815.500 gedekt uit het GRP. De werkelijke uitgaven, die gedekt worden uit het GRP, per 31 december 2014 bedragen € 1.034.900. De totale uitgaven op de twee kredieten bedragen € 2.253.700 per 31 december 2014. De totale realisatie op de twee kredieten is € 98.200 hoger dan het krediet. In de Wattstraat zijn tijdens de werkzaamheden ter bescherming van een hogedruk gasleiding de eisen van NV Nederlandse Gasunie aangescherpt. Bij de vervanging zijn (aangepaste) duurzamere werkzaamheden verricht om te voldoen aan de aangescherpte eisen. Daarnaast is in de Ampèrestraat een bodemsanering uitgevoerd. Deze was opgenomen als besteksverplichting, maar tijdens de sanering is het saneringsplan door het Bevoegd Gezag op onderdelen aangepast die kostenverhogend hebben gewerkt. Begin december 2014 was nog geen sprake van een verwachte overschrijding. Bij het opstellen van de jaarrekening in 2015 is geconstateerd dat het krediet per 31 december 2014 is overschreden. De overschrijding is geconstateerd nadat alle formele tussenrapportages over 2014 aan de raad zijn aangeboden. De geconstateerde kredietoverschrijdingen weegt niet mee in het oordeel van de accountant.

3.2. Overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien

In de primitieve begroting is in het programma Algemene dekkingsmiddelen een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen € 40.000. De raad heeft in de 1^e bestuursrapportage besloten een bedrag van in totaal € 36.000 aan te gebruiken als dekking voor dossier Nedstaal en onvoorziene uitgave camperplaatsen. Het resterende begrote saldo van € 4.000 is niet aangewend in 2014.

3.3. Overzicht van de incidentele baten en lasten per programma

PROGRAMMA'S (bedragen in € 1.000)	Jaarrekening 2014	
	Incidentele lasten	Incidentele baten
Dienstverlening en bestuur		
- Lasten reorganisatie buitenruimte	608	
- Wethouders pensioenen		101
Samenleving		
- Liquidatie logopedische dienst	14	
- sociaal plan zwembad	91	
- duurzaamheidsplan	81	16
- voorbereiding bouw sporthal	22	
Ruimte		
- Voorziening onderhanden werk woonwagens	769	
- Grondexploitaties	99	508
- Plan van aanpak Vastgoed	14	
Algemene dekkingsmiddelen		
- nvt		
Mutaties reserves		
- Cluster 1 Algemene reserves		427
- Cluster 2 Reserves grondexploitatie	508	280
- Cluster 5 Bestemmingsreserves	208	472
TOTAAL	2.414	1.804
<i>Incidenteel saldo na bestemming</i>		<i>610 N</i>

3.4. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Ingaande 2013 is de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. De wet verplicht het opnemen van beloningsinformatie in de toelichting op de programmarekening. Verder regelt de wet dat de jaarlijkse beloningen en eventuele beëindigingsvergoedingen worden gemaximeerd. Voor zover partijen een hogere bezoldiging overeenkomen dan bij of krachtens de WNT is toegestaan, bedraagt de bezoldiging van rechtswege het bedrag dat ten hoogste is toegestaan. Betalingen die dat bedrag overschrijden zijn onverschuldigd betaald en worden in de jaarrekening opgenomen als vorderingen op de betrokken topfunctionaris en vermeld in de toelichting.

In 2014 gelden de volgende maxima:

- Beloning	€ 187.340
- Belastbare onkostenvergoedingen	€ 8.263
- Voorzieningen tbv toekomstige beloning	€ 34.871

Totaal	€ 230.474

De onderdelen vormen communicerende vaten. Dit houdt in dat overschrijding van één van de onderdelen kan worden gecompenseerd in andere onderdelen.

De bezoldigingsbedragen zijn exclusief omzetbelasting. Ingeval het dienstverband korter dan een jaar en/of in deeltijd is, dient de bezoldigingsnorm naar rato te worden herrekend.

De wet verplicht het openbaar maken van deze gegevens voor in elk geval de gemeentesecretaris en de griffier.
Beloningen regulier

Hierna is per topfunctionaris weergegeven hoe de bezoldiging over 2014 zich verhoudt tot de maximumbezoldiging van de WNT:

Naam: A.M. van de Berg	Functie: gemeentesecretaris	
Duur betrekking 2014	12 maanden	
Deelbetrekking	100%	
Bezoldigingscomponent	2014	WNT
Bruto beloning	€ 100.675	€ 187.340
Kostenvergoeding	€ 0	€ 8.263
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.211	€ 34.871
Totaal	€ 123.886	€ 230.474

Naam: I.M. de Gruijter	Functie: griffier	
Duur betrekking 2014	12 maanden	
Deelbetrekking	88,89 %	
Bezoldigingscomponent	2014	WNT naar rato
Bruto beloning	€55.700	166.527
Kostenvergoeding	€ 11	€ 7.345
Beloningen betaalbaar op termijn	€16.166	€ 30.997
Totaal	€ 71.877	€204.868

De conclusie is dat de WNT normen niet zijn overschreden.

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband

Functie	Adviseur B11	Externe dienstverlener C08
Uitkeringen wegens beëindigen van dienstverband	€ 161.149	€ 148.500
Jaar van beëindiging dienstverband	2014	2014

Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (Sisa)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2014 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 2 januari 2015							
OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2015 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01 € 98.810	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02 € 0	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03 € 0	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04 € 0	
I&M	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï (inclusief bestrijding spoorweglawaaï) Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikkningsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Eindverantwoording Ja/Nee	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 01 1 BSV 0348487452	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 02 € 0	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 03 € 0	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 04 Nee	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 05 € 0
			Kopie beschikkningsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen	
			Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	
I&M	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer Sisa tussen medeoverheden Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikkningsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01 1 PZH-2012-363519739	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02 € 0	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03 € 0	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04 Toelichting	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05 Eindverantwoording Ja/Nee
			Kopie beschikkningsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)		Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden
			Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie		
SZW	G1	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) gemeente 2014 Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of er in (jaar T) geen, enkele of alle inwoners werkzaam waren bij	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners van uw gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			Aard controle R Indicatornummer: G1 / 01 0,00	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G1 / 02 Nee			
SZW	G1A	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) totaal 2013 Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Alle gemeenten verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit Sisa (jaar T-1) regeling G1B + deel gemeente uit (jaar T-1)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren; inclusief deel openbaar lichaam	Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkelementen voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren; inclusief deel openbaar lichaam		
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G1A / 01 1 60482 Alblasersdam	Aard controle R Indicatornummer: G1A / 02 68,65	Aard controle R Indicatornummer: G1A / 03 7,88		

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB, gemeente 2014 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Wet werk en bijstand (WWB) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Wet werk en bijstand (WWB) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06
			60482 Alblasserdam	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 10		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB, totaal 2013 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord voor het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2C-1)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 01	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Wet werk en bijstand (WWB) Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 02	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Wet werk en bijstand (WWB) Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 03	Besteding (jaar T-1) IOAW inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 04	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 05	
			1 60482 Alblasserdam	€ 3.614.552	€ 56.790	€ 88.272	€ 375	
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 06	Besteding (jaar T-1) IOAZ inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 07	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 08	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 09	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 10	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 11
			1 60482 Alblasserdam	€ 19.454	€ 56	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Besteding (jaar T) Bob Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen), gemeente 2014 Besluit	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09			
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			€ 0	€ 0	Nee			
SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen), totaal 2013 Besluit	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 01	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 02	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 03	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 04	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 05	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 06
			1 60482 Alblasserdam	€ 43.064	€ 0	€ 200	€ 20.508	€ 5.060
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 07	Besteding (jaar T-1) Bob inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 08	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 09	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G3A / 10		
			1 60482 Alblasserdam	€ 0	€ 0	€ 0		

SZW	G5	Wet participatiebudget (WPB)_gemeente 2014 Wet participatiebudget (WPB) Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Het aantal in (jaar T) bij een ROC ingekochte contacturen Let op: Dit is de enige gelegenheid om verantwoording af te leggen over deze taakuitvoering Let op: Deze verantwoording kan niet door een gemeenschappelijke regeling worden uitgevoerd, ongeacht de keuze van de gemeente bij indicator G5/07 Aard controle D1 Indicatornummer: G5 / 01					
			226					
			Besteding (jaar T) participatiebudget Aard controle R Indicatornummer: G5 / 02	Waarvan besteding (jaar T) van educatie bij roc's Aard controle R Indicatornummer: G5 / 03	Baten (jaar T) (niet-Rijk) participatiebudget Aard controle R Indicatornummer: G5 / 04	Waarvan baten (jaar T) van educatie bij roc's Aard controle R Indicatornummer: G5 / 05	Reservering besteding van educatie bij roc's in jaar T voor volgend kalenderjaar (jaar T+1) Aard controle R Indicatornummer: G5 / 06	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee De zelfstandige uitvoering betreft de indicatoren G5/02 tot en met G5/06 Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G5 / 07
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
SZW	G5A	Wet Participatiebudget (WPB)_totaal 2013 Wet participatiebudget (WPB) Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord voor het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G5B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G5C-1)	Heronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen emaaat de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G5A / 01	Besteding (jaar T-1) participatiebudget inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G5A / 02	Waarvan besteding (jaar T-1) van educatie bij roc's inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G5A / 03	Baten (jaar T-1) (niet-Rijk) participatiebudget inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G5A / 04	Waarvan baten (jaar T-1) van educatie bij roc's inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G5A / 05	Besteding (jaar T-1) Regelluw Dit onderdeel is uitsluitend van toepassing op gemeenten die in (jaar T-1) duurzame plaatsingen van inactieven naar werk hebben gerealiseerd en verantwoord aan het Rijk. inclusief deel openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G5A / 06
			1 60482 Alblasserdam	€ 521.250	€ 29.103	€ 12.944	€ 0	€ 0

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant